לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום א', י"ג בתמוז תשמ"ו, 20 ביולי 1986 / שנה מ"ג מס' 13092 / המחיר 73 אגורות כולל מע"מ

התחממות כדור הארץ מדאיגה את המדענים

וושינגטון. — התחממותו של כדור הארץ מדאיגה מומחי חקלאות באמריקה, הטוענים שבעתיד יהיה צורך להשקות יותר עקב ירידה במשקעים.

ההתחממות המדאיגה מכונה "אפקט החממה" — תאוריה לפיה השימוש בדלקים כפחם ונפט, גורם להתחממות האטמוספירה וכתוצאה מכך להתחממות כדור הארץ.

הסוכנות האמריקנית לשמירת הסביבה מעריכה, שבממוצע תעלה הטמפרטורה בין 1 עד 4.5 מעלות והדבר יחייב השקעות בהשקאה מלאכותית מסביב לעולם, בסך 200 מיליארד דולר. (אי.פי)

דריכות לקראת החלטת בג"ץ על תקפות החנינות — "יתכן כי ההכרעה לא תיפול היום"

חקירת המשטרה לא תתחיל לפני פסיקת בג"ץ ● אם יוחלט כי החנינות תקפות יהיה צורך להעניק חנינה דומה לכל המעורבים בפרשה ● הוחלט כי נושא הסודיות יטופל ע"י הצנזורה הצבאית – ומתחילת החקירה יצטרכו כל כלי התקשורת להעביר אליה כל החומר בנושא ● צפוייה התמקחות יומיומית של כלי התקשורת עם הצנזורה ● גם המשטרה אינה מרוצה מההסדר ונראה כי תהיה פנייה מצידה לבתי־המשפט להוציא צווי איסור פירסום בעניינים מסויימים

מאת כתב "על המשמר" לענייני חוק ומשפט

החקירה המשטרתית בפר־שת השב"כ לא תחל לפני שי־

(המשך בעמוד 2)

"דרישת הליכוד להרחיק ברלב ממעורבות בחקירה — חוצפה"

אומרים שרים במערך ● לדבריהם זהו עוד ניסיון להציל שמיר מחקירה תוך פגיעה בשב"כ ועתה בשר־המשטרה ● תביעת הליכוד מתבססת על דברי ברלב שאמר כי החקירה תסתיים עוד לפני הרוטאציה וייתכן שגם שמיר ייחקר

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

שרים במערך כינו אמש את הדרישה של שרים בליכוד להרחיק את שר־המשטרה חיים ברלב מכל מעורבות בחקירת המשטרה בפרשת השב"כ כשל התבטאויותיו – "חוצפה". שרים אלה אמרו עוד: "עבור המטרה הנעלה להציל את יצחק שמיר מפני חקירה, מוכנים לפגוע בשב"כ, בבטחון, בראש השב"כ ועתה גם בשר־המשטרה".

החקירה והרוטאציה

הליכוד, ובעיקר מחנה שמיר, מבסס את תביעתו להרחקת ברלב על התבטאויותיו, כי החקירה תסתיים "עוד לפני הרוטאציה" וכי גם שמיר עשוי להחקר.

על תביעת שמיר, כי לחקירת המשטרה ימונו גם חוקרים מן החוץ אמרו השרים מן המערך, כי הדבר הוא חסר תקדים ואין לו כל סיבוי.

מאיר שמגר

מרים בן־פורת

אהרון ברק

מודעי: פרס רחוק ממשפטים כשם שהוא רחוק מכלכלה

אמר עוד כי יש לו "תוכניות לסגור חשבונות עם רה"מ"

שר־המשפטים יצחק מודעי תקף בחריפות את ראש־הממשלה שמעון פרס בערב ראיונות בהרצליה.

מודעי אמר כי אפשר היה לחקור את פרשת השב"כ מבלי שהדברים "היו נודעים לציבור. לדבריו, מרגע שקיבל פרס את המידע על הפרשה הוא עשה שגיאות רבות. מודעי אמר כי יש לו תוכנית לסגור חשבונות מן העבר עם פרס. עוד אמר כי לא התייעץ עם ראש־הממשלה בבחירת היועץ המשפטי החדש יוסף חריש, כיוון שפרס רחוק ממשפטים כשם שהוא רחוק מכלכלה. (שע"ח)

3 קצינים שהודחו פנו לשר ● שוקלים עתירה לבג"ץ

שר־המשטרה הורה לחקור תלונות נגד נציב שרות בתי־הסוהר

שלושת הקצינים — חיים גליק, שמעון מלכה ועוזרתו — שהועברו מתפקידיהם, התלוננו בפני שר־המשטרה על עבירות פליליות ומנהליות שנעשו ע"י גונדר סוויסה ● סוויסה: הטענות משוללות יסוד — אני עצמי ביקשתי מהשר לחקור

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר"

ומאת כתבנו לעניינים פליליים

מבקר המשטרה, האלוף במי־לואים אברהם ארד, ועוזרו, סגן נציב איתן גולן, מונו בסוף השבוע על־ידי שר־המשטרה לחקור מספר גדול של תלונות נגד נציב שירות בתי־הסוהר, גונדר רפי סוויסה. שהעביר לשר שלושה מעוזריו עד לאחרונה.

השלושה, חיים גליק (עוזרו האישי), שמעון מלכה (דובר השרות) ודבי שגיא (עוזרתו) נפגשו לפני ימים אחדים עם שר־המשטרה ועם מנכ"ל המשרד, גד אבינר, ומסרו לידיהם פרטים על ביצוען, לטענותיהם, של עבירות פליליות ומנהליות על־ידי גונדר סוויסה.

שוחד מרמה וזיוף

בין השאר נמסר על מקרים שבהם, כביכול, קיבל הנציב שוחד, ביצע מעשי מרמה, זיוף מסמכים וביצע עבירות מנהלתיות שונות.

גונדר סוויסה עצמו טען אמש, כי כל הטענות משוללות כל יסוד וכי הוא עצמו ביקש משר־המשטרה למנות בודק בעניינו. הוא טען, כי השלושה הגישו את התלונות נגדו על רקע העובדה שהוא מעבירם

(המשך בעמוד 2)

שרנסקי מגלה: הסובייטים מפירים הסכם כתוב לשחרור בני משפחתי

מאת זאב בליצר, כתב "על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. – אנטולי נתן שרנסקי מאשים את ברית־המועצות כאי מילוי הסכם־כתוב, שנחתם כחלק מעיסקת החילופין האסירים, מזרח־מערב בפברואר – להתיר גם למשפחתו לעלות לארץ.

בראיון ל"ניו־יורק טיימס" אמר שרנסקי, כי נודע לו על המסמך מפי אמריקנים ומערב־גרמנים מיד לאחר שחרורו, והוא החליט לפרסם זאת עתה על רקע סימנים שהשלטונות הסובייטיים מתכוונים להמשיך להשהות את יציאת קרוביו, כדי ... עליו להפסיק את פעילותו למען יהודי ברית־המועצות.

שרנסקי מציין, כי אמו בת ה־77 סובלת מאוד, וכל חודש חשוב מאוד עבורה.

אמו, אחיו ובניהם

ה"סטייט דפרטמנט" מסרב לאשר או להכחיש את קיומו של המסמך עליו מדבר שרנסקי. המדובר, בקרוביו אלה: אמו איזה, אחיו ליאוניד, גיסתו אירינה ושני בני אחיו בוריס בן שנה ואלכסנדר בן 13.

לדעת שרנסקי, יש מטרה נוספת בעיכוב הסובייטי והיא, לעשות גם ממשפחתו עניין גדול, כדי ששחרורה יהיה אך ורק בנוסח ... לפני המערב.

טבח בצוות הרפואי של ביה"ח האמריקני בביירות

● עמוד 3

היוונים בחרו בשולמית אלוני להיות הח"כ הראשון המוזמן לביקור רשמי

● עמוד 3

המשטרה התפצלה בין חרדי פ"ת לקנאי כפר קאסם

● עמוד 20

התפוצץ המו"מ על הקמת תחנת "קול אמריקה"

● עמוד 3

ישראל שביעית בעולם

מאת ישראל טז, שליחנו במדריד ל"מונדו באסקט"

נבחרת ישראל זכתה אמש במקום השביעי באליפות העולם בכדורסל כאשר ניצחה במשחקה העשירי והאחרון את קנדה החזקה 84:97 לאחר מחצית ראשונה גדולה 45:64.

שלושה אלפים צופים ראו את נבחרת ישראל במיטבה ב־20 הדקות הראשונות כאשר שחקניה, ובעיקר מיקי ברקוביץ, דורון ג'מצ'י, לאוואן מרפי המאמן לאסף, ניהלו משחק שובה עין ויעיל ביותר.

הישראלים ניצלו במחצית מדהימה זו 27 מ־42 זריקות שדה – 64 אחוז. הזהו זו ללא ספק המחצית הגדולה ביותר של ישראל לא רק באליפות העולם הנוכחית, אלא במשך שנים רבות.

(המשך בעמוד 2)

לבנון כג'ונגל

כמה דם עוד צריך להישפך, לשווא ולריק, כמה חיי אדם צריכים להיקטף ולהיהרס, עד שיושבע יצר המוות המשתולל בחוצותיה של ביירות? נראה כאילו מכת טבע נוראה שיבשה את כושר שיפוטם האנושי של הלבנונים. וכל מה שמניע אותם הוא הרצון האפל להרוג איש את רעהו, את אח את אחיו. המושג "מלחמת אזרחים" קיבל שם משמעות חדשה, אף מפחידה מקודמותיה: לא מאבק מזוין על שליטה מדינית בין שתי חזיתות של אזרחי אותה המדינה, אלא מערבולת דמים של מלחמת־פנים כוללת, כלי אש שהיא מטרה ברורה, שהשגתה עשויה להרגיע את הרוחות.

רצח הרופאים והאחיות מבית־החולים האמריקני בביירות אתמול, מלמד, שטועים מרה כל זורעי השנאה המשוכנעים ביכולתם להציב גבולות מוסכמים לטירוף, לבייתו, לאלפו ולכוונו אך ורק לתועלתם. [illegible] הוא דורס כל הניקרה בדרכו. אצל חלקים נרחבים מארץ הלבנון — ורובים מצויים שם בשפע העולה אפילו על הדובדבנים — הוא הפוסק הראשון והאחרון בכל ויכוח ובכל דיון, מסוג הדיונים המתנהלים בארצות אחרות באמצעות שיכנוע, בחירות או חוק. [illegible] של מטעני נפץ, תרבות של מיליציות מזויינות, [illegible] על עצמם כמשתייכים לארגונים [illegible] ומסר. אך זו היא רק העמדת פנים: אין [illegible] הטענות משמעויות פוליטיות, כוונות פוליטיות של ממש [illegible] אותה הריקנות היצרית הנוראה, חדוותה להרוג, כדי [illegible] בביירות של היום שולט העיקרון: אני רוצח, סימן שאני קיים.

[illegible] שאין פתרון ללבנון מלבד אחד, והוא כפייה חיצונית. לו לא היה [illegible] כה מסוכסך, מפולג ומפוצל בינו לבין עצמו, אפשר שיחידות [illegible] יכלו להשלט בביירות ולהשליט שם סדר, [illegible] החברה והאומה, [illegible] התהליך המתעצם של שפיכות [illegible] זוכה לשבחים והערכה, בהסכמת שתי המעצמות [illegible] ישראל ודאי תברך על מאמץ עולמי מתוזמר [illegible] ולשקמה מהריסותיה. [illegible] כלבנון, אם תוצאה לנפשה, [illegible] מלחמת הכל בכל, כמו ג'ונגל לפני [illegible]

גוראל: הרכבל יופעל שבעה ימים בשבוע

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

ראש עיריית חיפה אריה גוראל אמר, כי הוא מקווה שמפעילי הרכבל בחיפה יעמדו בהתחייבותם לחברה הכלכלית של חיפה — ויפעילו את הרכבל 7 ימי בשבוע.

שלשלום נועד ראש העיר חיפה עם ראש הממשלה שמעון פרס ועם ח"כים המייצגים את הציבור הדתי. גוראל הודיע כבר בעבר, כי לדעתו לא תהיה בהפעלת הרכבל בחיפה משום פגיעה בשבת ואמר לראש הממשלה שמעון פרס, כי בעיית תיפעול הרכבל בשבת נוגעת לרשות המקומית ולא לממשלה".

כתבנו מציין, כי מפעילי הרכבל אמרו עם תחילת הפעלתו, כי בתום תקופת ההרצה יפעילו את הרכבל גם בשבתות. תקופת הרצה זו עליה הצהירו, נסתיימה.

בינתיים עמוס הרכבל מטיילים מדי ערב ותורים ארוכים נשרכים הן בתחנת סטלה מאריס והן בתחנת בת־גלים.

מקהלת קיבוצים מחרימה מופע עם להקה מדרא"פ

מאת שלמה גלזר, כתב "על המשמר"

מקהלת הבנות של מוסד העמקים, ביטלה את השתתפותה בערב זמר שיערך במוצאי שבת בעפולה, בגלל הופעה של להקה שחורה מדרום אפריקה בערב זה.

מזכיר מועצת פועלי עפולה, יעקב אבימור אומר, שיתכן ויאלץ לתבוע לדין את המקהלה עקב הפרת ההסכם, הגורמת עוגמת נפש רבה לרוכשי הכרטיסים.

לדבריו, יש צביעות רבה בעובדה שקיבוצניקים מסרבים להשתתף במופע תרבותי, בעוד שקיבוציהם סוחרים עם דרום־אפריקה.

מקיבוץ מורע נמסר, שבשום פורום של הקיבוץ לא הוחלט דבר הנוגע להופעת הבנות בערב הזמר וכן שלקיבוץ מזרע אין כל עסקי מסחר עם דרום אפריקה.

גם ממרחביה נמסר, שלא ידוע להם על הנושא. את תגובת האחראית על המקהלה לא ניתן היה להשיג.

יימשך החום הכבד במישור החוף

עומס החום הכבד, בגלל הלחות והטמפרטורה הגבוהות, יימשך היום ומחר במישור החוף — מסרה אמש החזאית התורנית, מרגלית רייכמן.

עומס החום הכבד בת"א נוצר אתמול בצהריים, בעקבות לחות של 80 אחוז וטמפרטורה של 30 מעלות.

בטבריה ויריחו הגיעו הטמפרטורות ל־38 מעלות, באילת — ל־40 מעלות, בירושלים ל־32 מעלות ובבאר שבע ל־36 מעלות. זוהי טמפרטורה הגבוהה ב־3 מעלות מהטמפרטורה הרגילה בעונה זו.

אתמול בשעות הבוקר היה ערפל באיזור החוף, וגם הבוקר צפוי ערפל כזה. רכס בשכבות הגבוהות מעל מזרח הים התיכון גורם למזג האוויר ההביל במישור החוף והחם והיבש בהרים ובפנים הארץ. (עתים)

הנערה שנועדה להשתלת כבד הובאה למנוחות

תמר כהן אהרון בת ה־16 משכונת התקווה בתל־אביב, שמתה לפני שהספיקה לנסוע לניתוח השתלת כבד בחו"ל, הובאה אתמול למנוחות בבית העלמין בחולון.

הנערה היתה מאושפזת בבית חולים איכילוב, לאחר שלקתה במחלת כבד קשה שהצריכה ניתוח השתלת כבד.

למען תמר נפתח מסע התרמה ציבורי, כדי לגייס את הסכום של 150 אלף דולר שנדרש למימון הניתוח.

ראש עיריית תל־אביב שלמה להט שביקר השבוע את הנערה הבטיח לה, כי הכסף לא יהיה הגורם שימנע את נסיעתה, וכי העירייה תערוב לכל סכום שיחסר לה. נוסף לכך תרמה העירייה סכום של 18 אלף דולר.

מצבה של הנערה החריף ולא ניתן היה להסיעה לחו"ל, והיא מתה בעקבות סיבוך.

בג"ץ ידון בתביעת נוצרים נגד גירושם

בג"ץ ידון בהרכב של שלושה שופטים בעתירתם של שני בני זוג נוצרים מרומניה, שביקשו להתאחד עם בני משפחתם בארץ, אך הוצא נגדם צו גרוש מהארץ.

בעתירה שהגישו שני בני הזוג, ויקטור ואוליביה גוריאנו, נגד שר הפנים, הם טוענים כי לפני כשנה הגיעו לארץ מרומניה, כדי להתאחד עם בני משפחתו היהודים של ויקטור גוריאנו, המתגוררים בישראל. בעתירה נטען, כי בני הזוג ביקשו אשרה לשהיית קבע בישראל, אך זו לא ניתנה להם.

לפני כחודשיים הוציא נגדם שר הפנים צו־גירוש מהארץ, בטענה, כי שהייתם בלתי־חוקית. בני הזוג לא מילאו אחר צו הגירוש ולכן נכלאו לפני כחודש ימים. הבעל ויקטור, בכלא איילון והאישה בנווה־תירצה.

מפלגת הפועלים המאוחדת / המרכז

ישיבת מזכירות מפ"ם

תתקיים ביום ד' 23.7.86 שעה 16.00

באולם הישיבות במרכז

על סדר־היום:

1. דיון על מסמך הריכוז בנושא ערביי ישראל
2. נוהל בתיירת חברינו לו. המנהלת כחברת העובדים
3. עבודת ועדות המזכירות

החברים מתבקשים להבטיח השתתפותם

פער בין ההסתדרות למעסיקים בהתחדש המו"מ בשירות הציבורי

קיסר דוחה הצהרות ברונו נגד העלאת שכר בהסכמים החדשים

מאת אבשלום קווה, כתבנו לענייני עבודה

נציגי ההסתדרות במו"מ בשירות הציבורי להסכם שכר חדש דחו אתמול את ההצעה הנגדית שהגישו להם המעסיקים בדבר קידום עובדים בסקטור זה. בעוד ההסתדרות תובעת, כי כל העובדים בשירות יקודמו במהלך שנת התקציב הנוכחית, מציע האוצר כי רק 40 אחוז מכלל העובדים יזכו בכך.

בפגישה שהתקיימה אתמול בבניין הוועד הפועל בתל־אביב השתתפו מטעם ההסתדרות יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, סגנו מאיר גת, ומזכירי האיגודים המקצועיים בסקטור זה. את המעסיקים הציבוריים ייצגו הממונה על השכר, הלל דוראי, ונציגי השלטון המקומי, המוסדות הלאומיים, המוסדות להשכלה גבוהה וכן נציב שירות המדינה.

נוכח הפער בעמדות הצדדים הוחלט כי הדבר ידון בצוות מצומצם כבר בתחילת השבוע הבא.

שכר המינימום

במקביל לפגישה זו התקיים דיון בסוגיית שכר מינימום במגזר התעשייתי היצרני. את ההסתדרות ייצגו סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, אפרים ז'ילוני, ומזכירי האיגודים המקצועיים. נציגי ההסתדרות תבעו, כי שכר המינימום החודשי יהיה בסך של 500 ש"ח לחודש, בשיעור של 50 אחוז מהשכר הממוצע במשק. על־פי ההסכם הישן הכנסת המינימום היא בגובה של 315 ש"ח בלבד.

ז'ילוני הודיע למעסיקים הפרטיים, כי ההסתדרות תהיה מוכנה לעלייה הדרגתית שתתפרס על פני כל תקופת ההסכם, אם מספר מרכיבים, כגון פרמיות, שעות נוספות, ותוספת על אי־היעדרות, ינוטרלו מתוך הכנסת המינימום הנהוגה עתה במשק.

גם נושא זה יידון בצוות מצומצם בשבוע הבא.

דוחה הצהרות ברונו

חוגים מוסמכים בהסתדרות מתייחסים בחומרה להצהרותיו התוזרות, וגישנות של נגיד בנק־ישראל, הפרופ' מיכאל ברונו, שלפיהן "יש להימנע מעליית שכר בהסכמים החדשים כדי להבטיח את המשך היציבות במשק".

מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר, שדיבר אתמול בכינוס עובדי ייצור בתעשיית חומרי־בניין "איטונג" בפרדס־חנה, אמר, כי ההסתדרות רואה בחומרה את עמדתם של שר־האוצר ונגיד בנק־ישראל הגורסים, — ובטעות יסודית, — כי השכר הינו גורם עיקרי להאצת האינפלציה במשק.

המזכ"ל ציין עם זאת שהתנגדותו הנחרצת של נגיד הבנק לתוספת שכר בענפי הייצור לא תעמוד במבחן המציאות הנתונה, ולדעתו של קיסר "כל שינוי במבנה כוח האדם במשק חייב להיות יחד עם שינוי ושיפור בשכר העובדים".

כתובות נאצה על בית הקבה"א

מאת ירון אליוסף, כתב "על המשמר"

כתובות נאצה צויירו שלשום בלילה על קירות בית הקיבוץ הארצי בתל־אביב. בכתובות נאמרו "כהנא הוא התשובה לכל שונאי ישראל", "כהנא לשלטון", "עלוקים, מחיוונים, כלבים, שרצים", "נבלות טרפות" ו"שמאלנים החוצה".

סמוך לשעה 2 לפנות בוקר הבחין אורח בכתובות והזעיק את המשטרה.

כתובות נאצה מסוג זה צויירו כבר פעמיים בעבר על בית הקיבוץ הארצי.

ר'כז המחלקה הפוליטית בקיבוץ הארצי, יוסי שחר, אמר, כי הכתובות מעידות שכהנא רואה בקיבוץ הארצי גורם דומיננטי ועקבי המנהל את המאבק נגדו. בהקשר זה מחה שחר על כי הכנסת לא חוקקה חוק נגד גזענות וטען, כי עובדה זו חמורה יותר מהגזענות עצמה.

(צילום: בועז לניר)

הרשויות הערביות הפסיקו שביתתן בעקבות הבטחה להגדיל התקציבים

מאת קאסם זייד, כתב "על המשמר"

ראשי המועצות הערביות נענו לפנייתם של יו"ר ועדת הכספים של הכנסת ושל שר הפנים יצחק פרץ והחליטו להפסיק את שביתתם שנמשכה שבועיים.

ההחלטה נתקבלה פה אחד בכנס חירום של ראשי המועצות הערביות שהתקיים אתמול בנצרת.

בכנס השתתפו 40 ראשי מועצות ערביות וחברי הכנסת עבדול והאב דראוושה, תאופיק טובי, תאופיק זייד ומוחמד מיעארי.

הכנס החליט להפסיק את השביתה כמחווה של רצון טוב וכדי לא לטרוק את הדלת בפני יו"ר ועדת הכספים של הכנסת, שהבטיח למצוא פתרון יסודי לבעיותיהם הכספיות של הרשויות הערביות בתוך שבועיים.

המתכנסים חזרו והדגישו שהם תובעים לקיים הלכה למעשה את עקרון השיוויון המלא בתקציבים ובשאר המשאבים הכספיים בינם לבין הרשויות היהודיות.

עוד תבעו ראשי המועצות הערביות ממשרד הפנים לכסות את גרעונותיהם המצטברים (הנאמדים, לדבריהם, בכ־15 מיליון ש"ח) ולהרחיב את המסגרת התקציבית.

הדוברים בכנס לרבות חברי הכנסת העריכו במיוחד את ביקור יו"ר ועדת הכספים וההתייחסות שלו לתביעותיהם, והם ראו בכך הישג שאין לזלזל בו, ועל כן הם החליטו לבטל את השביתה.

מקור בכיר במשרד הפנים מסר שבמשרדו מתגבשת תוכנית לפתרון מצוקתן של הרשויות הערביות באופן יסודי.

המקור סיפר שמשרד הפנים החליט להרחיב את בסיס התקציב של הרשויות הערביות בעשרות אחוזים ושהוא החליט להגדיל את תקציבי הפיתוח ואת המענקים בעשרות אחוזים וכן להגדיל את ההשקעות ברשויות הערביות.

הטמפרטורות החזויות: ירושלים [illegible] עד 32, רמת־הגולן 30 עד [illegible], צפת 21 עד 32, טבריה 25 עד [illegible], נצרת 21 עד 32, השומרון 21 עד [illegible], תל־אביב 22 עד 30, יריחו [illegible] עד 38, עזה 22 עד 31, באר־שבע [illegible], אילת 26 עד 41 [illegible]

צוקר תובע להחזיר יתרות כספי העירייה מבית"ר ת"א

מאת ירון אליוסף, כתב "על המשמר"

דרישה תקיפה להחזרת יתרות כספי העירייה שנתנו לקבוצת הכדורגל בית"ר תל־אביב העלה אתמול אריה צוקר, נציג מפ"ם במועצת העירייה, במכתב ששלח לראש העיר, שלמה להט.

ביולי 1984 אישרה מועצת העירייה הקצבה כספית של 225 אלף דולר עבור הכשרת מגרש אימונים לקבוצת בית"ר תל־אביב. האישור ניתן על־פי תוכנית שהכינה החברה העירונית עזרא וביצרון. העירונית, העלות המתוכננת היתה 300 אלף דולר, מתוכם נתנה העירייה, כאמור, 225 אלף.

לפי הנתונים שקיבל צוקר מחברת עזרא וביצרון יוצא, שעלות הביצוע היתה 225 אלף דולר בלבד ועם יתרת הכסף סגרו את קומת העמודים של המלתחות — שלא בהתאם לתיכנון המקורי.

צוקר כותב, כי מנכ"ל חברת עזרא וביצרון וכן גזבר העירייה העירו בפניו כי להט בעצמו אישר הוצאת יתרת הכסף למטרות אליהן לא מיה מיועד, לפי חישובו נתנה העירייה "מתנה" לבית"ר תל־אביב בסך 56.200 דולר.

צוקר דורש בתקיפות מראש העיר לדרוש מקבוצת הכדורגל את כספי העירייה בחזרה. "אם הכסף לא יוחזר לקופת העירייה תוך 15 יום, הוא מסיים, אהיה נאלץ לנקוט באמצעים שיראו בעיני כדי להשיב את הסדר הציבורי על כנו."

מלשכת דובר העירייה, נמסר, כי לפרוייקט מגרש האימונים הוקצב סכום מסויים, התברר שהעבודות עלו פחות, ובמה שנשאר השלימו באותו מקום עבודות נוספות. לא היתה כל חריגה ממסגרת התקציב, מסר דובר העירייה, אלא שהודות ליעילות בוצעה יותר עבודה בפחות כסף.

ההכנסות ממסים ברביע הראשון גבוהות ב־230 מיליון ד' מהחזוי

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

גביית המסים של הממשלה בשלושת החודשים הראשונים של שנת הכספים היתה גבוהה בכ־230 מיליון דולר, מעל התחזית בתקציב המדינה — כך עולה ממסמך רשמי שהפיץ אתמול משרד־האוצר.

הגבייה העודפת ברביע הראשון של שנת הכספים היא כ־70 אחוז מסך החריגה, אשר לדברי משרד־האוצר תרשם בצד ההוצאות של תקציב המדינה במשך כל שנת הכספים.

המסמך מציין שבתקופה אפריל־יוני 86', הסתכמה גביית המסים ב־3.9 מיליארדי ש"ח כ־350 מיליון ש"ח יותר מהתחזית אשר בתקציב.

המסמך מוסיף שגביית המסים לרביע הראשון של שנת הכספים היתה שווה לכ־26 אחוז מכל הגבייה המתוכננת בשנת התקציב.

המסמך מציין שההכנסה העודפת באפריל־יוני נבעה מהעליה הגדולה בצריכה וביבוא, מהעליה בשכר ומעליה בהכנסות ממס הכנסה.

דריכות לקראת החלטת בג"ץ

(סוף מעמוד ראשון)

סיים הבג"ץ את הדיון ויקבל החלטה בפרשת החנינות שקיבלו 4 אנשי השב"כ. ייתכן מאד שבדיון שיתקיים היום בבית־המשפט העליון בירושלים, עדיין לא יקבל צוות השופטים הבכיר ביותר בארץ החלטה אם לבטל את החנינות או לדחות את העתירות בעניין זה, ולפיכך תאלץ המשטרה להמתין עד שתתקבל ההחלטה וייתכן שהחקירה תתחיל רק בשבוע הבא.

היום יטענו נציגי 5 העותרים לפני הבג"ץ כי יש לבטל את החנינות, שכן הושגו בדרך לא דרך, כאשר לנשיא המדינה לא היתה כלל סמכות לחון אנשים, שאפילו הליך חקירה לא החל נגדם בפרשה זו.

חריש יביא תקדים

לעומת זאת יטען היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש בשם המדינה, כי החנינות ניתנו כדין ואף יביא תקדים אחד שהיה לפני שנים בנושא זה, ושבו חנן הנשיא אדם בטרם הורשע בדין.

הרכב בית המשפט יהיה: הנשיא השופט מאיר שמגר, ממלאת מקומו השופטת מרים בן־פורת והשופט אהרן ברק. את העותרים, 18 אנשי משפט וחברי סיעת ר"ץ, ייצגו 7 עורכי־דין ומולם יתייצבו היועץ המשפטי לממשלה ושלושה מעוזריו וכן פרקליטו של ראש השב"כ.

הסודיות באמצעות הצנזורה

היום יעשו היועץ המשפטי לממשלה ומפכ"ל המשטרה, רב ניצב דוד קראוס, נסיון אחרון למצוא פתרון לנושא שמירת הסודיות של פרטי החקירה המשטרתית בפרשה. לאחר שהוררו מן הפרק אמצעים משפטיים שונים, משהתברר שאין אפשרות ליישמם בפרשה זו, הוחלט לנסות ולבצע את שמירת הסודיות באמצעות הצנזורה הצבאית.

דבר זה יחייב את ראשי מערכות העתונים, הטלוויזיה והרדיו, להעביר החל מיום תחילת החקירה המשטרתית כל ידיעה בנושא אל הצנזורה הצבאית. הצנזור יקבע בכל יום אלו פרטים מותרים בפרסום ואילו פרטים אסורים. עניין זה יאלץ גם את הכתבים הזרים להעביר כל ידיעה בנושא לצנזורה.

החלטה כזאת עלולה לעורר רוגז בקרב עורכים וכתבים מקומיים וזרים ולזכות אף לפרסום בעולם כצנזורה המוטלת בישראל על מהלכי חקירה משטרתית, דבר לא מקובל במדינה דמוקרטית.

המשטרה אינה מרוצה

כמו כן אין מרוצים במשטרה מקבלת החלטה כזאת, שכן היא תאפשר למעשה לכתבים לאסוף את החומר, לנסות ולזכות בהדלפות ולפרסם בכל שיוכלו בפרשה, כאשר הם ינסו לעקוף את העניין הבטחוני ולא לתת בכתבותיהם פרטים בטחוניים מסווגים. כמו כן עלולה החלטה כזאת ליצור מצב שבו יערערו כתבים על פסילת קטעים על ידי הצנזורה, בעוד שאנשי העתונות יהיו סבורים שפרסומם אינו מהווה סיכון לבטחון המדינה.

בקשת צווי איסור

יחד עם זאת נשקלת גם האפשרות שהמשטרה תרבה בפניות לבתי־המשפט ותוציא צווים מפורשים בעניינים מסויימים. שיאסרו פרסום על פעולות בודדות כגון הוצאת צו חיפוש, מימצא מסויים שהגיע לידי החוקרים ואף זימונו של אדם לחקירה. למרות זאת נראה, כי בתי המשפט ימנעו, כהרגלם, להפריז בהוצאת צווי פרסום. אלא אם כן יוסבר להם בצורה ברורה מה יהיה הנזק אם יפורסמו הדברים.

בתי־הזיקוק חשודים בעבירות שגרמו לזיהום

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

משטרת זבולון סיימה את חקירתה בחשד לעבירות שיוחסו לבתי הזיקוק לישראל ולמנהלי בתי הזיקוק בחיפה. על־פי החשד, ביצעו בתי הזיקוק עבירות על הצו האישי של שר הפנים בנוגע להפעלת מתקני הזיקוק וגרימת זיהום אוויר שחרג מהתקן המותר.

חומר החקירה של המשטרה הועבר לפרקליטות מחוז חיפה, כדי שזו תחליט אם יש מקום לפתוח בהליכים משפטיים.

כזכור, הוגשו למשטרה תלונות נגד בתי הזיקוק, ביניהם תלונתה של סגנית המנהל ליחידה לאיכות הסביבה ד"ר ברנגה גלינשטיין, שטענה כי בתי הזיקוק חרגו כ־100 פעם במשך השנה האחרונה מתקנות הזיהום המותרות, וב־7 מקרים זהם האוויר באיזור חיפה והקריות באופן חמור במיוחד, עד שתושבים חשו בראשם.

בעקבות התלונות פתחה המשטרה בחקירת מנכ"ל בתי הזיקוק לישראל צבי ומיר ומנכ"ל בתי הזיקוק בחיפה יצחק לרדפיין.

לכתבנו נודע, כי אנשי בתי הזיקוק טענו, כי הדלקים נרכשים עבורם על־ידי המדינה וכי אין באפשרותם להשתמש בדלקים איכותיים יותר, שיורידו את כמות זיהום האוויר.

סג"מ איה תמרי — קצינת תותחנים

טקס סיום קציני תותחנים הסתיים בשבת שעברה. היה זה הקורס ה־100 של החיל. לראשונה בין המסיימים היתה גם קצינת תותחנים איה תמרי.

שר־המשטרה הורה לחקור

(סוף מעמוד ראשון)

לתפקידים אחרים. לדבריו יש לו הזכות המלאה למנות לעצמו דובר ועוזרים ראשיים מטעמו, כפי שעושים שרים; מנכ"לים, מפכ"ל משטרה וגם נציב שירות בתי הסוהר.

שוקלים עתירה לבג"צ

השלושה שהגישו נגדו את התלונות סרבו לשוחח עם עתונאים וטענו, כי ייעוץ משפטי שקיבלו נאמר להם שלא להתייחס לעניין. נודע, כי השלושה שוקלים צעדים משפטיים שונים ובהם הגשת עתירה לבג"ץ.

הפרשה גורמת למבוכה רבה בפיקוד שירות בתי־הסוהר ובבתי־הכלא היתה כבר לשיחת היום בסוף השבוע. היום יתחיל צוות הבדיקה בחקירתו וכין השאר יקבל לידיו את חומר התלונות מאת שלושה המתלוננים נגד הנציב ואת החומר שיש לנציב, לדבריו, כנגדם.

גורמים בכירים בשירות בתי הסוהר, במשרד המשטרה וחברי כנסת טענו אתמול, כי „הפרשה הזאת עוד תגרום לסערה גדולה".

גונדר סוויסה (צילום: שניידר)

לכתבנו נודע כי סגן גונדר שמעון מלכה ששימש כדובר שירות בתי־הסוהר הועבר לתפקיד במערך ההדרכה ואת מקומו אמור לרשת סגן נציג ג'וני טסלר, המשמש עתה כדובר מחוז המרכז במשטרת ישראל. רב־כלאי חיים גליק, נמצא עדיין בחופשה. במקומו מונה תפקיד עוזר הנציב — רב־כלאי משה קופלמן.

"המשמר" עתון יומי
عل همشمار جريدة يومية

חמו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת

עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער

המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999

"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652

סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטור חדרים 102—121, טל' 6—225125: המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008, חיפה: 33134 רח' סבונגי 17, טל' 673873: המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040

עלצול מחיר

פרופ' עמנואל סיוון, מחבר הספר „קנאי האיסלם"

קנאי כל הדתות התאחדו!

נראה שלקנאות הדתות היהודית ישנה גם מקבילה מוסלמית — ביום שישי פתחו קנאים מוסלמים בית קפה שמכר בירה ביום הקדוש למוסלמים. ושוטרי משטרת פת נאלצו לנוע בין קולנוע „דיכלי" ובין כפר קאסם, על מנת „להרגיע" את המתפרעים. האם ישנם קווי דימיון בין הקנאות הדתית המוסלמית ובין זו היהודית?

זו הפעם הראשונה, שאני שומע שתופעת החזרה בתשובה הנפוצה מאוד בבקה אל־גרבייה ובאום אל פחם, הגיעה גם לכפר קאסם. ההקבלה כשלעצמה פשוטה מעצם העובדה שמדובר בדתות הילכתיות, המכילות מצוות המכסות תחום מאוד תחומים, ובניגוד לנצרות — אפשר גם לכפותן. כמו אצל החרדים אצלנו — כשאתה כופה את הדפוסים שלך על החילונים, זהו מיצוי לבטחון עצמי גדול יותר. כעת, אגב, ההצעות של בתי קולנוע, בתי קפה ומסגדים שאינם כשרים, הן שכיחות מאוד. אלא שגם שם הציבור הגדול, שהוא אדיש לדת, מגיב בשסועים בבילוי, והיו כבר מקרים של גזיזת זקנים והתקפות על מועדוניהם של המוסלמים החוזרים בתשובה.

מהו היקף התופעה בישראל?

במשולש מדובר בעיקר בעובדי־כפיים המועסקים ב„גבל הזונה" היא תל־אביב, ונחשפו משום כך לפיתויי החיים המודרניים. המשיכה שנוצרה היא בעייתית עבורם וגורמת להסתפותם לחזרה בתשובה בהשפעת מטיפים כריזמתיים. וזה מדובר כבר בתופעה תרבותית עממית בעלת ממד חברתי עמיד מאוד, שתחילתה כבר בשנות השישים והשבעים. או נחשפה במשולש התארגנות של רשת חבלנית, שחבריה היו רבים מהחוזרים בתשובה הללו. היום הם עוסקים בפעילות חינוכית בהיקף רחב. ובכפרים האלה, שרמת הפעילות הוולנטרית בהם נמוכה, הם הולכים והופכים לכוח חברתי ממדרגה ראשונה. אין ספק, שהתופעה מקטינה את המכנה המשותף שיש להם עם מדינת ישראל, כמו שהמכנה המשותף שלנו עם נטורייקרתא הוא לא כל כך גדול. והששני שלטוח ארוך, יש בכך פוטנציאל לאומני עויין למדינת ישראל.

אתי רונאל

300 אלף באו לשמוע את הפילהרמונית בפארק

כ־300 אלף איש באו אמש לפארק הירקון בתל אביב כדי להאזין לקונצרט התיזמורת הפילהרמונית אשר אורגן ע"י „קרן תל אביב לפיתוח".

כוכבי הערב היו הטנור פלסידו דומינגו והכנר יצחק פרלמן. על התיזמורת הפילהרמונית הישראלית ניצח זובין מהטה ועם התזמורת שרה גם מקהלת תל אביב בניצוחו של מיכאל שני. זו השנה התשיעית שהתזמורת הפילהרמונית וקרן תל־אביב לפיתוח מארגנות את הקונצרט הקייצי בפארק הירקון וגם השנה הסתיים הקונצרט במטח זיקוקי דינור לצלילי יצירה של ורדי.

(עשית)

קבוצות המומחים לעניין טאבה ייפגשו באילת

מאת אלכס פישמן, כתבנו הצבאי

בראשית השבוע הנוכחי ייפגשו באילת שלושת קבוצות המומחים לסיכום הצדדים הטכניים שיתלוו כנספח למיסמך הבוררות בשאלת טאבה. קבוצת המומחים, אמריקנית ישראלית ומצרית, ידונו במספר מכשולים סגנוניים במיסמך הבוררות ויעברו על רשימת המועמדים לצוות הבוררים שהגישה המשלחת האמריקנית. בהסכם הבוררים נעשה ניסיון למצוא איזון, גיאוגרפי ופוליטי, בהתאם לארצות מוצאם של המשפטנים שייבחרו. קבוצת המומחים יעסקו בהעלאת נקודות הגבול על המפה, שתלווה כנספח את מיסמך הבוררות.

נעצר חשוד ברצח התיירת הגרמניה בנגב

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

תושב העיירה רהט, דיאב אבו זיאד בן 34, נעצר שלשום כבית משפט השלום בבאר שבע, לאחר שנראה נוסע לפני כחודש בנסיבות חשודות סמוך לקיבוץ רביבים. המשטרה בודקת קשר אפשרי של החשוד למעשה אונס ורצח התיירת הגרמניה, מריאן שטקר.

בא־כוח המשטרה אמר בבית המשפט, כי ב־17 בחודש שעבר נעצר לבדיקה כל רכב על ידי אנשי קיבוץ רביבים, בשיתוף עם המשטרה, לפתע ראו חברי הקיבוץ רכב מסוג טנדר פג'ו, כשהוא נוסע באזור המטע של הקיבוץ. מנהל המטע שאל את הנהג למעשיו, והאיש השיב לו כי הוא מחפש פועלים לקטיף.

ישראל שביעית בעולם

פתיחת המשחק היתה שקולה והיתרון נע מקבוצה לקבוצה 6:7 לישראל (3) ו־7:9 לקנדה.

שתי הקבוצות גילו יכולת מלהיבה למרות העייפות הרבה. זה היה המשחק העשירי, של ישראל וקנדה. ברקוביץ בסל מרוחק של 3 נקודות קבע 9:12 (4).

רוזנברג שפתח בחמישיה במקום חן ליפין, הוכיח את עצמו וכן ברקוביץ בקליעה — 17:20, ו־19:22 (6). הוא הצליח להפעיל היטב את מרסר וברקוביץ שהיו מוציאים לפועל מצויינים.

ההפרש צמח לזכות ישראל — 25:37 (10) ו־27:40. ברקוביץ נפשר קליעה מצויין קבע — 33:46 (13) ו־38:50 ארבע דקות להפסקה.

ברקוביץ, לאסוף וג'מצ'י הלמו בקנדים — 42:56 (17) ובמחצית — 45:64 כשדורון ג'מצ'י מסיים את המחצית עם שני סלי 3 נקודות.

ברקוביץ עם 23 נקודות וג'מצ'י עם 19 נקודות היו נהדרים וסחפו את הנבחרת ליכולת שיא.

מיקי היה מצויין במחצית הראשונה ונחלש בשנייה. מרסר ולאסוף, נתנו את הכוח האחרונות שלהם, לחמו מצויין מתחת לסלים ואת ההפתעה היוותה רוזנברג, שפתח בחמישיה כרכז וניהל משחק נבון מאד.

לאחר ההפסקה נאלצו הישראלים לשמור על התוצאה מול שמירת איזור לוחצת של הקנדים שכבר הורידו את הפער ל־9 נקודות ואילו על הבסיון הישראלי. שוכם של דורון ג'מצ'י ולאוואן מרסר (4 עבירות) החזיר את המוטיבציה לנבחרת ישראל שהתאוששה וזכתה בסיום בנצחון מחמיא — 84:97.

ג'מצ'י — גיבור המשחק

גיבור המשחק היה דורון ג'מצ'י שקלע 33 נקודות, מהם חמישה סלי שלוש נקודות. אילו שיחק ג'מצ'י במשחקי ההפסד של ישראל כמו אמש, היו מצליחים לזכות לפחות בנצחון נוסף באליפות זו.

היתרון הישראלי צמח במחצית השנייה ל־21 הפרש — 45:66. הקנדים צימקו במעט — 70:52 לישראל, אך מרסר וג'מצ'י קבעו במהירות — 75:52. הקנדים צימקו שוב ל־75:59 (27). מרסר שצבר 4 עבירות יצא ועקובי החליף. עם יציאתו ירד הפער ל־68:81 ו־75:86 לישראל 6 דקות לסיום.

4 דקות ו־7 שניות יצא ברקוביץ בעוון 5 עבירות לאחר שקלע 26 נקודות. מרסר חזר עם 4 עבירות וזוהר במשחקו. קנדה במשחק אחראי צימקה ל־86:77 3 דקות לסיום. ג'מצ'י בסל של 3 נקודות קבע 77:89 ומהאר הקהל הגיב. מנגר.

ישראל לא היתה מוכנה לשמוט את היתרון העצום שהיה לה מתחילת המחצית השנייה, וכך הצליחו ג'מצ'י, דניאל ליפין לקבוע ישראל 97 שלה 84 והמקום הי"ז המכובד שלנו.

5 ו־6

שיפוטם של פירוטו מאיטליה וגרבץ מיוגוסלביה היה מצויין. ישראל שזכתה בהישג מצויין באליפות העולם קיימה 10 משחקים ניצחה חמישה והפסידה בחמישה.

לישראל קלעו ג'מצ'י 33, ברקוביץ 24, לאסוף 17, מרסר 14, רוזנברג 4, ליפין 2, ודניאל 2.

לקנדה הירבו לקלוע: וילטיר 20, האן 13, פאסקואל 12 ונריט 10.

צל"ש לשופט הישראלי

הצטיינותו של השופט הישראלי ראובן ורובניק וזכתה למחמאות רבות בזכות של פיב"א כאשר הוא ישפוט היום שוב, בקרב על המקומות 5 ו־6 שייערך היום בין איטליה וספרד.

יעקבי ממליץ על „ירדניזאציה" של השטחים

„אם יימשך הקיפאון המדיני יהיה על ישראל לפעול להחלת אוטונומיה חד־צדדית ביהודה שומרון וברצועת עזה, שכן המשך הסיפוח הזוחל של אזורים אלה טומן בחובו סכנות גדולות למדינת ישראל", אמר בסוף השבוע שר־הכלכלה והתיכנון, גד יעקבי, בהרצאה בפני חברי חוג משוב של מפלגת העבודה.

השר הבהיר שישראל עלולה להפוך למדינה דו־לאומי, או בלתי־דמוקרטית כתוצאה מכך שכבר היום מספר הילדים הלא־יהודים הנולדים תחת שלטון ישראל, גדול ממספרם של הילדים היהודים הנולדים כאן.

שר הכלכלה והתיכנון הביע חשש כי המשך תהליך זה יביא לכך שתוך 8 עד 10 שנים רוב התושבים תחת שלטון ישראל יהיו לא־יהודים.

על רקע ההתבטאויות האחרונות של חוסיין רצוי כי נפעל ל„ירדניזציה" של יהודה ושומרון, תוך הנהגת מינהל עצמאי אזרחי ביהודה שומרון ועזה. הסדר זה מוצע כי יחול ברצועת עזה ביהודה ושומרון למעט בקעת הירדן, גוש עציון וירושלים", אמר יעקבי.

(עשית)

● הצעה להקים בריגדת עבודה ישראלית לעזרת ניקראגואה עלתה אמש בכנס לציון 50 שנה לפרוץ מלחמת האזרחים בספרד. יושב ראש אירגון וותיקי הבריגדה הבינלאומית בישראל זלמן שלצמן הופיע בכנס שנקרא על ידי שס"י — שמאל סוציאליסטי ישראלי.

מימין: אימה של ד"ר לילי קיראלה נתמכת ע"י קרוב משפחה וחייל, לאחר שקיבלה הודעה על רצח בתה באוטובוס הדמים. משמאל: חייל לבנוני מצביע על כתמי דם על האוטובוס. (צילום: איי.פי.)

טבח בנוסעי אוטובוס של בית־חולים במערב־ביירות

4 נוצרים נהרגו ו־3 נפצעו בהתקפת טרור על אוטובוס שהסיע את עובדי בית־החולים האמריקני ● „הכוחות הלבנוניים מאשימים את סוריה באחריות ישירה

ביירות. — ארבעה נוצרים, ביניהם רופאה, נהרגו, ושלושה אחרים נפצעו כאשר טרוריסטים מזויינים תקפו אתמול בצהרים אוטובוס גדוש עובדי רפואה במערב־ביירות.

באוטובוס נסעו 50 אנשים, ביניהם רופאים, אחיות וסטודנטים, בעת שהטרוריסטים פתחו באש קטלנית ממקלעים על הנוסעים, כשר נהג האוטובוס, שכותנתו היתה ספוגה בדם קרבנות ההתקפה.

„מעשה הטבח אירע כאשר הסתובבנו לעבר מחסום המעבר לצד המזרחי של העיר בקו הירוק. אילמלא לחצתי על דוושת הבנזין ולא הכחשתי את הנסיעה, כולנו היינו נרצחים", אמר.

עדי־ראייה מסרו, כי האוטובוס, השייך לבית־החולים האוניברסיטאי האמריקני במערב־ביירות היה כולו מוכתם בדם וטיפטף ממנו דם. שמרו עליו חיילים סורים ושוטרים לבנונים ליד בית־החולים המקומי.

מקורות בטחוניים אמרו, כי בהתקפה הרצחנית נטלו חלק 4 טרוריסטים.

המארב על האוטובוס הוצב ליד „המעבר הפרנציסקני", ליד מיבנה גדול ומרשים ששימש פעם כשגרירות צרפת, במקום שהסורים והסורים־לבנוניים טרם הגיעו אליו, היינו „הקו הירוק".

היתה זו ההתקפה הרצחנית הראשונה על אזרחים נוצרים במערב־ביירות מזה כמה חודשים.

ראש המיליציה השיעית „אמל" נבי בארי, גינה את ההתקפה הרצחנית. „אנשים אלה צריכים לדעת, כי פשע כזה לא יעבור ללא עונש", אמר.

„הכוחות הלבנוניים" האשימו אמש את סוריה באחריות ישירה לרצח.

בהודעה ברוח זו, ששודרה בתחנת „קול הלבנון", נאמר: „פשע זה משקף כעליל את מצב הטרור השורר במערב־ביירות, את העובדה שהסורים לא השיבו את הסדר על כנו, וכי „תוכנית הבטחון" שלהם לא היתה אלא תעמולה בלבד", נאמר בהודעת הארגון. (ע"ר)

„התפוצץ המו"מ עם ארה"ב על תחנת „קול אמריקה""

מאת יצחק לוינסון, כתב עתי"ם

„המו"מ עם האמריקנים על הקמת תחנת „קול אמריקה" התפוצץ, בגלל הכנת טיוטת הסכם גרועה לישראל ובשל התנגדות משרדי האוצר והמשפטים הישראליים לטיוטה. אולם אנו עושים מאמצים לבלום התפתחות זו, הממנה עלולה ישראל לחינוק" — אמר אתמול אילן אורן, יו"ר המועצה האזורית ערבה, שבתחומה מתוכנן להקים את תחנת המשדרים של „קול אמריקה".

אילן אורן אמר, שנציגי משרדי האוצר והמשפטים דחו את טיוטת ההסכם, שהוצעה על־ידי נציגי משרדי התקשורת והחוץ הישראליים, בשיתוף עם הנציגים האמריקניים בוועדת המו"מ. זאת לאחר שהם נוכחו שההצעות האמריקניות אינן מבטיחות ביצוע עבודות בידי חברות ישראליות ומימון אמריקני, לפיתוח ואיכלוס יישוב בערבה בו אמורים להתגורר מפעילי התחנה.

„הטיוטה שהביא לאישורו מנכ"ל משרד התקשורת יורם אלסטר היא גרועה. אך נראה שלמשרד התקשורת יש רצון להביא לאישורה בכל זאת", אמר אורן.

לדבריו, גם משרד החוץ מעוניין באישור טיוטת ההסכם, כדי לאפשר קיום טקס החתימה במהלך ביקורו בישראל של סגן נשיא ארה"ב, ג'ורג' בוש.

עוד אמר, כי קיימת התנגדות עזה בממשלה לנוסח ההסכם שהוצע על־ידי האמריקנים. ולכן מתכוון שר התקשורת, אמנון רובינשטיין, להביא ביום רביעי הקרוב את ההצעה לאישור הקבינט, שם היא עשויה לזכות ברוב.

ביום שישי שיגר אילן אורן מברקים לשרי הממשלה: בהם הוא מביע דעתו שאסור לישראל לוותר במו"מ עם האמריקנים.

בוש יבטיח לשמיר יחסים טובים גם אחרי הרוטציה

סוריה קוראת למדינות ערב להחרים ביקורו של סגן הנשיא בוש במזרח־התיכון, שיחל השבוע

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב וסוכנויות הידיעות

וושינגטון. — סגן הנשיא ג'ורג' בוש, מתכוון להבטיח לשר־החוץ שמיר שתמיכת ארה"ב בישראל תישאר אמיצה גם בעקבות הרוטאציה הצפויה באוקטובר, אומר אחד מעוזריו הבכירים.

בוש, האמור להגיע לישראל השבוע לביקור רשמי בן שלושה ימים, יבהיר כי התמיכה האמריקנית תישאר על מכונה גם אחרי הרוטאציה. העוזר הבכיר אמר, שבוש מקיים יחסים „טובים וקרובים" הן עם שמיר והן עם פרס.

העוזר אמר, כי לפי שעה אין לבוש שום כוונה לבקר בסוריה, אם כי אישר שארה"ב בוחנת ברצינות את האפשרות הזו. הוא אמר עם זאת, כי איננו סבור שתצא לפועל סטייה של בוש מביקורו בעמאן, כדי לטוס עם חוסיין לדמשק.

לדבריו, עיתוי הביקור בסוריה איננו טוב עתה, בעיקר לאור העדויות האחרונות על מעורבותה של סוריה בטרור הבינלאומי.

עוזרו של בוש אמר, כי בעת הביקור בישראל לא יועלו פרשת פולארד והתקריות האחרונות בין ארה"ב וישראל, אלא אם כן יועלה הנושא ביוזמתה של ישראל.

בהתחשב עם מה שישמע בוש בירושלים עמאן וקהיר, יחליט המימשל אם לשגר את מזכיר המדינה שולץ למזה"ת לסיבוב שיחות נוסף.

העיתון הסורי „אל תאורה" קרא אתמול למדינות ערב להחרים את סיורו הקרוב של סגן נשיא ארה"ב ג'ורג' בוש במזרח־התיכון.

„מטרת סיורו של בוש היא למצוא דרכים לשבירת הקיפאון במזרח־התיכון, אולם הסיור הזה טומן בחובו חשד, והחששות בגלל העובדה ששליחים אמריקנים במזרח־התיכון הביאו רק הרס ומזימות לאיזור", כתב העיתון הרשמי־למחצה.

עובדי האוני העברית מתבקשים לוותר על שכר

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

הגרעון המצטבר של האוניברסיטה העברית בירושלים הגיע ל־18 מליון דולר. הנשיא, פרופ' סטנקין, והרקטור אמנון פזי, פנו לכל עובדי המוסד, האקדמי והמינהלי וביקשו משכרם, לוותר על חלק ...

הסיבות העיקריות לגרעון הן: הוצאת מימון על הגרעון שנוצר כשל אי־הזרמת תקציב מאושר בידי ... עלות גבוהה של פנסיה שאוניברסיטה היא המוסד החזק ביותר בין המוסדות להשכלה גבוהה; הטלת מסים של נ..% אחוזים; על ההוצאות של עולים; הקצבת סכומים ניכרים לרכישות ספריות, רכישה ואחזקת ציוד נוסף.

איש עסקים מצרי הורשע בארה"ב בקשר עם נציג אש"ף בישראל

קמדן. — איש עסקים ממוצא מצרי, שלטאן אליגאלה, הורשע בקמדן שבמדינת ניו־ג'רסי, ע"י חבר־מושבעים פדראלי, בקשירת קשר לייצוא 40 ק"ג חומרי נפץ שהיו מיועדים לנציגי אש"ף בישראל.

אליגאלה, בן 47, בעל חברת נסיעות והבית „יונה", בניו־ג'רסי, צפוי לעונש מקסימלי של חמש שנות מאסר.

איש שלטונות המכס של ארה"ב העיד, כי הנאשם התחייב, תמורת 25,000 דולר לייצא את חומרי הנפץ עבור סעיד חסן, שהוגדר כנציג אש"ף בראור, בירת סעודיה.

תמיכה מצומצמת של ארה"ב בתכנית הסיוע של ירדן לשטחים

מאת סנחם ענברי, כתב „על המשמר"

ארה"ב נענתה להפצרות מכיוונים שונים והיא תעניק לירדן לצורך מימון תוכניות החומש של השטחים 600 אלף דולר בלבד.

ירדן ביקשה 50 מיליון דולר מארה"ב, ואת היתר היא מבקשת לגייס במפרץ הפרסי. ואולם בגלל הסתייגותה של ארה"ב מתוכנית החומש הירדנית, ספק אם תצליח ירדן לגייס כספים במדינות ערב.

כתבנו מוסר, כי תוכנית החומש הירדנית הוכנה עוד לפני הקרע עם אש"ף, והיתה מונחת כתוכנית־מגרה. במגעים שקטים בין ירדן לארה"ב, ובמהלך ביקורו של המלך חוסין בוושינגטון, לא הסכימה ארה"ב להעביר את ההקצבות שלה דרך רבת־עמון, והבהירה כי מתכוונת להעביר אותם דרך ארגוני הסיוע הבינלאומיים, ברובם אמריקניים, הפועלים בתיאום עם ישראל.

בשלב זה התערבה ישראל בוושינגטון לטובת ירדן, אך ללא הואיל. וגם ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, לא הצליחה להזיז את האמריקנים מעמדתם. בעקבות כשלונה ויתרה על יוזמתה כדבר חיפוש תהליך לאש"ף מבין תושבי השטחים.

לאחרונה נועדו באירופה פקידים ישראליים עם פקידים ירדניים במאמץ משותף לשכנע את ארה"ב לתמוך במאמציה של ירדן בשטחים, ובעקבות מאמצים מחודשים אלה הסכימה ארה"ב לתרום סכום סמלי של 600 אלף דולר.

הגרמנים מציעים לפתח השטחים

שני חברי משלחת מיוחדת של חברי המפלגה הליברלית הגרמנית נפגשו לשיחה ממצה עם שר הבטחון יצחק רבין, מר באום וד"ר הירש שהגיעו בליווין של ח"כ יצחק ארצי, העלו את נכונותה של ממשלת הרפובליקה הפדרלית לסיוע ופיתוח השטחים.

נושא זה הועלה ע"י יורש העצר הירדני הנסיך חסאן, בביקורו בבון, ושני חברי הבונדסטאג באו לבדוק את התייחסותה של ישראל לרעיונות אלה.

שר הבטחון הגיב באמרו, „שאירופה תצא משלב הדיבורים ותיכנס לשלב המעשים". (עשית)

„אין להתפתות לנסיונות ההטעיה של ברה"מ"

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

„הסובייטים מנסים להשיג רווחים קלים בדעת הקהל במערב ללא שינוי אמיתי במדיניות, ואסור לנו להתפתות לנסיונות ההטעייה הרושים הללו" — אמר שר הקליטה, יעקב צור, בסוף השבוע, בתגובה על הידיעות שהרוסים מעוניינים לקיים קשרים קונסולריים עם ישראל.

לדבריו, ההחמרה המדיניות כלפי פעילי העלייה, הסרובניקים ומורי העברית — הסובלים מאיומים, מעצרים, עלילות ומשפטים.

„עם כל חשיבותם האנושית והיהודית וההתרגשות הרבה שעורר בנו שחרורים של שצ'רנסקי, אסאס וגולדשטיין, אסור שיהיו על מצוקת אלפי היהודים הרוצים לעלות לישראל. ואם רוצה המשטר הסובייטי להוכיח את כוונותיו הטובות, שיקל על הלחץ על התנועה הלאומית היהודית ויפתח את השערים לשלושת אלפים משפחות מסורבי העלייה המבקשים לצאת" — אמר צור.

בפגישה עם מוריס אברמס, יו"ר ארגון הנשיאים בארה"ב, העומד בראש המאבק למען יהודי בריה"מ שם, קרא השר צור להגביר את הפעילות הציבורית ולהבטיח שנושא יהודי בריה"מ יעמוד במוקד שיחות הקירבה בין המזרח למערב.

שוטר הציל אדם שהצית את עצמו

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

שוטר משטרת ישראל דוד מוסטקי, הציל ביום שישי אדם שניסה להתאבד לאחר שהצית את עצמו, המקרה אירע סמוך לשעה אחת בצהרים, כשהמשטרה הוזעקה לרכסים, לאחר שאחד מתושבי המקום איים להצית את עצמו בעקבות סכסוך ממושך עם רעייתו.

כשהגיעה ניידת המשטרה לרכסים, החבר ביתו ...

לאחר כיוון קצר החליט סמל שני דוד מוסטקי, ... לפרוץ את דלת החדר. לאחר שעשה זאת, התגלה לנגד עיניו אדם עולה בלהבות. השוטר קרע את בגדיו של האיש והחל לכבות בידיו.

בינתיים העניקו בני משפחתו של האיש אמבולנס שהוזעק והמתאבד קיבל טיפול ראשוני והועבר לבית־החולים להמשך הטיפול בכוויות. השוטר דוד מוסטקי הועבר אף הוא לבית החולים לטיפול לאחר שנכווה בידיו.

[...]כוניות תופת"

[...]ת הביטחון ● גובר שיתוף הפעולה בין ארגונו של

פיגועים והרוגים

גורמים בדרום-לבנון מפנים תשומת לב לעובדה, שבשלושת השבועות האחרונים ארעו כמה נסיונות פיגוע וחדירה ברצועת הבטחון, שמבצעיהם באו משורות המפלגה הסוציאליסטית הסורית ואנשיו של ג'ורג' חבש.

[...] הצפוני של רצועת הבטחון.

כזכור, הודיע נהג מכונית התופת שניצב במחסום של צד"ל, שבתוך רצועת הבטחון נמצאות שתיים או שלוש מכוניות תופת המצפות להפעלתן ברגע שתזמן הזדמנות נאותה. גורמים בצד"ל מפקפקים אם אכן הדבר נכון, אולם בכל מקרה, לדבריהם, ננקטו אמצעי התגוננות.

התקרבות סוריה-חבש

בתקופה האחרונה חלה התקרבות בין המפלגה הסוציאליסטית הסורית לבין ארגונו של ג'ורג' חבש. המפלגה הסוציאליסטית הסורית, שרוב חבריה נוצרים המאמינים שעל סוריה לשלוט במרחב, הפעילו 11 מכוניות תופת מתוך ה־13 שניסו לחדור לתוך רצועת הבטחון בחודשים האחרונים.

גורמים בדרום לבנון סבורים, ששיתוף הפעולה הקיים בין המפלגה הסוציאליסטית הסורית,

[...] ועדת שרים תבחן [...] בין משרד החינוך [...]טויות המקומיות

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני-חינוך

השר יגאל הורביץ, חבר ועדת השרים לקיצוצים בתקציב המדינה (ארנס, הורביץ, נסים ויעקבי) אמר לכתב "על המשמר", כי ועדת הארבעה תזמין לדיון את ראשי הערים הגדולות ואת שר החינוך והתרבות, נבון, כדי לבחון את האפשרות לחסוך בכוח-אדם על-ידי מניעת כפילות בין שני הגורמים המטפלים בחינוך.

לשאלת כתבנו השיב מנכ"ל משרד החינוך והתרבות, אליעזר שמואלי, כי מינה ועדת-יחיד, את ד"ר רמי פרדימן, שעמד בראש נציבות שירות המדינה, כדי לבחון את הנושא.

בדיון שנערך לפני כמה ימים בנושא זה בין קבוצת הורים לבין ראש עיריית ירושלים התבטא קולק בחריפות ואמר, שלעתים הוא חש ביחס קולוניאלי מצד משרד החינוך כלפי העירייה.

בנושא זה נערכו לאחרונה דיונים גם בהסתדרות המורים, שם הסביר מנהל מחלקת החינוך העירונית של תל-אביב, ד"ר שמשון שושני, את האבסורד שבמצב הנוכחי, לדבריו, ישנם מנגנונים חופפים ברשויות ובממשלה.

בפגישה שנערכה לפני חודשים אחדים בנושא זה בין טדי קולק ושלמה להט לבין השר נבון והמנכ"ל שמואלי, אמרו ראשי הערים, שוועדת זבולון מ־1981 הציעה שמשרד החינוך יפעל כגורם מפקח, ואילו הרשות המקומית תפעל כגורם מנהל.

אך השר והמנכ"ל דחו את ההצעה להעביר בשלוש הערים הגדולות את הניהול לידי העיריות.

"חרב השלום והדו-קיום" – כך הגדיר חשיית' מוחמד חסן אבו-רביע את החרב העתיקה שהעניק בסוף השבוע לשר החינוך, יצחק נבון, בתום ביקור שערך בנגב. (צילום: ישראל סאן)

צפוי סיקור נרחב לטקס גלילת ה"לביא" — מחר

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר"

במתקני התעשייה האווירית בלוד ייערך מחר טקס הגלילה של מטוס "הלביא". טקס הגלילה הוא מסורת קבועה בכל חברות התעופה בעולם, הנוהגות להציג את אב-הטיפוס המושלם של המטוס שפיתחו.

המטוס יוצא מן ההאנגר ויוצג לפני קהל.

לטקס הוזמנו כ־2,000 איש, וביניהם ראש הממשלה, חברי הממשלה, חברי כנסת, סנאטורים וחברי קונגרס מארה"ב, אנשי תעופה ויצרנים מכל העולם וצמרת משרד הבטחון וצה"ל.

טקס גלילת הלביא יסוקר בהרחבה על-ידי רשתות טלוויזיה ועיתונאים מרחבי העולם, ובתעשייה האווירית מקווים כי ציון דרך זה של הפרויקט השנוי במחלוקת ימתן במעט את הביקורות הנשמעות כלפיו בארץ ובעולם.

מקורות יודעי דבר טענו לא מכבר, כי סגן נשיא ארה"ב, ג'ורג' בוש, שבישראל קיוו כי ישתתף בטקס במסגרת ביקורו באיזור, דחה את ביקורו בארץ בשבוע ימים ויגיע רק בשבוע הבא.

על־פי [...]עת, צעדו זה של בוש נבע מל[...] שהופעלו נגדו על-ידי ראשי חו[...]ת התעופה בארה"ב, המתנגדים לפרוייקט "הלביא" מסיבות [...]הן.

● הקיבוץ הדתי מברך את צוות "הגות" על יוזמתו לברור מעמיק של שאלות יסוד המפלגות בין דתיים לחילוניים במדינה. כך נאמר במכתב של הקבוץ הדתי, שפורסם ביום ו'.

7 נהרגו בתאונות בשבוע שעבר

7 בני-אדם נספו ו־74 נפצעו קשה ב־62 תאונות דרכים חמורות שאירעו בשבוע החולף בכבישי הארץ.

בין הנספים — 3 הולכי רגל מהם שני קטינים. בין הפצועים קשה — 45 הולכי רגל, מהם 27 קטינים. (עתים)

ח"כ אלוני תגיע [...] לביקור רשמי ביון

[illegible]

אסיר ציון יולי אדלשטיין נותח בסיביר

אסיר ציון יולי אדלשטיין, שנפצע קשות לפני שבועות מספר במהלך עבודתו במחנה הכפייה, שבו הוא מרצה את עונשו, אושפז סוף סוף בבית-חולים מיוחד וקיבל טיפול רפואי. זאת לאחר ימים רבים שעברו מאז פציעתו ללא ניתוח דחוף, שהיה מחוייב המציאות לאור מצבו הבריאותי הקשה.

יולי סובל מפציעה חמורה באזור אגן הירכיים ומהסתבכות בצינור השתן.

בידיעות שהגיעו אמש למועצה הציבורית למען יהודי ברית-המ נמסר, כי אמו של אדלשטיין קיבלה הודעה מהמחלקה הרפואית של מינהלת המחנות, ובה נאמר, כי בנה הוטס ב־11 בחודש לבית-החולים המיוחד של משרד הפנים בנובוסיבירסק, וב־17 ביולי נותח ניתוח אורולוגי. לפני העברתו הורד הגבס מרגלו. אך עדיין אינו מסוגל ללכת והוא סובל מכאבים חזקים. (עש"ת)

אבו נידאל: נרצח המועמדים לעיריות בגדה

רבת-עמון. — ארגון הטרור של אבו-נידאל — פאת"ח, המועצה המהפכנית — איים בשבת ברציחת המועמדים הערביים לתפקידי ראשי ערים ביהודה ושומרון.

בשיחה טלפונית למשרדי סוכנות הידיעות הצרפתית ברבת עמון, אמר אדם שהציג עצמו כדובר רשמי של הארגון, כי כל אלה המבקשים להתמנות בידי האוייב לראשי ערים — צפוי להם גורלו של ראש עיריית שכם, זאפר אל-מסרי, שנרצח כזכור בתחילת חודש מרס השנה.

הוא לא נקב בשמות האנשים שכלפיהם מכוון האיום, אולם ציין, כי המדובר הוא בעיריות חברון, אל-בירה-רמאללה ודורה.

הדובר גם האשים את ראש עיריית עזה לשעבר, רשאד א-שווה, ששהה בשבוע שעבר ברבת עמון, כי הוא "משתף פעולה" עם המשטר הירדני בכל הקשור להקמת אוטונומיה מנהלתית בגדה המערבית וברצועת עזה. הדובר איים, כי גם לא-שווה צפוי גורל דומה לגורלו של אל-מסרי.

הדובר גם תבע מירדן לשים קץ ל"מזימה" של הקמת אוטונומיה מנהלתית באמצעות תוכניתה הכלכלית. (עתים)

אנשים ואירועים

ראש האגודה האמריקנית למען בעלי-חיים, אליון בולסטר מוקפת בכלביה, שכמעט חונקים אותה מרוב אהבה. (צילום: איגי)

רופאים מהגדה השתלמו באוניברסיטת תל-אביב

מאת יצחק שור, כתב "על המשמר"

שלושים רופאים מבית ג'אלה, בית-לחם, רמאללה, חברון ויריחו יקבלו ביום ד' הקרוב תעודות של בוגרי המחזור הראשון בלימודי המשך לרפואה פנימית. מטעם הפקולטה לרפואה של אוניברסיטת תל-אביב.

הקורס נמשך חצי שנה ומטרתו היתה לערכן את רופאי הגדה המערבית בחידושי הרפואה הפנימית וליצור שיתוף פעולה והבנה בין יהודים וערבים בתחום בריאות הציבור — נמסר מאוניברסיטת תל-אביב.

המנהל האקדמי של הפרוייקט היה ד"ר משה גרטי, והפרוייקט מומן מן המינהל האזרחי.

באוניברסיטת תל-אביב מתגבשת תוכנית להקים בית-ספר ללימודי המשך לרופאים מהגדה והרצועה וכן לבעלי מקצועות אחרים בתחום הרפואה, אחיות, פיסיותרפיסטים, וטכנאים ומרפאים בציבור, אך עדיין חסר מימון למטרה זו.

בנסיכויות המאוחדות: לא עוד כלות מחו"ל

אבו-דאבי. — שלטונות הנסיכויות הערביות המאוחדות שוקלים הטלת איסור על נישואין עם נשים זרות.

העיתון "שרג'את אל חליג'" מספר, כי מועצת המיניסטרים תדון בהצעה של משרד העבודה והסעד לאסור על 11 קטגוריות של גברים להתחתן עם נשים מחו"ל.

הדיון מתקיים נוכח המספר הגובר והולך של גברים מן הנסיכויות המאוחדות הנוטלים לעצמם כלות מחו"ל, דבר זה, טוענים השלטונות, מאיים על זהותן התרבותית של המדינה גורם בעיות חברתיות קשות, ביניהן מספר גדול של נשים מקומיות שאינן יכולות להתחתן.

לפי ההצעה, יוטל איסור נישואין עם זרות על גברים מעל 50 ומתחת ל[...], על אלה שכבר נשואים או שהתגרשו לא מכבר, על אלה הנוטלים [...] כלות מתחת לגיל 18 ועל אלה המבוגרים יותר מ־15 שנים מכלותיהם. [...] העיתון.

"אסף יגורי מנהל מו"מ לרכישת חווה במצרים"

אבו-דאבי. — ממשלת מצרים מגבירה את מאמציה לתפוס [...] אלמונית המפיצה קלטת ובה קטעי קוראן, מוזיקת ריקודים עם מילים מהקוראן ושירים עבריים — כך מוסר העתון "אל חליג'" המופיע באמירות המפרץ.

העתון ידע גם לספר, כי "אלוף" אסף יגורי (מי שנפל בשבי [...]) הגיע לקאהיר ב־3 ביולי בראש משלחת של חברה בריטית כדי לרכוש חווה גדולה השייכת למליונר מחסן אלתונסי באיזור [...].

המיליונר המצרי הציע למכירה את החווה, כדי שיוכל לפרוע חוב של [...] מליון ליש"ט לבנק האזרחי המצרי. הוא לא הצליח לפרוע את החוב בגלל הקשה בהווית בעקבות המחסור במספוא.

העתון מוסר גם, כי רשות הבטחון הלאומי ניסתה למנוע מהמיליונר למכור את החווה לאסף יגורי, כדי שלא יפרצו מהומות באיזור החווה, [...] מרבוי וקל לבצע בו פעולות נקם. אולם המו"מ בין אלתונסי לחברה הבריטית נמשך — לדברי "אלחליג'". (רויטר)

לג'נט ושלום כהן
שפע ברכות ואיחולים לנביים
לנישואי הבת
רבקה עב"ל יגאל
עובדי "הדפוס החדש"
והמינהלה

אין נשיא בעירו

הוא מתייצב כשהתותחים רועמים

הנשיא הרצוג מעולם לא הוביל מסע שלא עמד במבחן הקונסנזוס. את התבטאויותיו מימי מלחמת לבנון היה אולי מעדיף לשכוח

מאת עמירם כהן

כ־90 אחוז מהמכתבים המגיעים לעיתונות בפרשת החנינה לבכירי השב"כ תומכים בצעדו של הנשיא: "נורמות הביקורת שהיתה בעיתונות אינה התחושה הקיימת בציבור", אמר הנשיא לא פעם, בהקשר לביקורת על "מעורבותו" היתרה בענייני המדינה.

הרצוג, שייזכר קרוב לוודאי כ"נשיא המתערב" (בעקבות התערבותו המדהימה בסכסוך עבודה – שביתת הרופאים), אוהב מאד להתרגש ולהיתלות ב"רחשי לב העם". כאורח פלא, מעשיו ודבריו תמיד קולעים לרחשי ליבו של "העם הזה". כך בעניין השב"כ, כך בהוקעת כהנא והגזענות וכך בחנינות החפוזות שהעניק לנפגעים מהמחתרת ואי-החנינה, להבדיל, לאודי אדיב. כך גם מענייני תרבות ורוח, וזכורה לנו הפנייה הנשיאותית לתיאטרון [...], שאינך יכול לסרב לה, להשמיט סצנה מהצגת "המשיח". לעולם לא הוביל מסע, שלא עמד במבחן ה"קונסנזוס".

כדאי להזכיר את פרשת עמדותיו והתבטאויותיו במלחמת לבנון (כאשר עדיין לא היה נשיא), כי ניתן אולי ללמוד ממנה על עמדתו בפרשת השב"כ ו"מחול השדים". כשהתותחים רועמים או כשיש סכנה למעמדו של שירות בטחוני, גם אם פשה בו רקב, הרצוג מתייצב.

חיים הרצוג, מיוצאי הממלכתיות הרפ"יסטית, גילה לפני מלחמת לבנון עמדות מתונות למדי והתנגד להרפתקנות כלשהי בזירה הלבנונית, אך משפרצה המלחמה אירע לו מה שאירע לאהרון ידין ולשלמה גזית ולעוד כמה יונים מוצהרות בעבודה – מה שכונה "סינדרום החמ"ל". גנרלים לשעבר, במיוחד עם מלבישים עליהם מדים ודרגות, נוטשים את החשיבה הפוליטית ואת [...] האידיאולוגי ועוברים לחשיבה אופרטיבית של "אם כבר אז כבר" וחובה עלינו במצב שנוצר להוציא את הערמונים מן האש.

הרצוג היה הבולט בחבורה הזו. הוא חייב, בהתלהבות, את כיבוש ביירות (לפחות בשלבי המלחמה הראשונים) ועמד בראש כנס הניצים (שבוטל ברגע האחרון בהשפעתו של פרס), שהתארגן במפלגת העבודה כמשקל-נגד למוקד היוני שהתגבש סביב בר-לב ומוטה גור. במהלך המלחמה תפס הרצוג, פרשן באישיותו, את הפיקוד על החבורה הזאת ולא פסק מלפרש ולהצדיק מהלכים.

את המבצע ראה כהכרח, וקבע במאמרי פרשנות ארוכים, שההתנגשות עם הסורים היתה בלתי נמנעת ("אם אכן התכוונו להשיג את היעד המוגבל, שעליו הסכים המערך"). לדעתו, ישראל היתה צריכה, בנסיבות שנוצרו בתחילת המלחמה, לסיים במהירות את כיבוש ביירות. עמדתו היתה, שאין להסתבך במצבים כמו מצור, אך אם מטילים אותו – מסיימים אותו במהירות רבה. הלחץ הצבאי וההפצצות המאסיביות על העיר היו הכרחיים (כאן בלט הרצוג בניציותו היתרה) והם שגרמו לנכונותו של אש"ף לצאת מן העיר.

הרצוג, בגישה פשטנית האופיינית לאנשי צבא מסויימים, ראה במלחמה זו הזדמנות וסיכוי לפריצת המבוי הסתום, אם תנקוט ישראל "מדיניות מפוכחת" ולדבריו: "אפשר לחזות (בעקבות המלחמה) בצעדים העשויים להוליך לטיפול יסודי בבעיה המרכזית של ישראל, הבעיה הפלשתינית".

עברו של הרצוג, ראש אמ"ן, רצוף התבטאויות נוספות בתחום הבטחוני-פוליטי, שהיה אולי מעדיף לשכוח, כמו אלו מימי שלו"ג. "בגלל שחיילים לא חובשים כומתות, נהרגים חיילים במלחמה", היא אחת מהן. אחרות מעלות את השאלה איך הגיע להיות במערך. מצטטים אותו שהציע ב־1967 לעודד הגירת ערבים מהגדה, כחלק מהפתרון המדיני. בענייני ההתנחלות התבטאויותיו קרובות יותר לעמדות הליכוד מאשר לאלו של המערך. בעניין "מיהו יהודי" הוא קרוב למפד"ל: "אין קיום למדינה חילונית" נכתב בראיון גדול שנתן לעיתון חרדי בירושלים. אחר-כך הכחיש הנשיא את הדברים וטען כי סילפו את דבריו.

חיים הרצוג, ביקור בכותל (צילום: רחמים ישראלי)

● "פעולה ברוכה של ממשלת האחדות הלאומית". ביום העצמאות שעבר עדיין היו יחידות צה"ל מוצבות בלבנון, עדיין היה המשבר הכלכלי בעיצומו והאינפלציה בשיאה. שתי הבעיות העיקריות הללו, שהכבידו על אזרחי ישראל וגרמו דכדוך ומתח רב — אינן עוד. היתה זו פעולתה הברוכה של ממשלת האחדות הלאומית במישור הבטחוני ובשדה הכלכלי, שהסירה את אבני הנגף הללו ופתחה שער למציאות טובה ורוגעת יותר.

מתוך דברים ביום העצמאות, 13.5.86.

● חרדה מפני קיטוב בעם. אנו עדים לקיטוב גדל והולך בחברה הישראלית על רקע דתי. באין נוטה גשר מעשי ומאחד — הולכים אנו ונסחפים בתהליך מסוכן של פירוד והקצנה. עוד מעט, חלילה, ומגמת ההסתגרות וההתבדלות תוליכנו לחברה חצויה, שתהום נפערת בין חלקיה, רחובות נפרדים, ערים נפרדות, יחידות צבא נפרדות ואפילו חלוקה לשני עמים ללא יכולת הידברות, באיבה גוברת והולכת, בניכור ובשנאת אחים, שאחריתה מי ישורנה.

דברים בוועידת בני-עקיבא, 27.4.86

● כהנא דומה להיטלר. בבנייני האומה השייך להסתדרות הציונית, ניתנה דריסת רגל ומקום לוועידתה של תנועה אנטי-דמוקרטית. תנועה המסוגרת למנהיג מתעתע, השולל את עקרונות מגילת העצמאות של מדינת ישראל ודוגל באידיאולוגיה המזכירה מקומות אחרים וימים אפלים בתולדות האנושות (בקורות עמנו). איש אשר בכל מלחמות ישראל, שעה שחיילי צה"ל נתנו נפשם במערכה וכהם רבים מבני המיעוטים, העדיף לשבת בגולה, וכיום הוא מהון לחלל את שמם של הנופלים, ולכנות את מיטב מפקדי צה"ל "מתייוונים ובוגדים". וההיסטוריה אמנם יודעת אנשים נלעגים ומטופשים, אשר ניצלו מצבי משבר והוליכו הנמונים שולל בדרך האכזרו.

דברים בכנס חשביעות בבנייני האומה 19.2.86

● חנינה מלאה. העניקתי חנינה מלאה לראש שירותי הבטחון אברהם שלום ולשלושה מעוזריו על כל עבירה שנעברה לכאורה בפרשת אוטובוס 300. עשיתי זאת מתוך מטרה לסיים את מחול השדים סביב הפרשה ולמנוע פגיעה קשה נוספת בשירות הבטחון הכללי.

בכך קבלתי את המלצת שר המשפטים בעקבות ישיבת הקבינט בהשתתפות היועץ המשפטי לממשלה. החלטתי ניתנה מתוך הכרה עמוקה, שטובת הציבור וטובת המדינה מחייבים להגן על נאמנו ולהציל את שירות הבטחון הכללי מן הנזק הכרוך בהמשך הפרשה.

דברים במסיבת עיתונאים שערך הנשיא ב־25.6.86

● בשבח ההתנחלות, בגנות המחתרת. חידוש ההתיישבות היהודית בשומרון, — לאו מילתא זוטרתא היא. [illegible] ההיסטורי והבטחוני, עמדו אחרים באמונתם, כי המציאות בארץ מחייבת לפשרה ולישוב הסכסוך עם שכנינו הערבים [illegible] מלקבוע עובדות בשטח.

אני יודע כי אתם אינכם רואים כל סתירה בין השאיפה לשלום [illegible] ההתיישבות בשומרון [illegible]

מתוך דברים בעצרת עשור לחידוש ההתיישבות היהודית בשומרון, 3.7.86

ליקט יצחק שור

בלהט ההתבטלות

נראה כי בסיבוב הבחירות הבא לנשיאות יזכה חיים הרצוג בתמיכתו של הליכוד, אולי גם של התחייה והחרדים

מאת יצחק שור

לפני שנבחר חיים הרצוג לתפקידו כנשיא, הבטיח רוני מילוא שאם ייבחר מועמד המערך הוא יתרום לליב"י מיליון שקלים. הרצוג נבחר ברוב של 57:61. מולו עמד בוגר אחר של ישיבת חברון, פרופ' מנחם אילון. רוני מילוא קיים את הבטחתו, כשם שקיים את יתר הבטחותיו. ואילו הרצוג קיים גם מה שלא הבטיח, במיוחד לחברי הכנסת הדתיים שהכריעו את הכף לפני שלוש שנים.

כיום יודע הליכוד שרק במקרה הרצוג לא הצטרף אליו. כשם שהמערך יודע שרק במקרה לא הצטרף אליו מאיר שטרית. מעטים זוכרים שאחרי מלחמת יום הכיפורים שקל הרצוג הצטרפות למרכז החופשי. ששרידיו מצויים בליכוד. בוויכוח הפנימי שהתנהל בתוך רפ"י תמך הרצוג בהצטרפות לגח"ל. פרס ורייין משכו את רפ"י ל"עבודה".

מה יעלה בעוד שנתיים בגורל פרס – איש אינו יודע. מה יעלה בגורל הרצוג בעוד שנתיים? אני מהמר על כך שהרצוג כבר יודע: אז תסתיים תקופת כהונתו הראשונה והוא יציג את מועמדותו לחמש שנים נוספות. אני גם מהמר על כך שהפעם יזכה הרצוג לתמיכת אנשי הליכוד, התחייה והחרדים. אפשר להניח שהליכוד שינה את דעתו על הרצוג. נכון לא ביקר בהתנחלויות. הרצוג ביקר בתקוע שבוע לאחר שנבחר. נכון נמנע מביקור בהתנחלויות בנימוק שהנושא שנוי במחלוקת. בשביל הרצוג, ביקור ב"התיישבות יהודית בשומרון", כפי שהוא מכנה אותה, הוא מעשה טבעי. זה טבעי באותה מידה שטבעי הדבר, שבסיוריו בשומרון, כמעט תמיד, היו בין מקבלי פניו גם נכבדים ערבים ואורחים מן הסביבה. ללמדך שאין סתירה בין השאיפה לשלום לבין ההתנחלות בשטחים.

מחתרת במרכאות

המסר העיקרי שלו למתנחלים הוא, שעליהם להסתייג מן "המחתרת". המרכאות הן של הנשיא. בנאומו המקורי, הוא קרא להם להוכיח במעשים, כי דו-קיום מכובד והוגן בין יהודים לערבים בא"י בכלל ובשומרון בפרט הוא לא רק אפשרי, כי אם מציאות קיימת. כי שכנות טובה, ידידות ושיתוף-פעולה עם שכנינו, הוא אורח-חייהם של המתנחלים.

הסדרי השלום העתידיים מטרידים את הנשיא. אפשר שהסדרים אלה יהיו על-פי דרכם ואמונתם של המתנחלים, כשם שאפשר שיהיו על-פי דרכם ואמונתם של אחרים. ההכרעה הדמוקרטית היא שתקבע – אומר הרצוג. ובינתיים? בינתיים וכאיש "לפעול ולעשות נפשות לשומרון, ללמוד ולשכנע בצדקת דרכם". את המשפט הזה תאהב גאולה כהן.

יחסו של הרצוג להקמתה של ממשלת האחדות הלאומית היה חיובי. בניגוד לקודמו, יצחק נבון, שהיה מוטרד עד עומק נשמתו מסכנת הליכוד, הרי שהרצוג נשמע מרוצה. אין הוא מסתיר את שביעות-רצונו מהישגי ממשלת הליכוד, כמו היציאה מלבנון ובלימת האינפלציה. מי הכניס אותנו ללבנון? מי אחראי לשמע בעצו? מי המציא את "הכלכלה הנכונה"? על כך – שום רמז.

אחד אחד ובאין רואה

כאשר נתגלתה המחתרת, מיהר הרצוג לגנותה. אבל הגינוי והצהרות האהבה הבלתי מסוייגות, שלא לחוק לא הפריעו לו לחון את הנידונים. אחד אחד ובאין רואה. הוא גם חנן את סוחר הבשר הערבי הירושלמי סגוראי. ולא שינה עמדתו חרף מכתב המחאה החריף ששלח לו נשיא בית המשפט העליון, מאיר שמגר.

[...] ביטאו את יחסו הכפול של הרצוג לחוק: כאורח מילולי הוא קורא לכל לשמור החוק. כאורח מעשי הוא משתמש חופשי-חופשי בסמכות החנינה שהוענקה לו, במיוחד כלפי נידוני המחתרת. את אודי אדיב לא חנן מטעמי בטחון. את הקצינים שנטלו את מאור-עיניו של הדבאוי חנן, שהרי הם הבחורים הטובים.

לימין השב"כ

את החנינה שהעניק הרצוג לראש השב"כ ולשלושה מעוזריו נימק ברצונו לסיים את מחול השדים סביב הפרשה ולמנוע פגיעה קשה נוספת בשירות הבטחון הכללי". בדבריו לעיתונאים הוא עורר את רחמי הציבור על אנשי השב"כ, שהיו צריכים לעמוד בחקירה בלי יכולת להגן על עצמם. מי סירב להגן עליהם? על כך אין מלה בפי הרצוג. מי הם אויבי השב"כ? כנראה היועץ המשפטי הקודם יצחק זמיר, והיועץ המשפטי החדש יוסף חריש. ואילו מגיני השב"כ הם חיים הרצוג, רם כספי ויצחק שמיר. עם ידידים כאלה אנשי השב"כ כבר אינם זקוקים לאויבים. הם עצמם פנו לבג"ץ וביקשו צדק. מחול השדים לא נפסק. ראובן חזק, מי שחשף לראשונה את פרשת השב"כ באוזני ראש הממשלה, ייחקר בפני המשטרה על חלקו בהדחת עדים.

הייעוד היהודי

אינני זוכר שראיתי את חיים הרצוג חובש כיפה בתקופת כהונתו כחבר-כנסת. גם קודם לכן, בתקופת כהונתו כראש אמ"ן, לא חבש כיפה. אבל לאחרונה הוא זכה לשבחים מפי בטאון אגו"י "המודיע": "הרצוג איננו איש מפלגה דתית. לנשיאות הוא נבחר כמועמד מטעם תנועת העבודה. אין למצוא פגם באישיותו כציוני באמן. ואף-על-פי-כן הוא קובע שהחינוך הממלכתי פשט את הרגל, והוא מאשים את אבות הציונות כי מרדו במורשת אבות ועזבו את תורת ישראל" – כתב "המודיע" במאמר המערכת שלו מיום א', 14.7.86.

אתם רואים, צוהל "המודיע", אפילו ציוני, איש תנועת העבודה, מצביע על כשלון החינוך הממלכתי. ואכן לבטאונה של אגו"י יש על מה להסתמך: בראיון מקיף שהעניק הנשיא ל"ערב חרש", בטאון חרדי קיצוני, שררה בין המראיין לבין הנשיא תמימות-דעים כמעט מלאה. שואל המראיין: "וזה תקין שבמדינת ישראל, במערכת החינוך הממלכתית, יהיה ילד בוגר שלא יידע מהם תפילין?" "רע מאוד", משיב הרצוג. "אני מאשים כזה את אבות הציונות שמרדו נגד היהדות ועזבו את תורת ישראל".

שואל המראיין: ישראל חילונית תוכל להתקיים? לא, משיב הנשיא, ללא הייעוד היהודי לא תוכל המדינה להתקיים. עוזרו של הנשיא עמי גלוסקא מסביר לי, שהנשיא לא אמר שמדינת ישראל חילונית לא תוכל להתקיים. את המשפט הזה שם בפיו המראיין החרדי. הנשיא אמר, "שללא הייעוד היהודי לא תוכל המדינה להתקיים". מהו ייעוד יהודי? תיקו.

את הנשיא, אי-אפשר להאשים בבורות בתולדות הציונות. אך ייתכן שבלהט התבטלותו בפני העולם החרדי הוא פשוט שכח מי הקים את מדינת ישראל: לא החרדים, אלא המורדים בהם, אלה שמאסו ב"חיידר", בהשלמה עם הגלות ובהסתגרות בעולם ההלכה הקפוא.

סימטריה קדושה

מעניין שלכל אורך הראיון, המשתרע על שני עמודים גדולים, לא מצא הנשיא לנכון לקרוא לקוראים החרדים של "ערב שבת" להתגייס לצה"ל, שבו הוא עצמו שירת עשרות שנים, הוא גם לא קרא להם להימנע מאלימות. את הקריאה הזאת הוא קרא דווקא בפגישותיו עם אנשי הקיבוץ הדתי, הנקיים פחות מכל אדם בישראל לנאומים נגד אלימות.

בהזדמנויות רבות אחרות חזר הנשיא והזהיר מפני קיטוב, ניכור, הסתגרות והפרדה בין חילוניים לדתיים, כאילו ישנה סימטריה בין זורקי אבנים בשבת לבין הנפגעים. אין ספק, שמכל הנושאים המטרידים את הרצוג, זה המטריד ביותר: הוא חושש מפני היווצרות שני עמים, חילוני ודתי, ללא יכולות הידברות, ללא גשר וללא פיוס, תוך איבה הדדית גוברת.

"רק האוייב, אינו מבחין בין ישראלים דתיים וחילוניים. האם רק בבתי הקברות הצבאיים מותר להם להיפגש?" – שאל הנשיא בוועידת "חרות".

בנושא אחד היה הרצוג נחרץ וחד-משמעי עד הסוף: ביחסו לכהנא. "עצם העובדה שאנו נדרשים לתופעה כזאת, קיומה הגיחוכי, הנלוזה, מעוררת חלחלה" – אמר בכנס שביעיות בירושלים. גם המצב החוקי הקיים אינו נראה לנשיא כמצב שיש להשלים עמו. לדעתו, יש מקום לנקוט צעדים משפטיים נגד כהנא ועל דברים שאמר ועשה, שלא כמו ברוב הנושאים האחרים, בנושא זה הוא תמים-דעים עם השמאל.

עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנסר · ראש דסק לענייני היום: לוי מורב

פוליטיקה גרעינית (2)

איום שנתי בגירוש

מאת יורם נמרוד

בדיון על המשמעויות של בינאום האטום (פוליטיקה גרעינית 1, על המשמר 10.7.86) אופיינה הסוכנות הבין־לאומית לאנרגיה אטומית (IAEA) כמחיצה המגינה על החברה האנושית מפני שימוש אלים במקור אנרגיה זה. קיומה של המחיצה מותנה בנכונות המדינות החברות לוויתור חלקי והדדי על ריבונותן. אך דא עקא, רגישות מדינות לריבונותן היא רבה, ואין

להימנע משיתוף פעולה גרעיני עם מדינות שלא תקבלנה על עצמן את כללי ההדדיות של הסוכנות. יחסיה של ישראל עם ארה"ב הסתבכו, — כאשר היא סירבה להעמיד את הכור האזרחי בנחל שורק לפיקוח הסוכנות — כפי שדורש החוק האמריקני, לגבי ציוד ודלק גרעיני מתוצרת ארה"ב. משלוח דלק אמריקני הושעה, והכור הושבת חלקית, עד שישראל קיבלה על עצמה את התקנות.

זה שנים, פקחי הסוכנות מבקרים בישראל בקביעות. על־פי תקנות הפיקוח, מוגנת המדינה המארחת מפני מבקרים לא רצויים

אינטרסים של מדינות תעשייתיות מסויימות על־פני אחרות, ואלה מכתיבות באמצעותה את סוג הכורים לייצור חשמל, וממילא גם סוג הדלק ומקורותיו.

● בתחום הפיקוח על מניעת תפוצה של טכנולוגיה גרעינית צבאית, יכולתה מוגבלת ביותר הן מבחינה קונסטיטוציונית ואיסור בדיקות פתע, וטו של המדינה הנתונה לפיקוח על לאומיות המפקחים, העדר סאנקציות ישירות, והן מבחינה טכנית. קל להונות מפקחים העושים מלאכתם נאמנה, ובוודאי

לברר את נקודת המוצא. נניח שמוסכם כי נשק גרעיני הוא ערובה לבטחון ישראל והרתעת אויביה. במקרה זה, די בביסוס עובדתי לטיעונים נגד הסוכנות, כדי לדחות על הסף דרישה לפיקוח על כלל המתקנים ומחזור הדלק. אדרבא, עצם הדחייה יכולה להיעשות כאיתות ורמז, שיש לישראל מה להסתיר במרתפיה — ובכך ליצור אפקט הרתעה. מעצמות־העל משיגות אפקט זה על־ידי פירסום עוצמתן הגרעינית וניסויים מוסגנים. אך במקרה המיוחד של ישראל, ניתן לסמוך על הקיצוניות הערבית, שאינה מוכנה

לצעדי ביניים להפגת מתיחות. כדי לקיים עליונות אסטרטגית המרתיעה קיצוניות [illegible] מלממש את עצמה.

אולם, אם נאמנים דבריהם של רוב שרי הביטחון והרמטכ"לים שכיהנו בישראל — הרי נשק גרעיני בזירת המזרח התיכון הוא מכשלה לכושר עמידתה והישרדותה של ישראל. מבחינתם, יש עניין חיוני למנוע „מאזן אימה" אזורי, ושר הביטחון הנוכחי חזר על כך גם בפומבי. מנקודת ראות זו מתחי[illegible]

(המשך בעמוד 18)

בישראל רואים בסוכנות הבינלאומית לאנרגיה גרעינית מוסד עויין וטרדן, אך שאין להתייחס אליו בכובד ראש ■ רוב שרי הביטחון, והרמטכ"לים סבורים שחיוני למנוע „מאזן אימה" במזרח התיכון ■ גירוש מהסוכנות ישים קץ למחקר גרעיני אפקטיבי

הוויתור מתקיים אלא תוך מאבק פנימי בכל אחת מהן. הכללה זו יפה לגבי מעצמות ומדינות ולגבי ישראל כמו לגבי ברית־המועצות.

היחס המקובל בישראל כלפי הסוכנות הוא כאל „אום־שמום"; כלומר, מוסד עויין, טרדן, אך אינו מחייב התייחסות של כובד־ראש. מדינת ישראל, על־פי הנסיון המר של נסיבות היווסדה, חוששת מזרים, ומקפידה על קוצו של יוד בענייני ריבונות. לשבחה של קהילת המדע בישראל, יחסה הוא מורכב יותר, וכך אף יחסם של המוסדות המעצבים את המדיניות המדעית. הקשרים עם הסוכנות הם שוטפים וקורקטיים. ישראל חברה בסוכנות, ונוטלת חלק פעיל בעבודתה המדעית. מדי שנה, חלק ניכר של המחקרים בפאקולטות ובמוסדות למדעי הגרעין בישראל נעשה לפי הזמנת הסוכנות ובמימונה. זהו הרובד העליון של היחסים. למעשה, ניתוק מהסוכנות, מסיבה כלשהי, יגרור השבתה של רוב תחומי המחקר הגרעיני בישראל. שכן, למעלה ממאה מדינות מתוך אלה החברות בארגון, וביניהן המתקדמות ביותר במחקר, כארה"ב, התחייבו

לה, ומפני הפצת מידע על מחקרים אורחים, שמסיבות מסחריות אין היא מעוניינת בהפצתו. בניגוד להשקפה הרווחת, ואולי אף מטופחת, הסוכנות על־פי תפקידיה המוגדרים ופעולותיה הממשיות אינה עויינת לישראל. תפקידים מוגדרים אלה הם: קידום המחקר הגרעיני לשימושים אזרחיים ופיקוח על כך שמחקר זה לא ישרת תכליות צבאיות. בישראל, כבעולם הרחב, יש המעלים ספקות בדבר כושרה של הסוכנות לקדם מחקר כראוי וכמובטח במגילת היסוד שלה. עוד פחות הם מאמינים ביכולתה לבלום פיתוח צבאי — שהוא פועל־יוצא של עצם קידום המחקר.

מניעי הספקנות אינם אחידים, ולעתים מאחורי הטיעון הפורמאלי מסתתר חשש הפוך מזה המוצהר: שמא מסוגלת הסוכנות לעכב ולהכביד על תפוצת הנשק הגרעיני דווקא במדינות הזקוקות לו יותר מכל להגנתן.

● בלתי אחראי

הטענות נגד הסוכנות הן אלה:

● בתחום קידום המחקר והפצת הטכנולוגיה הגרעינית האזרחית, היא מעדיפה

את אלה הנוטים מבחינה פוליטית לצד המדינה המעורבת.

● נוסף על כך לישראל טענה ספציפית. כמו לאו"ם, כך גם לסוכנות יש מבנה פרלמנטרי, ופרוצדורות של הכרעה לפי רוב ומיעוט. במערכת כזו אין לישראל סיכוי לזכות ביחס הוגן, המתחשב בצרכיה וחששותיה. בוודאי אין היא זוכה, מאז יסוד הסוכנות, למעמד הולם במוסדות הארגון, על פי כישוריה ותרומתה המדעית. במצב עניינים זה, יהיה זה בלתי־אחראי לפתוח בפני הסוכנות את הכורים, שעה שגורם עויין כאש"ף, הקורא לעולם הערבי להתחמש בנשק גרעיני כדי להכריע את ישראל מתקבל בכבוד רב בפורום המליאה של הסוכנות כמשקיף.

כל הטענות הללו הן בעלות משקל ומבוססות מבחינה עובדתית. הן מחייבות בירור, שבלעדיו אין לקבוע עמדה כלפי עתיד היחסים בין ישראל למוסד זה של האו"ם.

● הפגנה מרתיעה

אך לפני התייחסות לגוף הטענות, יש

יום־הולדת בכבלים

חדר האוכל בקיבוץ מעגן־מיכאל היה צר מלהכיל את הבאים להזדהות עם מאבקו של אסיר־ציון, יוסף ביגון ■ מדיניות של חיוכים, מציאות של יד קשה

מאת יוסף גלילי

אסיר־ציון יוסף ביגון נאבק על חייו, פשוטו כמשמעו. ישיבתו הממושכת במחנות, בבתי־כלא ולאחרונה בכלא צ'יסטופול הידוע לשמצה, במרחבי סיביר, מאבקיו עם שלטונות הכלא, שביתות רעב, הכליאה בצינוק — כל אלה פגעו בגופו עד כי אין עוד להכירו. אולם רוחו, עד כמה שהגוף עדיין מחזיק את הנפש — איתנה. וכל עוד הוא נושם הוא ממשיך במאבק.

„כדי לשמור על כבודו של אדם הוא חייב לשבות רעב", אמר בנו, בוריס (24), בשיחה טלפונית ישירה ממוסקבה לקיבוץ מעגן מיכאל, שאימץ את יוסף ביגון. מעברו השני של הקו קלטה את השיחה פולינה שרפשטיין, חברת מעגן מיכאל. „כתוצאה מיחס שלטונות הכלא אליו, בריאותו התערערה ואבן לקה בלבו. בכל זאת הוא מתנהג באופן תוקי", הוסיף בוריס.

יוסף ביגון, מתמטיקאי מבריק ואלקטרונאי מצטיין, ובוריס אורלוב, היסטוריון, בוגר אוניברסיטה על שם לומונוסוב במוסקבה, ביקשו ב־1971 היתר לעלות ארצה. לאחר שלוש שנות מאבק בשלטונות ברית־המועצות, עלה בוריס אורלוב לארץ, ואילו ידידו יוסף נתקל בסירוב עקשני מצד האוביר ומשרד הפנים. הללו (קרי, הק.ג.ב.) רדפוהו ורודפים אותו גם כיום ללא רחם. האיש נעצר ונכלא, פעם אחר פעם, ללא משפט, ובניגוד לחוקה הסובייטית.

האשמה: „פראזיטיות"

לראשונה נשפט ב־1977 באשמת „פראזיטיות", ונידון לגלות. לפני שהשלטונות דנו בבקשתו להיתר לגור במחיצת משפחתו, רעייתו אינה ובנו בוריס, במוסקבה, נאסר פעם שניה ונאשם ב„הפרה גסה של תקנות הדרכונים". הוא נידון ל־3 שנות גלות נוספות בסיביר. ב־7 בנובמבר 1982 נאסר יוסף בפעם שלישית והואשם ב„תעמולה אנטי־סובייטית". הוא נשפט ב־12 באוקטובר 1983, נידון יומיים לאחר־מכן לעונש המירבי — 7 שנות מאסר ועוד 5 שנות גלות פנימית. לאחר ריצוי 4 שנות מאסר הוא נכלא, בכלא צ'יסטופול, „החמור ביותר בברית־המועצות", כדברי נתן שצ'רנסקי.

כפי שמעידים עמיתיו, אסירי־ציון לשעבר, מסורבי־עלייה ופעיליה, יוסף ביגון הוא מאבות תנועת התחייה הלאומית והציונית בברית־המועצות ובין ראשוני המורים לעברית. „יוסף ביגון הוא מן הלוחמים, שעשו את השפה העברית והנחלתה לצעירים לביטוי רוחני, המעניק משמעות לתרבות ולהשתייכות היהודית. הוא מבטא את התנועה הלאומית ביסורים, ביכולת עמידה בגלות, במעשיו ובסבל", אמר השר יעקב צור, במסיבת יום הולדתו ה־54 של ביגון, שצויין בקיבוץ המאמץ מעגן מיכאל.

ערב ביקורו של נשיא ארצות־הברית ריצ'ארד ניקסון בברית־המועצות בקיץ 1972 נאסרו ביגון, אורלוב ופעילי עליה נוספים. הם בכלאו בעיר קולומנה, מרחק 106 ק"מ ממוסקבה.

בסתיו 1972, לקראת פתיחת מושב הסובייט העליון, שוב הוגלו ונכלאו ב„וולקולמסק", 120 ק"מ ממוסקבה, כדי למנוע הפגנות של פעילי העלייה. מאז, זה 15 שנה, „מכלה" ביגון מאחורי סורג ובריח. עליו לחכות 9 שנים נוספות עד צאתו לחופשי, והאיש בן 54.

כאשר נפגש הנשיא ניקסון במוסקבה עם אנדרופוב בקיץ 1972, עלו בשיחות שמותיהם של יוסף ביגון, אידה נודל, נתן שצ'רנסקי ואסירי ציון אחרים. והנה, בקיץ 1986 ייפגש ניקסון עם דוברינין, הממונה כיום על ענייני חוץ בקרמלין, ועם המנהיג גורבצ'וב. הנשיא מיטראן חזר לאחרונה מביקור במוסקבה שם ניהל „שיחות ידידותיות עם הצמרת ומנהיגה" וגם הפעם עלה בשיחות „הנושא הטורדני" — יהדות רוסיה ואסירי ציון יוסף ביגון, ואידה נודל ואחרים. אך הרגש בפגישת מיטראן וגורבצ'וב הושם על קיום פגישת פיסגה בין נשיאי שתי מעצמות־העל.

יד חזקה וחיוכים

למרות מדיניות החיוכים של מנהיג ברית־המועצות, עובדה היא כי חוליות הרדיפות והיד החזקה נגד אסירי־ציון, מסורבי־עלייה ופעיליה, בלנינגראד, במוסקבה ובערים אחרות, ממשיך הק.ג.ב. להטריד ולהציק לצעירים יהודים, פעילי עלייה ומורים לעברית. עלייה כמעט נפסקה. שנת 1986 תהיה הדלה ביותר

יוסף ביגון
נאבק על חייו

ביציאת יהודים מברית־המועצות מאז 1984.

מצבו הפיסי והבריאותי של יוסף ביגון מעורר דאגה רבה אצל ידידיו, עמיתיו ומוקיריו בישראל ובעולם. הם נשבעו להיאבק לשחרורו כדי להציל את חייו.

קיבוץ מעגן־מיכאל, שאימץ את יוסף ביגון, משתלב בפעולה זו יחד עם המועצה הציבורית למען יהדות ברית־המועצות בראשותו של חיים צ'סלר. ביום הולדתו ה־54 של ביגון, שצויין במעגן מיכאל, השתתפו נתן ואביטל שצ'רנסקי, שהיה ידידו של ביגון בכלא, אסיר ציון לשעבר לור לוברסקי, השר יעקב צור ורבים אחרים, חברי הקיבוצים בסביבה, שהצטופפו בחדר האוכל הגדול בקיבוץ, שהיה צר מלהכיל את הבאים להזדהות עם המאבק לשחרור יוסף ביגון וחבריו אסירי ציון.

הערב המרשים, לעתים עד כדי דמעות, בהנחייתו של מוני אברהמי, היה מעין רב־שיח על דרכי המאבק ולחיזוק רוח של דור הפעילים בתנועה הלאומית הציונית בברית־המועצות.

כתובת על קיר הכלא

„ברית המועצות היא המקום היחיד בעולם בה קיימת תנועה ציונית לוחמת", אמר השר צור. הוא הוסיף „תנועה זו פועלת במעגלים קטנים אך בזכותה נמשך המאבק. הסכנה הגדולה טמונה בשיגרה של הממשלה והציבור במאבק שלא ידוע מה יביא לנצחוננו".

בהתייחסו לשיחות מיטראן־גורבאצ'וב במוסקבה, העשויות לחרש את שיחות הפיסגה, אמר, כי הדבר מחייב זעקה וגיוס גדול, לא הצהרות, אלא מאבק גלוי ואגרסיבי של העם היהודי. לא נוכל לומר שלא ידענו. מכאן מחוייבות כפולה בבחירת דרכי המאבק ובגיוס עצמנו והעם היהודי, בידיעה שהרוסים רגישים לדעת הקהל במערב.

נתן שצ'רנסקי, נרגש מן הפגישה הראשונה עם הקיבוץ בישראל, סיכם את רשמיו מן הסיור במשק, בחדרי חברים, במפעלי תעשייה ותרבות — וסיפר, שקודם־לכן התוודע לקיבוץ רגניה באמצעות גלויה מצויירת ששלח לו יוסף ביגון מן הכלא, בידי אסיר שהגיע למחנה בו שהה. בהמשך סיפר חוויה שחווה בתא מאסר בו ציפה למשפטו ב־1978, כאשר עונש מוות היה תלוי מעל לראשו. לפתע הבחין על קיר התא במגן־דוד ומתחתיו כתובת: „חזק ואמץ, אסיר ציון יוסף ביגון". „הדבר חיזק את רוחי וכוח עמידתי בפני שופטי".

שצ'רנסקי תיאר את תנאי הכלא אליו הועבר יוסף ביגון, כלא צ'יסטופול, כ„אכזרי ביותר בברית־המועצות". מקור כוח עמידתו של ביגון, אמר, הוא בקשר הרוחני שלו עם ישראל ואמונתו שלא שוכחים אותו והמאבק לשחרורו נמשך.

אביטל שצ'רנסקי אמרה בין השאר: „אני לא מסכימה שרק המאבק שלי הציל את נתן. אנשים רבים עזרו ותמכו במאבקי. עזרו לי להתגייס למאבק מתוך הרגשה, שהבית שלנו כאן לא משלם כאשר נתן או, ויוסף ביגון כיום, נכלא ו־400 אלף יהודים מצפים לעלות. בלעדיהם אנחנו לא שלמים. לא קיימת אם יש מוטיבציה כזו כמו אישה בלי בעלה. ואם בלי כן, יוצאים לפעולה ומצליחים". אביטל העלתה על נס את תשובתה של אינה, רעייתו של ביגון „צריך להציל את יהודי רוסיה, בעלי יהיה ביניהם".

לור לוברסקי, אסיר ציון לשעבר והסוי לכלא של ביגון, סיפר על פגישתם הראשונה, לפני מלחמת ששת הימים, במסגרת קבוצות שעסקו בלימוד עברית והמורשת היהודית. הוא כינה את יוסף „מגדולי הציונים ל' ומגנר".

הנערה ממוסקבה

לור לוברסקי סיפר את הסיפור הבא: ב־1968, בשמחת־תורה, נאספו אלפי יהודים בסימטאות שהובילו לבית־הכנסת הגדול במוסקבה. ביניהם בלטו צעירים שניגנו, שרו ורקדו. צעירה בת 18, מלאת חן, „הדליקה" את הקהל בשירה בעברית וביידיש. נלהב ממראה עיניו ומשמע אוזניו הגיב יוסף ביגון באומרו: זה מה שחסר לנו כדי לחזק את התעוררות הלאומית. לוברסקי העיר: „הערב, ביום הולדתו ה־54 של ידידי יוסף, אני מגלה: זו הנערה ששרה אז בבית־הכנסת־הגדול ובסימטאות מוסקבה, כיום היא אם ל־4 ילדים, מורה למוסיקה וחברת קיבוץ מעגן מיכאל".

גם לחברי הקיבוץ נודע על כך [illegible] בערב זה.

עוד מקרה שסיפר לוברסקי: ב־1969 הזמין אותו יוסף ביגון להרצאה על נושא [illegible] אנטנות. „באותו ערב הכרתי לראשונה את המרצה הצעיר, שניתח בפרטי פרטים את המבצע. המרצה היה נתן (אנטולי) שצ'רנסקי".

המפגש המרשים כלל גם את הופעתו של האלוף זורע (עקיבא לוינסקי), של אריה אורי (חבר מעגן מיכאל) שהשיר [illegible] לכבוד שצ'רנסקי והגישו לו [illegible] הקריאה, שיחתה הטלפונית של פולינה ישירות מהקיבוץ עם בוריס ביגון במוסקבה, שיחה שהרעידה לב [illegible] שירתה של לידיה, חברת מעגן, [illegible] של יפה שמר שהזמינה את שצ'רנסקי להתארח בקיבוץ כדי [illegible] מקרוב, וסיפוריו של אלי, [illegible] התק"ם לשעבר, על ביקורו בלנינגראד ב־1964. הוא סיים ב„שיר המעלות" [illegible] שר יחד עם חברו [illegible] בבית־הכנסת בלנינגראד, שם [illegible] יהודים.

ארץ עלובי השכר

* ישראל – ארץ עלובי השכר: מעבר לכל ההסתכמויות המעורות של הטענה בדבר „רמה לומה הקודמת של השכר" צריך גם להעיר מכוון על „הרמה הקודמת" הזאת. זוהי רמה העלובה והמבישה ביותר בכל הארצות המפותחות, הן ביחס לפריון עבודת השכיר והן ביחס ליכולת הצריכה שלו, ועל פי כל סטנדרט בינלאומי. אפילו לגבי 1984, לפני כל השחיקות של התוכנית הנוכחית, [illegible] המטן לפריון העבודה, כי השכר החודשי הממוצע בישראל הוא רק 480 דולר, לעומת [illegible] 1431 דולר בארצות־הברית, או 855 [illegible] ביפאן. ליתר בהירות: אם נקבע את השכר נטו בישראל ברמה של 100 נקודות, [illegible] השכיר השווייצרי מרוויח 255 נקודות, ההודי 203 נקודות, הבריטי – 145 נקודות, ואילו באיטליה מרוויח השכיר 129 נקודות. בשתי הארצות האחרונות, אגב, פריון העבודה לשכיר קטן יותר מאשר בארץ. בכל הארצות מלמדת ההשוואה בין שכר לבין [illegible] כי קיפוח השכר בארץ גדול יותר [illegible] הפריון. נתונים מקבילים, על יכולת [illegible] של שכר העבודה של תושבי תל־[illegible] לעומת יכולת הצריכה של שכירי כל [illegible] הגדולות בארצות המפותחות, מעידים [illegible] איזה תופעה עצמה. זו בעצם הבעיה [illegible]: על פי התפיסה המקובלת בארץ – [illegible] אינה מקובלת בשום ארץ מערבית [illegible] – ניתן להגיע לצמיחה כלכלית על [illegible] של מקבלי שכר עבדים. זו הבעיה [illegible] וזו האיוולת גם יחד.

[illegible] אנחנו צריכים לקוות שאנשי ההסתדרות, שעומדים בראש תנועה חברתית מפוארת, הכינו היטב את שיעורי הבית.

במסגרת הפגזת הריכוך הפסיכולוגית של הממשלה, לקראת סיכום המשא־ומתן על השכר, חוזרים וטוענים קברניטי המשק כי „שחיקת השכר נגמרה" וכי השכר הממוצע חזר כאילו לרמה שמלפני ביצוע „תוכנית ההבראה". אם לא כברוטו, הם אומרים, אזי לפחות בנטו. כדי שגם המוח שלנו לא יישטף במיתקפה הפסיכולוגית הזאת ראוי לשים לב לנקודות הבאות:

* חשיבות הברוטו: כל הזכויות הסוציאליות של השכיר קשורות לשכר ברוטו כמובן, ולא לנטו. פיצויי פיטורין, פנסיה, דמי מחלה, ביטוח תאונות וכל כיוצא באלה נאמדים על פי השכר ברוטו. שחיקת השכר־ברוטו, תוך כדי פיצוי השכירים על־ידי הקלות במס, היא בעצם שוד הזכויות הסוציאליות של השכיר. זה לא שוד בצהריים אמנם, אבל זה בהחלט שוד באפלת הלילה.

* גמילות־חסדים במקום שכר על־פי דין: כיוון שגם בעלי מפעלים רבים יודעים היטב, מצד אחד, שפועליהם אינם יכולים בשום פנים ואופן להתקיים על השכר העלוב שנקבע להם, אבל, מצד שני, אין בעלי המפעלים הללו מעוניינים לפרוץ את מסגרות השכר המקובלות והמגבילות – וכנראה גם אין הם מעוניינים להעניק גושפנקא נורמטיבית לגידול השכר – הולך ומשתרש בארץ נוהג מסוכן מאין־כמוהו של צדקה וגמילות־חסדים. למשל: במפעל תעשייתי גדול בארץ נוהגת ההנהלה לשלם לעובדים, בפרקי זמן לא סדירים, מענקי כסף בגורל משתנה. (שם המפעל שמור אצל ח"כ יאיר צבן ואצלי). אם יתרחב ויתפשט נוהג מסוכן זה, שבו כפופים העובדים למידה המתחלפת של טוב־לב הבעלים, תהיה בכך נסיגה חברתית של מאה שנה ויותר, בטרם קמו והיו האיגודים המקצועיים.

* אין סימוכין לקביעה שהשחיקה נגמרה: מזה חודשים תובע ח"כ יאיר צבן ממפ"ם, ובעקבותיו תובעים גם מרבית חברי ועדת הכספים, לקבל את הסימוכין לטענה שהשכר חזר כביכול לרמתו הקודמת. תביעתם לא נענית, אלא באורח חלקי ובלתי־מספק. לאחרונה הבטיח שר האוצר לכלכלנית ועדת הכספים, כי סימוכין אלה יועברו לרשותה – אבל אנשי משרדו לא קיימו את הבטחת השר עד היום. במצב־דברים זה, מי שאין לו שום חשד כלפי סיבת ההימנעות הזאת, מגיע לו פרס האיש התמים לשנת 1986.

* האבטלה מעוותת את אומדן השכר: חישוב רמת השכר טעון בדיקה משום שבעלי מגמות שונות יכולים לחשב אותו בדרכים שונות, על פי כוונותיהם. השוואה עיתית, כלומר בנקודות זמן שונות, היא מבצע סטטיסטי הניתן בקלות לתעתועים רבים במיוחד. למשל: גל הפיטורין האחרון פגע ללא ספק בעיקר בבעלי המשכורות הנמוכות. אם פיטרת עובד נמוך־שכר, מיד העלית את „השכר הממוצע" של כל חבריו – בלא שחל שום שינוי של ממש במצבם. אם השכר מחושב לפי „משרת־שכיר", ובעקבות המצב בוטלו בעיקר משרות חלקיות – התוצאה דומה. בלי הצגה מפורטת של כל דרכי החישוב אין לפיכך שום ערך להצהרות של אומרים סטטיסטיים.

ל„רפא" כאב שיניים על־ידי... כאב בטן

[illegible] הציבור הרחב אוהב יותר וממה הוא [illegible] — משפע של מוצרים או מיציבות [illegible]: אל תמהרו להשיב על השאלה הזאת [illegible] קשה מאד. זה כמו לשאול מה [illegible] יותר תחושת רוויה או תחושת שובע, או, [illegible] מה יותר גרוע, כאב שיניים או כאב [illegible] שכר נמוך ושירותי רווחה מתמוטטים, [illegible] צרה, או אינפלציה מטורפת מצד שני? [illegible] שבהקשרים כאלה אין שום טעם [illegible] סדרי העדיפויות, אבל תדעו שבעצם [illegible] אילו לסבך את המצב: אם בעבור [illegible] רוויה עלינו לשלם כאב בטן, ואילו [illegible] תחושת שובע עלינו לשלם בכאב [illegible] כמה נכמרת באמת אפשר להתבלבל [illegible] לכן אני לא מסבך את העניין כמו, [illegible] על־ידי ניסוח השאלה האפשרית [illegible] אם כאב הבטן נפתר רק על־ידי תחושת [illegible] שגורמת בהכרח לכאב שיניים שהוא [illegible] שיתנו את תחושת הצמא — איך [illegible]

[illegible] שטויות, אתם אומרים, צריך להיות [illegible] וזה, בלי כאבים ובלי רעב ובלי צמא. [illegible] זוהי איפוא מילת־המפתח: שאפשר לאכול ולשתות ולהנות מזה. באמת? אז [illegible] אתם כל כך מתפעלים מחיסול כאב [illegible] של האינפלציה על־ידי יציבות [illegible] שגורמת לכאב בטן של חיי רחוקות [illegible] אלפי אנשים, של גידול הירידה מן [illegible] של התמוטטות שירותי הרווחה? אם [illegible] את העילה, או למה אתם לא [illegible] לבדוק את המדדים האמיתיים של [illegible] התנוונות הכלכלית? למשל, אפשר [illegible] את הגידול בפער החברתי, או אם [illegible] את שיעורי הגידול היחסיים של היבוא [illegible] או את אחוז המובטלים, או את פריון [illegible] או את השינויים והפרחיים במבנה [illegible] או את סימניה הראשונים של הצמיחה [illegible] המוכמשת, ואפילו חשוב לבדוק, אם [illegible] לי, את תחושת המחוייבות וההזדהות [illegible] אזרחי ישראל כלפי מדינתם. לאחר [illegible] לדעת ושכנעו היטב, כי את טובת [illegible] אי אפשר להשיג אלא על־ידי כך ששוב [illegible] את מרבד העוטפ והנטל על החלשים [illegible] שמילאו, מפשט, שאפשר להסתדר [illegible] כאשר יוצאים למלחמה, או כאשר [illegible] להתאמץ כדי לייצר יותר, או כשצריך [illegible] למען שמירת הליכי עשיית הצדק [illegible]

[illegible] קורה פה? קורה פה משהו עצוב [illegible] משום מה לכתוב עליו [illegible] קיימת כאן הסכמה המקובלת על [illegible] ישראל, כעבר ובהווה, שהאוייב [illegible] של כלכלת ישראל הוא שכר [illegible] כיוון ששכר העבודה הוא האוייב [illegible] איך להילחם בו כמובן, אלא שכאן [illegible] את האש אל השכירים [illegible] שהיא לא תעבור את הגבולות, [illegible] וחלילה גם בסקטורים אחרים, ורצוי [illegible] לא תפגע בשכירים העשירים [illegible] מפעילים את האינפלציה [illegible] שחיקת השכר, עד שזו משתוללת, [illegible] גבול, ושולחת אש בכל סקטורי המשק, ואז עולה הצעקה ומייד עוצרים אותה. לאחר־מכן שוחקים את השכר באמצעות „מדיניות הכלימה". לפי שעה הכל בסדר: רק השכירים סובלים. עד ששוב לא תשתלח האש אל מחוץ לגבולות השכר, ולא תאיים בהתמוטטות על המשק כולו, או לפחות עד שלא תאיים באי־נוחות גוברת על סקטורים אחרים, תימשך המדיניות הנוכחית, ואיתה ימשיכו גם ציבורי־השיר לשבח ולהלל ולקלס ולפאר את קברניטי המדיניות. למה בעצם שלא ישירו וישבחו? הרי פתרו להם כבר את בעיית כאב השיניים של האינפלציה — ואילו כל בעלי הבטן הכואבת לא גרים בשכונה שלהם, לא נוסעים באוטובוס שלהם, ולא אוכלים במסעדות שבהן הם נפגשים. חכו קצת עד שירגשו תוצאות המדיניות הזאת בסקטורים אחרים, ותראו אך אלה אינם מגלים את מידת „האחריות" ו„ההבנה למצב" המאפיינת את ראשי ההסתדרות.

*

כאן צריך להגיד גם משהו על „אומץ הלב" של הממשלה במדיניותה הכלכלית. בדרך־כלל מייחסים אומץ לב למנהיגים המעזים להתייצב כנגד נטיות־לב נפוצות אך שגויות בקרב הציבור. מנהיג מרחיק־ראות מיטיב להבין את האינטרס הלאומי האמיתי, ומצליח לשכנע את הציבור הרחב כי עליו להתגבר על נטיות־ליבו. זה בהחלט לא היה המצב כאשר קמה ממשלת פרס־שמיר. נטיית הלב הפופולארית ביותר בישראל בשעה ההיא — אפילו אפשר לאמר הכמיהה העזה — התייחסה לצורך הדחוף בהורדת האינפלציה. כאב השיניים הנורא הזה שיגע את הציבור, ובצדק גמור רצו כולם להפטר ממנו. כמו שאמר אדריכל התוכנית, יצחק מודעי, „הציבור ממש הושיט את הצוואר למאכלת". שום אומץ־לב לא היה דרוש כדי להניף את המאכלת אל הצוואר המושט.

*

עכשיו אנחנו חוזרים לשאלת המוצא: מה הציבור אוהב יותר — שפע של מוצרים או הקפאת מחירים? עכשיו גם יש תשובה: הציבור אוהב יותר את מה שחסר לו מאד. פופוליסטים חכמים יודעים מה חסר לציבור, ומה הוא מבקש, והם מצפצפים על צרכים חברתיים אמיתיים. ארידור השביע אותנו במוצרי תצרוכת עד מחנק — והעם חש צמא גדול ליציבות המחירים. מה יקרה מחר כשיציבות המחירים לא תביא לנו בריאות של ממש אבל תגרום לנו מחדש לרעב גדול למוצרי תצרוכת? או תקום ממשלה שתגלה אומץ־לב. מן הסוג שגילה ארידור ותגלה ש„להיטיב עם העם" זה כבר לא להקפיא מחירים אלא להחליק מוצרים.

הקפאת מחירים זמנית, שאיננה פותרת באופן יסודי את מצוקות החברה והמשק, היא בעיני בדיוק כמו שפע זמני של מוצרים המיוסד על בלימה. גם זו וגם זו — זכות לפופולאריות זמנית, אבל זו וגם זו נרשמות בטור חובה של ההיסטוריה החברתית של מדינת ישראל.

חברה חדשה

מאת גדי יציב

לשיר זה כמו להיות חבר

השאלה האם מפעלי הקיבוץ־הארצי צריכים או לא צריכים ליצא את תוצרתם לדרום־אפריקה היא באמת שאלה רצינית, שחברי הקיבוצים צריכים לדון בה בכובד ראש בינם לבין עצמם. אף־על־פי־כן, הטענה ש„אם כבר מייצאים לדרום־אפריקה אפשר גם לשיר איתם יחד בזימריה, כי אחרת נהיה צבועים", איננה מתקבלת על הדעת.

לשיר זה לא כמו למכור. אדם שאיתו אני מקיים קשרי־חליפין אינני מקיים איתו יחסים חברתיים ברמה ובאיכות היחסים שביני לבין האדם שאיתו אני שר ביחד או משתף פעולה בכל הקשר תרבותי אחר. למכור זה כמו להיות סוחר. אבל לשיר זה כמו להיות חבר. ובהחלט יש הבדל. להיות חבר עם מדינת הגזענות הממוסדת, שעשתה את שחיתות המידות לחוק, זה דבר שלא יעלה על הדעת.

בקשר לטענת הצביעות, אני מסכים בכל לב לטענה הנגדית שהעלה יוסי שחר, רכז המחלקה הרעיונית־פוליטית בקיבוץ־הארצי. „הצביעות", הוא אומר, „זה לארגן כאן הפגנות נגד הגזען שלנו, כהנא, ואחר־כך ללכת לשיר ביחד עם נציגי מדינת הגזענים". בשביל זה, בין השאר, יש מחלקה רעיונית־פוליטית, והקיבוץ־הארצי יכול להיות גאה בהחלטתו. על אף הצער המובן של חברים שטרחו והתכוננו ותירגלו לפני הזימריה.

בניגוד לתק"ם, הוכיח הקיבוץ־הארצי, כי הוא תנועה חברתית בעלת דיוקן רעיוני ברור. אורחים רבים בישראל יכולים עכשיו, בעקבות החלטה זו של הקיבוץ־הארצי, לזקוף את קומתם ולאמר: יש אצלנו בארץ גם אחרים, ולא נכון שכולנו שבחנו.

„זה לא מפחיד — אבל מדאיג"

לפני כמה ימים ביקרתי חברים שגרים באחת השכונות שעל הכרמל בחיפה. כשהלכנו ברחוב שליד ביתם, בשעות אחר הצהריים, עברו לידנו שני ילדים נחמדים מאד כבני חמש או שש, שהיו חובשי כיפות. „תראה, אמרה האישה לבעלה בבהלה כלשהי, „שני דוסים קטנים: אולי ההורים שלהם עברו לגור כאן, זה מפחיד". „לפחד לא צריך", ענה לה הבעל כשהוא עוקב במבטו אחרי הילדים, וחריצי מיצחו מעמיקים והולכים. „אבל בהחלט יש מקום לדאגה". ואחר כך, כמו כדי לעודד את עצמו, הוא חזר וניסח את דבריו בבהירות: „זה לא מפחיד — אבל זה מדאיג".

אתם מבינים מה קורה כאן? שני ילדים קטנים חובשי כיפה מעוררים דאגה ופחד בקרב דיירי השכונה. אותנו, הירושלמים, כל זה אינו מתמיה — אבל גם בחיפה כבר דואגים? אצלנו, כאמור, זה כבר חלק מהווית החיים הרגילה. כשנפגשים בערבי שבת אצל חברים מתחילים להשוות רשמים. לכמה דתיים כבר ראינו בשכונה שלנו, וכמה חדרו כבר לרחוב שלכם, והיכן מתחילים לקנות דירות במספרים גדולים, וכל כיוצא באלה. כאשר הניחו אבן־פינה לבית־כנסת בגבעה הצרפתית, לפני כמה חודשים, עורר הדבר פאניקה נוראה, וחשש רציני לירידה גדולה בערך הדירות.

אילו הייתי דתי הייתי חושש וחרד מפני משהו חמור הרבה יותר מירידת ערך הדירות. הבעיה הרי איננה מיהו השכן שלנו — ומצידנו שיהיו בני לאומים שונים, ובני דתות שונות, וחברי מפלגות שונות — אלא הבעיה היא מה השכן שלנו זומם לעשות לנו בעתיד. על פי נסיון העבר בשכונות ירושלים, יודעים מרבית אזרחי ישראל שכאשר גדל מספר הדתיים בשכונה, הם אחרים עז ומתחילים להתערב בחיי שכניהם: בהתחלה הרחוב צריך להיות סגור בשבת אחר כך גם משמיעים עצות לגבי אופנת הלבוש, כשרות המסעדות, החנויות והאיטליזים, ולך תדע היכן הדברים מסתיימים. אילו הייתי דתי הייתי מנסה לעשות משהו כדי שלא יתקבל הרושם כאילו כל חובש־כיפה חדש בשכונה, ואפילו הוא ילד קטן, ייראה בעיני שכניו הבלתי־דתיים כאילו הוא מוקש־זמן מהלך על שתיים, אשר עתיד חלילה לפוצץ לנו את אורח החיים אשר בו בחרנו.

רשות הקורא

מתפתים להלוואות

הבנקים, המפתים את לקוחותיהם לקחת הלוואות לסיפוק יתר המותרות, לשם בזבוז וראוותנות, פוגעים קשה במשק לטווח הארוך, ע"י הזרמת ההון האדירה לשם צריכה, בחלקה הגדול מיבוא, השופכת דלק על מדורת האינפלציה. גם הממשלה מוסיפה לשלהב את מדורת האינפלציה, שדעכה לזמן־מה, ע"י ביטול הקפאת המחירים. ברור גם הנזק הרב שנגרם, לפרט ולמדינה, ע"י שבירת הכלל לכל אדם ישר — לחיות מפרי עבודתו, תוך שמירה על איזון בין הכנסתו להוצאותיו. ראינו גם את חלקם של הבנקים באחריות להבאת מפעלים ומשקים לפשיטת־יד מאוצר המדינה, ולפשיטת־רגל במקרים רבים, בין היתר כתוצאה מהלוואות בלתי מוגבלות בבנקים בריבית תופתת.

מתן הלוואות לצריכה העכשווית היא תוספת ל'תרומת' הבנקים למשבר הכללי ע"י שערוריית המניות, שתעלה לאוצר המדינה 80 מיליארד דולר. לשיעבוד כלכלי זה של דורנו, וגם של הדור הבא, אחראית כמובן הממשלה הקודמת, שהסכימה לשערורייה זו, וכן ע"י אי־הגבלת החזרת הנזק רק ללקוחות בעלי אמצעים מוגבלים אך לא לבעלי ההון הגדולים.

מדהים גם חוסר פעילותה של הממשלה נגד השתוללות היבוא ונגד הפער החברתי המתעצם, או הטלת מע"מ גבוה מאוד על מוצרי ונכסי מותרות, והשארת המע"מ על מצרכים עממיים מייצור מקומי בדרגתו הנוכחית.

רבקה תל, עמיר

הריבית הטורפת

האיכר מרמת הגולן גולל את מצוקתו מול מצלמות הטלוויזיה. לפני שנים אחדות לווה סכום כסף לא משמעותי ביותר, כמה אלפי דולרים, שהשקיע במשקו. שנה אחרי שנה הקפיד לפרוע את חובו. והנה, לא רק שהחוב לא קטן, כי אם הגיע לממדים כאלה שאין הוא יכול כבר להיחלץ ממנו ולהמשיך בעיבוד משקו. הריבית תפחה הרבה מעל לסכום המקורי. כאלה היו תנאי ההלוואה, תנאי נשך.

נשאלת השאלה, מה פירוש „הריבית תפחה"? האם תפחה כמו שתופח הגרעין הנטמן באדמה ומצמיח יבולי ברכה? או תפחה כסרטן המשתלט על גופו הבריא של האדם? ולאן הלך הכסף? הרי כאשר הצטמק רכושו של האיכר — התמלאו כיסיו של המלווה ותנאי ההלוואה האלה נקבעו בידיעתם של מוסדות המדינה — בנק ישראל והממונים על הבנקים. כך נפגעו אלפי חקלאים ואחרים במדינה. רבים מאד אינם יכולים להיחלץ עוד ממצבם בכוחות עצמם.

אולי הגיע הזמן להוציא את הטרף משיני הטורפים ולחלץ את הנתונים במצוקה?

גדליהו שטיינברג, פתח־תקוה

לא שומעים את עצמם

הודעות בליכוד, בעבר הקרוב, היו כי חקירת המשטרה בעניין השב"כ הוא „פגיעה חמורה בבטחון המדינה", כי מהמשטרה יודלפו סודות בטחוניים. היום נשמעות בליכוד דעות כי אם חקירה — רק המשטרה. היכן הדאגה לסודות הכמוסים העלולים לדלוף מהמשטרה?

כנראה שהחשבון פשוט יותר. המשטרה אינה יכולה לחקור דרג מדיני, ואם „חקירה" — זו תהיה פיקציה. נראה כי בליכוד ישנם רבים שאוזניהם אינן שומעות מה שפיהם דובר.

י. רשף, רמת־השרון

אשליה אופטית

יעקב פרוס יושב בירושלים ורואה חלומות באספמיא („רשות הקורא", 9.6). הוא מעיר על קביעתי כי בבית"ר לא היתה נהוגה מעולם ברכת „מועל היד". צא וראה, מה כוחה של שטיפת־מוח אידיאולוגית, שלא זו בלבד שהיא משבשת את הדעת, אלא שהיא אף מחוללת אשליה אופטית. רצונו של הכותב לקנטר את בית"ר היא כה עזה, עד שהשנאה מעבירה אותו על דעתו וקריאת הסיסמה „תל־חי" נדמית, בעיניו כמחווה נאצית.

כדי שיקיץ מר פרוס למציאות הפוליטית של הימים ההם, הריני מייעץ לו לעיין בשלושת כרכי „ספר בית"ר (קורות ומקורות)" [illegible] בין דפיהם, בהם ניתנים תצלומי בית"ר רבים, וכן באוספי מאות תמונות מסניפי בית"ר ברחבי העולם, כולל ארצות מזרח אירופה, ויווכח שלא היה זכר ל„מועל היד".

פרופ' יוסף נדבה, ירושלים

בעריכת עלינא תורי

מסך ראשון

קורבן השאפתנות

מאת גיורא מנור

„מקבת" מאת ויליאם שייקספיר; עברית: מאיר ויזלטיר; בימוי: רינה ירושלמי; תפאורה ותלבושות: משה שטרנפלד; מוסיקה: שוש רייזמן; תאורה: יחיאל אורגל — התיאטרון העירוני חיפה.

„מקבת" היא הקצרה שבטרגדיות השקספיריות („המלט" על 4000 שורותיו ארוך כפליים), ואולי היא גם המחזה הישיר הבנוי יותר מכל מחזותיו בארכיטקטוניקה כמעט יוונית. בסקוטלנד קדומה ופראית זו, האדמה מבעבעת וטובענית. משל היתה ביצה. ממנה עולים וצפים מיני יצורים מוזרים, המכשפות, שאולי אינן אלא יצרינו שלנו, הלובשים דמות גשמית, פרי דמיון ההופך לממשות חיצונית.

הבמאית רינה ירושלמי מארגנת את התמונה הפותחת את המחזה בקרב קאראטה, שיש בו מאיטיות ה"slow-motion" הקולנועי, עשן קרבות של כפרים עולים באש ממלא את הבימה ורק אחר־כך מופיעות חרבות בידי הלוחמים. ובאווירה זו של שכרון הנצחון, העייפות הרבה שלאחר יום קרב, פוגשים מקבת ובנקו את שלש המכשפות, שרינה איחדה (מטעמי חיסכון?) לדמות אחת, שלזרועותיה או לברכיה שני ראשים נוספים. ניה לנצט מגלמת שלישיה זו, והכל פועל כשורה עד לפגישתו האחרונה של מקבת איתו/איתה, כשהיא ללא ראשיה הנלווים, הוא פונה אליה במספר רבים, והיא מדברת על עצמה. כאילו היתה עיתונאי, ב„אנחנו" המלכותי.

אבל המפתיע בפגישה הרת־הגורל בין בנקו, מקבת והמכשפות הוא, שהם אינם מופתעים מהנבואות שהידעוניות משמיעות להם — מקבת יהיה מלך, ובנקו — לאבי שושלת מלכים רבים. רעד עובר בגוף שני המצביאים, אבל נדמה שהם ידעו את הצפוי להם מכבר — כי אין המכשפות אלא ביטוי למחשבות הכמוסות, לשאיפות האמיתיות שלהם, מהסוג שאין הלב מגלה ללשון. ומרגע זה יש איזו ברית בין השניים, ברית המביאה, כמובן, לרצח בנקו, כי הברית אינה אלא קנוניה של גנראלים.

וכותב גוסטאב לנדאואר בהרצאותיו על שקספיר: „אלי, אלי, מה היה סוף כל אחד מאיתנו, לו הדימונים עזרו לנו ולמאווינו הכמוסים, כשהם עומדים לצידו של מקבת: בגילויים והודעות, הבטחות וברכות חגיגיות?"

כי בעצם מקבת הוא אדם פאסיבי למדי, קצין וראש־שבט, הסר למשמעת מלכו כווסאל נאמן. הוא רדוף יותר משהוא רודף כבוד ותאוות שלטון. אבל ברגע שהוא נותן ליצרו ולשאפתנותו לשלוט בו באותו לילה הגורלי, בו הוא רוצח את המלך הישן בארמונו שלו, אין לו עוד שליטה במעשיו. רוברטו פולאק, שחקן שמכבר הגיע הזמן להטיל עליו תפקיד גדול ומרכזי, לא היתה לו האוטוריטה הדרושה לגילום דמות כמקבת, ובעיקר לא הורגש הלהט הפנימי של האמביציה המטלטלת אותו. לכן נשמעו דבריו על־פי רוב יבשים, מוגשים בצורה הגיונית, ללא המפלס הפנימי, ההכרחי, של האדם רדוף הכבוד, הנרדף על־ידי יצריו, כמעט מבלי שירצה בכך. מקבת באמת ובתמים, לא ידע את נפשו.

ומה שחסר לי מאוד במקבת זה, היא האימה שבגילויי התהומות בנפשו של המצביא הביצועיסט, הכנוע בעצם למוסכמות, והעזר־כנגדו, הניצבת מאחורי האמביציות שלו כאימלדה מרקוס או אויטה פרון.

נכון שליידי מקבת שלו (תחיה דנון) חייבת להיות החזקה שבין שני בני הזוג, אבל לא במישור התיאטרוני־המשחקי. תחיה היתה כמעט השחקנית היחידה בהפקה זו, היודעת להתמודד עם הטקסט, שהמתרגם עיצבו בפשטות מבלי לגלוש לפשטנות. המחשבות של גיבורי שקספיר מורכבות, ואי־אפשר להביע אותן בעזרת קיטוע לפראזות קצרות, כפי שעשו כמעט כל השחקנים. איך להניף את השובל המפותל של הפסוקים הללו, מבלי להסתבך בהם ולערפל אותם, ועל־ידי כך להפכם לשלל מלים נוצצות בלבד. זו מלאכה מסובכת, הזרה מאוד לאופן הדיבור העברי המודרני. הסטאקאטו אינו נאה למחשבות הללו, מחשבות שנצרו בכור הלוהט של הנפש מבלי לאבד את עושר הדימויים. אופן ההגשה הנאה בפשטותו אך המחטיא את המטרה, היה נחלת הצוות כולו, ועל כן יש לתלות את האשמה בבמאית.

היתה לי אפילו תחושה, שרוברטו — כשחקן — היה כאילו משולל אותה אמביציה להוטה, שבלעדיה אי־אפשר, כנראה, לגלם דמויות שקספיריות. הפער שבין הלהט הפנימי והשקט החיצוני, והשמירה על המידה הנכונה, היא סוד המשחק המעולה.

בין השחקנים הרבים, הצעירים ברובם, שמילאו את התפקידים השונים, בלט שמואל וולף הוותיק והמנוסה, כמלך הציניקאן הזקן בתחילת המחזה, תפקיד שבדרך־כלל קשה לעשות איתו משהו, ואשר היה הפעם גם אציל וגם מעורר אמפאתיה. חבל שבתפקיד השוער השיכור, שהוא קטע וירטואוזי קומי, „מפורסם" ממש כמו שירו של פיגארו, ונהזה אותו הבמאית באמצע הבימה בסיטואציה לא מתקבלת על הדעת, שעה שהוא הולך לפתוח את השער שמימין הבימה, כשמשם ממש־מה הדפיקות של המתרפקים לבוא בו נשמעו בבירור מצד שמאל שלה דווקא. זהו קטע שמביאים תמיד כדוגמא קלאסית לשימוש ב„הרפיה הקומית", אבל כדי שהוא ימלא את תפקידו הדראמאטי. עלינו להיות עדיין נחרדים ממעשה־הרצח שהוא בא בעקבותיו. בהפקתו של התיאטרון החיפני הרצח לא היה בו כדי להבהיל או לזעזע. זה היה מין רצח של „עסקים כרגיל", ולכן כל המבנה הלך לאיבוד. הלילה לא היה ליל בלהות, והשוער לא היה מצחיק, שכן להצביע על אברי־המין או הישבן זה עניין משעשע רק בגיל גן־הילדים.

איני יודע מדוע מצאה הבמאית לנכון להשאיר את אשת מקדאף ובנה שרועים על הרצפה במשך כל הסצינה בין אביהם למלקולם, בנו של המלך שנרצח, המתרחשת באנגליה ולא בסקוטלנד כלל. זה הכריח את השחקנית והשחקן, שנאלץ לגלם ילד למרות קומתו, לקום לבסוף בצורה בלתי מכובדת ולזחול מהבימה אחרי שנרצחו זה מכבר. אבל דווקא גדעון שירין בתפקיד מאקדאף מצא את הטון הנכון, שחסר כל־כך אצל רוב השחקנים, ואשר יש בו גם בהירות המבע וגם ניכר בו הריגוש הפנימי.

הצד הגאה ביותר של ההצגה היא התאורה. אלומות האור (למעט Follow-Spot בסצינת הופעת רוחו של בנקו במשתה) יצרו עולם קסום ומשתנה. ואפרוריות התלבושות והשימוש בסוסי־עץ, שאינם אלא ארגזי קפיצה המוכרים מאולם הספורט, יצרו מסגרת סגנונית מצוינת למחזה. על כן דווקא סצינות הסיום של הקרבות, שבדרך־כלל יוצאות מאולצות ווי סתמיות, קיבלו הפעם עוצמה בימתית.

„מקבת" — יובש ואפילו קרירות. מימין: רוברט פולק, שלום שמואלוב, [illegible], שמואל וולף, נווה לנצט, דוד צוויגנבאום

אבל בין הפתיחה לסיום התנהל המחזה ביובש ואפילו בקרירות, והותיר אותי, מכל מקום, מנוטרל ואדיש.

לא חסרות בחיינו הציבוריים מקבילות לטרגדיות של שאפתנות. ואני מחזיק טובה לבמאית, שלא ביקשה לעשות אקטואליזציה למחזה, אלא הותירה אותו כמות שהוא. אבל קשה היה לראותו בהקשר עכשווי לא בשל ריחוקו בזמן ובמקום או בסגנון, אלא בשל העיקור הריגשי שחל בו.

אני משוכנע, שאין מפיקים אצלנו מספיק הצגות שקספיריות. לא מטעמי „השכלה כללית" אני טוען כך, אלא מהסיבה הפשוטה והמעשית, שאם אין לשחקנים ניסיון בעבודה בחומר מיוחד במינו זה, אין הם מסוגלים להתמודד עם היבטים שלו, כגון המונולוג, התופש מקום מיוחד במחזאות השקספירית.

אחרת אי־אפשר להסביר, [illegible] כרוברטו פולאק מרח את הקטעים [illegible] כל־כך של מקבת.

מה לעשות, צופה התיאטרון [illegible] — ממש כמו המאזין באופרה — [illegible] המוכרות, והמונולוג השקספירי הוא [illegible] ייחודית של אינטימיות עם הצופה, [illegible] חולשתם של הגיבורים. [illegible] הפנייה הישירה אלינו, מחוץ למסגרת [illegible] של עמיתיהם על הבימה, להציץ [illegible] הפנימי הכמוס, ולשם כך נחוצה [illegible] מחשבה לוהטת, של שמיעת [illegible] והבלמים שבמות. לצערי כל זה [illegible] במונולוגים של מקבת, שהיו באמת [illegible] של שצף־קצף, בלי שום מובן [illegible] קטע מפורסם זה — כצורה [illegible] ללא ניסיון לעקוב אחרי [illegible] והדקויות של המקור — מאיר [illegible]

מוסיקה

חגיגה פילהרמונית

שתי סדרות מיוחדות — „אירועי היובל" ו„פסטיבל רובינשטיין" יתווספו לסדרת המנויים בשנת היובל של הפילהרמונית

מאת דוד אור

ב־26 בדצמבר 1936 הניף טוסקניני, הגדול את שרביטו, המנצח על הקונצרט הראשון של התזמורת הארץ־ישראלית. זה קרה באולם קטן ובנוגע בירידי המזרח בצפון תל־אביב. 50 שנה עברו מאז, והתזמורת הקטנה של אותם ימים הפכה בינתיים לתזמורת הפילהרמונית המפוארת שלנו. הפילהרמונית, שהיא אולי המוסד החשוב ביותר בתרבות המוסיקלית שלנו, תופסת מקום טוב באמצע גם על מפת התזמורות החשובות בעולם. בשנה הבאה, שתחל ב־26 בדצמבר הקרוב, תהיה שנת היובל של התזמורת, והתאוה המוסיקלית השנתית, שמביאים לנו קברניטי התזמורת עם המאסטרו זובין מהטה, המנהל המוסיקלי זה 16 שנה, תהיה חגיגה אמיתית.

ארבע שנים מתכננים קברניטי התזמורת את חגיגות היובל — מספר יעקב מישורי, חבר הנהלת התזמורת, ואכן, הסעודה השנתית שמתוכננת לנו מלאה במטעמים מוסיקליים מהדרגה הראשונה, והיא כוללת את טובי המנצחים וסולני הנגנים בעולם. שלטי, גוליני, אבאדו, יחד עם ברנשטיין, פרלמן, בארנבוים — ידידי התזמורת הקבועים ינגנו פה את מיטב היצירות במיטב הביצועים. בסדרת המנויים ינוגנו עשרה קונצרטים (ולא 11 כמו בכל שנה), ויוערכו שתי סדרות קונצרטים מיוחדות שיהיו פתוחות לקהל הרחב: „אירועי היובל" ו„פסטיבל רובינשטיין".

בתחילה, באירועים המיוחדים. „אירועי היובל" תהיה סדרה של שמונה קונצרטים מיוחדים שיערכו בחודש דצמבר [illegible] נשיא המדינה. בארנבוים ינצח על הסימפוניה התשיעית של בטהובן, ומהטה על בריאת העולם של היידן עם מקהלת התזמורת של פאריס וסולנים מהדרגה הראשונה, שבראשם זמרת הסופרן [illegible] הנדריקס. סולנים בקונצרטים יהיו גם מירה זכאי, אייזק שטרן, רוסטרופוביץ' וכן צוקרמן, פרלמן ומינץ.

המבצע השני הוא „פסטיבל רובינשטיין", שיערך בחודש ינואר [illegible] ינגנו טובי הפסנתרנים בעולם — ביניהם פוליני, [illegible], ארדו לופו, מארי פרחיה ואחרים — את היצירות הפסנתרניות שהיה אוהב ומנגן רובינשטיין הגדול. זאת במלאת 100 שנה להולדתו. במסגרת הסדרה ינוגנו כל הקונצרטים לפסנתר שרובינשטיין נהג לנגן, ויצירות הסולו בריסיטלים של הפסנתרנים השונים.

„המבצעים האלו לא יהיו חגיגות לעשירים, והכרטיסים יימכרו במחירים לא יקרים", מדגיש אבי שושני, מנכ"ל התזמורת.

בסדרת המינויים תארח את המנצחים שהזכרנו וכן את פנדרצקי הפולני, שינצח על הרקוויאם שלו עם המקהלה הפילהרמונית של וורשה, סינופולי, וליאונרד ברנשטיין, שכתב יצירה מיוחדת ליובל התזמורת בשם „משחקי יובל" שתנוגן בקונצרט מס' 1, גארי ברתיני ינצח על הרקוויאם של ברליוז, שולטי ינצח על החמישית של מהלר, בארנבוים ינצח על שלוש האופרות „האיטלקיות" של מוצרט בביצוע [illegible] ז'אן פייר פונל, מהטה ינצח על „תהילים" של סטיב רייך, וכן יופיעו הישראלים דוד שילון, מנדי רודן ואליהו ענבל.

יצירה ישראלית מיוחדת, לכבוד 100 שנה להולדתו של דוד בן־גוריון, נכתבה על־ידי נועם שריף. ביצירה יעשה שימוש גם בהקלטות קולו של בן־גוריון שישולבו בטקסט המוסיקלי.

ב־28.12 ייערך קונצרט מיוחד ב„אהל שם", אליו יוזמנו ותיקי התזמורת והמנויים הראשונים. ביום זה לפני 50 שנה נוגן הקונצרט הראשון של התזמורת. כן נכתב ספר מיוחד על התזמורת ע"י מיכאל אוהד, ויוצאו מדליה, לוח שנה, [illegible] ועוד. במוזיאון „התפוצות" [illegible] המפוארת של התזמורת, [illegible] עצמה.

זאב־עשרה בגימנסיה

„זאב צעיר" בקולנוע „דיזנגוף 3"

מאת יעל ישראל

לפני כשנה ראינו את סרטו הפארודי של ג'ון לנדיס על מרטי אנשי הזאב, „זאב אמריקני בלונדון", בו הוא שם לצחוק את המיתוס הקדום הזה, שנעשו לו עשרות גרסות קולנועיות החל בימי הסרט האילם. דומה שאין כל צורך לדוש שוב באותן גרסות, שכולן עסקו בצד המצמרר והמעורר אימה של אנשי הזאב, החל במטאמורפוזה המבהילה, עיני הזאב המנצנצות ארמומיות, הורשת־ירעה בחשיכה והיללות בליל ירח מלא, וכלה בצד המיני־סימבולי של פיתוי ביפות אדומות תמימות בו עסק הסרט „חברות הזאבים", שראינו לפני כשנה.

„זאב צעיר" ניסה להסיר את ההילה המיתולוגית מאיש־הזאב ולהנחילו ביום־יום. לא עוד סרט אימה קלאסי, לא עוד יצור ששיניו נוטפות דם תרנגולות שחוטות, שנטפל לנערות רכות בשנים כדי להטיל עליהן את הקללה ולהפכן לנשות־זאב לעולמי עד. אלא יצור שעיר וידידותי עד מאוד, שהוא גם אלוף כדורסל שכתרו בלתי־מעורער. לסרט זה חברו הבמאי רוד דניאל והמפיקים סקוט רוזנפלד ומרק לוינסון, שהשתדלו בכל מאודם לייצר סרט הרפתקות שובב לבני הנעורים ולהעניק לו מגע שפילברגי. הם גם השתמשו במתכון החביב על שפילברג: בעיירה אמריקנית טיפוסית מתגורר נער נחמד (מייקל ג'. פוקס) והחבר'ה, שמה שמעסיק אותו זה בעיקר בנות, מבחנים, כדורסל ואופנועים. יש לו הורים חביבים ומבינים ונערה שמאוהבת בו מרחוק. הקשיים מתחילים בליל ירח אחד, כשסקוט חביבנו מגלה שערה ארוכה מן הרגיל על חזהו הנערי. אחר־כך הוא מבחין בניצוץ ארמומי בעיניו ובקול עבה מהרגיל. אלו אינם שינויים מהירים של גיל ההתבגרות, אחוז בהלה מהשינוי הלא־מבוקר רץ הנער לביתו ומסתגר בחדר האמבט, עד למטאמורפוזה המבהילה שחלה בגופו. הוא היה לאיש־זאב צעיר. בחוץ ממתין האב, שמתעקש להיכנס לחדר האמבטיה. ממש כמו בסיפור „הגילגול" של קפקא. אבל אביו של סקוט אינו [illegible] מוטרד יותר מדי מהשינוי שחל [illegible] שהופעתו אביו של גרגור סמסא [illegible] קפקא. להיפך, עם כניסתו מגלה [illegible] אביו הוא איש־זאב. סקוט למד על המורשת [illegible] המשונה, אך גם מגלה את [illegible] בגימנסיה מתכבים הצעירים [illegible] [illegible]

אווירה חגיגית

מאת מדי שני

התזמורת הסימפונית חיפה. מנצח: סטנלי ספרבר. בהשתתפות: מקהלת גיתית (בהדרכת שמעון בן־עמי), מקהלת הגליל העליון (בהדרכת רון זרחי), מקהלת עמק חפר (בהדרכת חגית אייזנברג), מקהלת השומרון (בהדרכת יובל בן־עוזר).

אודיטוריום חיפה: 7.7.86.

בתכנית: ורדי: הפתיחה „כוחו של גורל"; ברהמס: „שירת הגורל" אופ. 54; שומן: סימפוניה מס' 3 בדו מז'ור, אופ. 61.

בחירת יצירה קולית לקונצרט הסיום נועדה לתת אווירה חגיגית לאירוע. על הבמה היו 150 זמרים וזמרות מארבע מקהלות שונות בהדרכת ארבעה מנצחים שונים.

שירת הגורל מאת ברהמס היתה אמורה להיות היצירה המרכזית. היצירה נכתבה בשנת 1871, הטכסט המילולי הוא של המשורר הלדרלין, והיא מתארת לסירוגין את שלוות העולם הבא לעומת חיי העולם הזה. אין ליצירה קצרה זו הסגנון הדקלמטורי דרמאטי של „יצירתו" הגדולה „הרקוויאם הגרמני", שירת המקהלות היתה לרוב נקיה, אם כי הורגש חוסר בהתמזגות הקולות. למרות שסטנלי ספרבר עשה כמיטב יכולתו בהדרכה יעילה, הורגש היעדר הליכוד בין המבצעים השונים, והביצוע כולו זכה למעט התענינות מצד קהל המאזינים.

גם היצירה הראשונה, הפתיחה מאת ורדי, הייתה קשורה לנושא הגורל. היתה זו הפתיחה לאופרה „כוחו של גורל"; יצירה מוכרת וחביבת־הקהל, עם קטעי סולו טובים שהיוו פתיחה נעימה לקונצרט.

היצירה השלישית והאחרונה היתה גם היא מוסיקה רומנטית מלאת כאב ויגון. שומן כתב את הסימפוניה בשנים 1845־6 כאשר סבל מדכאון. על הפרק הרביעי הוא כתב כי חש שהצליח לחזור לעצמו. ספרבר ונגני התזמורת הצליחו לתאר בנגינה את מצבי הרוח המשתנים של המוסיקה, בביצוע מהימן ומשכנע, וזכו למחיאות כפיים רבות וחמות.

כדאי לציין את תרומתו של סטנלי ספרבר להעלאה ולשיפור רמת האזנה בעזרת הסבריו המילוליים על היצירות והמלחינים, שניתנו לפני הקונצרט.

בעריכת צביה בן־שלום

כ־10 אחוז מהתלמידים — הוריהם גרושים

כ־10 אחוז מתלמידי בתי־הספר בישראל הם ילדים להורים גרושים. זהו גידול של 116 אחוז ביחס לעשור הקודם. כ־1.61 אחוזים ביניהם הם ילדים לאמהות שאינן נשואות — מיספר המצביע על גידול בשיעור של 600 אחוז לעומת 1951 (אז היו 0.17 אחוזים של ילדים לאמהות לא נשואות). בראש כ־84 אחוז מהמשפחות החד־הוריות קימסות נשים; סך הכל המשפחות החד־הוריות בארץ נאמד בכ־30,000.

פרטים אלה מגלה לקט שפורסם על־ידי היחידה הפסיכולוגית־ייעוצית במשרד החינוך והתרבות בנושא „משפחות חד־הוריות והדרכה חינוכית". הלקט נערך על־ידי בתיה הורוביץ והדסה אשדות.

הקשיים של ילדים למשפחות חד־הוריות מתבטאים בבית־הספר בתחום הלימודי וההתנהגותי. תגובת בני הכיתה למצבם אינה מובנת ברוב המקרים. וזאת בשל בורות, [illegible] והרגשת טאבו לגבי הנושא. דבר כזה נכון בהרבה מקרים גם לגבי מחנכי הכיתות. הלקט נכתב מתוך מגמה לסייע בעבודות החינוכיות בנושא זה.

עורכי הלקט מציינים, כי במקרים של גירושין נוצרות אצל הילדים תופעות כגון פחד, עצב, הרגשת חסך וקיפוח, רגשי אשם של הילד לגבי אחריותו לגירושין, תקווה לאיחוד מחדש של ההורים. הבעת כעס, קונפליקט של נאמנות והפרעות בריכוז [illegible]

לדעת מחברי הלקט, בית הספר אינו מנוצל דיו לספק הדרכה חינוכית לילדים ולנוער בכל המכלול הנוגע לגירושין.

לדבריהם, יש אצל מחנכים נטייה להסתייג מדיון בנושאים אלה מתוך חשש לחשוף לפגיעה את ילדי־הגירושין ומחשש לעורר את התנגדותם של ההורים. מאידך, אין בית־הספר יכול להתעלם מהקשיים המופיעים בתחומו בנושא זה.

עיקרי ההנחיות בלקט הן: על ההורה לקבל את מגבלותיו ללא רגשות אשם, להתמודד איתן ולהכיר בכוחותיו; כאשר בן הזוג נוטש ואינו בא לבקר, אין לדבר עליו במונחים ביקורתיים מדי או סופרלטיביים מדי. תגובה ביקורתית מזיקה לילדים כי היא מעמידה אותם בקונפליקט נאמנות, ותגובה סופרלטיבית תבלבל אותם כי לא יבינו את הסיבה לגירושין אם בן הזוג הוא כל־כך טוב; אין להסביר לילד את פרטי הקונפליקט, לעומת זאת יש להסביר לו את פרטי ההתנהגות כלפיו; עדיף ששני ההורים יסבירו לילד את הסיבות לגירושין ויש לשוחח על כך עם הילד כאשר המתח בין בני הזוג קטן יותר; יש לספר לילד על הסיבות לגירושין עם הגבלות מסוימות; יש לעודד שימוש בשפה ישירה ועניינית עם הילדים.

איך מזדהמים לנו המים

זהום המים הוא תהליך כלל עולמי. ונובע כתוצאה מהשמוש שלנו במים אלה, כלומר, זהום המים היא פונקציה של השמוש בו. ולמעשה אין באפשרותינו לעצור תהליך זה. אך ניתן להאט זהום זה. בארץ מצב זהום המים חמור יותר עקב מקורותיו הדלים וגידול הצריכה במשאב זה.

מקורות המים בארץ הם הגשמים. חלקם זורם לים וחלקם חודר לקרקע אל מי התהום, כאשר במקומות מסויימים נבנו מאגרים מיוחדים להחדרתם. תהליך חדירתם של מי הגשמים הללו אל מי התהום ממושכת בהתאם לסוגי הקרקע השונים. הקרקע במקרה זה מהווה מסנן יעיל של מזהמים שונים, אך חלק מהמזהמים חודר למי התהום כגון, יוני הכלוריד, יוני הנתרן וכו'.

זהום הנחלים בארץ תופעה מוכרת לכל. תופעה זו מתבטאת בדרך כלל בלווי ריחות צחנה; מים עכורים, מוות של החיים בנחל וכו'. מאידך כמעט ואין חלחול מתוך אפיק הנחל במישור החוף של מים מזוהמים אלה אל מי התהום, עקב יצירת שכבה אקויקלודית המונעת חלחול לעבר מי התהום. למעשה, הנחלים משמשים ערוצי נקוז של השפכים בקיץ, כאשר בחורף מתווספים אליהם אותם מי שטפונות שלא נקלטו, ולא חדרו לקרקע.

זהום מי התהום נובע בעיקר מעלייה בריכוז המלחים המומסים בהם, וכן מחדירתם של בקטריות ווירוסים למיניהם — בעיקר באותן קרקעות בהם החלחול מהיר.

בארץ אנו מבחינים בשני מקורות עיקריים: האחד הוא המאגר ההררי והשני הוא המאגר של שפלת החוף. המאגר ההררי מאופיין בחלחול מהיר עקב הרכב הקרקע וכן השברים, הסדקים והמחילות בו המאפשרים חלחול מהיר, לעומת מאגר השפלה המאופיין בקרקע חולית וכו חדירת המים איטית וכן קיימת נדידה/זרימה תת קרקעית של המים מההר לשפלה פרט לאותם מקומות, בהם מורצים המים בצורת מעיינות. מכאן רגישות זיהום מי התהום בהר גבוהה לאין שעור מזהומם בשפלה.

המקורות הגורמים לזהום מי התהום רבים. אך נציין את הדומיננטיים והם: הדשנים, בהם משתמשים החקלאים. הריסוסים השונים לקוטלי עשבים וקוטלי יתושים. מי הביוב הזורמים בשטחים פתוחים. אתרי אשפה — אשר מהם מתנקזים הנוזלים לעבר מי התהום. התפורקות חמרים אורגניים ושטיפת זהום האוויר על ידי הגשם. בשפלה יש להוסיף את חדירתם של מי הים התת קרקעיים כתוצאה משאיבת יתר של הבארות הסמוכות לים — תופעה הנקראת „המלחת בארות". הנזק הנגרם כתוצאה מזהום המים הוא למעשה חוסר האפשרות של השימוש בו הן לאדם — לצרכיו השונים, הן לתעשייה — לשימושיה והן להשקיית הצומח והחי — נוי וחקלאות.

ההתרעות על משבר המים במדינה הופיעו כבר לפני למעלה מעשור, אך הרשויות המופקדות על כך לא נתנו דעתן בצורה מספקת על ההשלכות של זהום מסוג זה, כאשר תיקון זהום שואף לאפס באמצעים העומדים לרשותינו.

אבי מילר

מתכנן עירוני

חבוכים חיים יותר

לבכות זאת לא בושה — טוענים [illegible] — להיפך, לבכות זה בריא. [illegible] דמעות מרחיקות מהגוף חומרים [illegible] מזיקים, הגורמים ללחצים [illegible] הבכי מונע, במידה מסוי־מת, מחלות, שהתפתחותן קשורה [illegible] כמו כיב קיבה או אף התקף [illegible] הבטאון הרפואי „מדיקל טריביון" [illegible] את המצב בצורה ברו־רה: מי שאינו בוכה — ימות מוקדם! [illegible] מתחות נפשיות, הגור־[illegible] לכאבי ראש, והוא גם בריא [illegible] העיניים, הוזאי עיננים מדגישים כי [illegible] שומרות על לחות הרשתית [illegible] „משמנות" את שטח החי־[illegible] בין העפעף לגלגל העין, מחדדות [illegible] הראיה ושומרות על העיניים [illegible] וזאת, הודות לאנזימים קוטלי [illegible] חיידקים.

כל כובעי אסקוט

[illegible] מרוץ הסוסים המסורתי — והמלכותי — באסקוט, שהסתיים בשבוע שעבר. [illegible] הסוסים הכי גזעיים בממלכה המאוחדת, והכובעים הכי מוזרים, [illegible] ובובנוניותיהן — הצליחו להוציא מהדמיון אל הפועל. [illegible] את תשומת הלב הצלמים משכו במיוחד הגברת קלייר קוטן ואחותה כריסטי [illegible] בכובעי פרפר תואמים (למטה) אבל הם לא התעלמו גם מהגברת [illegible] שלונג ב„יצירת" דמוי לב, בלבן־אדום־כחול־צי (משמאל) למעלה. [illegible] שבחברת הגברת לא מזוהה) וגם מליידי אלמונית במקטורן לבן, [illegible] את טובעה בברק לבן...

זה מה שיש

נשים עושות שלום

החרדים מרססים פוסטרים ומדברים על סובלנות; הפמיניסטיות מרססות פוסטרים ומארגנות שבוע של „נשים למען שלום". יוזמה פרטית בלתי מפלגתית — לדברי המארגנות — המבטיחה סמינרים, סדנאות, מוסיקה, תיאטרון, שיחות והגות. כל זה בירושלים ובתל־אביב, בסוף החודש. פרטים בטל. 03־223772 ו־02־432120.

שלוש מברשות חינם

בשורה לאנשי „במו ידיך": כל הרוכש צבע לזור 200, באריזות 2 או 2.5 ליטר (65 ש"ח) יקבל שי — מערכת של 3 מברשות צביעה, תוצרת אנגליה. לזור 2000 זאת לכה שקופה בגווני עץ טבעיים: פוליסנדר, טיק, אגוז, מהגוני ועוד. טוב לחידוש רהיטי פוליטורה — מבטיח היבואן, יעקובי ובניו, שאף הוציא חוברת מצולמת „מדריך לתחזוקת הבית". אגב, „לזור" זה נמכר גם באריזות קטנות יותר. אבל או אתם מוותרים על המברשות.

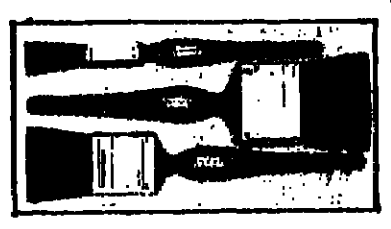

קל־גב לתלמיד

חידוש בילקוטים: מינשא מאלומיניום, קל ומצופה ספוג, שמטרתו לשמור על היציבה הנכונה וההתאמה לגב הילד הנושא את הילקוט. היצרן — מפעל „קל־גב" — טוען שהמינשא הוא תוצאה של פיתוח ייחודי, והם מיוחדים לקולקציה של ילקוטי הפורמה, הכוללת כ־10 תיקים לכל גיל ובצבעים שונים. לדבריו זה משהו שונה ממסגרת אלומיניום, המקובלת בילקוטים כאלה. לחלק מהילקוטים גב מוקשה על ידי לביד (ריקט) מצופה ספוג, ואלה זולים יותר (26 ש"ח לעומת 35 עם מינשא).

דיאטטי אבל טעים

משקה לשומרי משקל: אבקת־משקה חדשה של תלמה, בשקיות אלומיניום, פותחים ומערבבים במים קרים. 5 קלוריות בכוס לימונדה; 6 — בכוס משקה בטעם תפוז או אשכולית. מכל המשקאות — אבקה שניסיתי — ואני די מנוסה בזה — באלה הכי פחות מורגש הטעם הסינטטי, וזה בטעם לימון ממש טעים. נמכר בשקיות גדולות (שתים מחוברות, כל אחת לליטר משקה) תמורת 1.53 ש"ח הצמד, או בקופסה המכילה 10 שקיות לכוס אחת, תמורת 1.27 ש"ח. שווה יותר זול (כ־2 ליטר רק 8 כוסות) אבל יותר טירחה, אם רוצים קנקן שתיה שלם.

יקחו לנו את הדשא!

לא שאני מתלהבת מהרעיון, אבל מן הדין להביאו לידיעת הציבור: נועם בלום, מנכ"ל חברת מיחזור (למתן שירותי נוי), מציע לחסל את המדשאות, הצורכות המון מים, ולהקים בארץ גנים יפניים — „מדשאות" של חצץ עם איי צמחים ופרחים — נקיים ומצוחצחים, הכוללים גם מזרקות מים. בדרך זו — טוען בעל הרעיון — ניתן לחסוך כ־90 אחוז מהמים המבוזבזים היום להשקאת הדשאים והגינות, והחיסכון הממשי יהיה עוד יותר גדול, כי בגנים היפניים ניתן לגדל גם פירות וירקות. לשחק כדורגל, מן הסתם, יהיה קשה.

הוקוס־פוקוס קייטנה!

הקוסמים דליה סלה, אלירון, טובי ויורם בן־סלע מקיימים השנה קייטנת קסמים לילדים בני 9 עד 15. בקייטנה שישה מפגשי קסם בני שלוש שעות כל אחד. היא תתקיים בתאריכים 20.7־31.7, ובתאריכים 3.8־17.8 במלון מגדל דניאל בהרצליה, תמורת 120 ש"ח המחזור. המפגשים יוקדשו להוראה ולהדרכה של קסמים, לתירגול מעשי ולסרטי וידיאו של קסמים. בסיום יוכלו הילדים לערוך מופע קסמים קצר.

אופנה בבית־הסוהר

תצוגת אופנה יוצאת־דופן נערכה לפני 90 אסירות בכלא נוה־תרצה ע"י אופנת „יפית מודל". חלק מהדוגמניות שהופיעו היו אסירות, ביניהן אורית ארביב ומירי נאור, ואילו הדוגמניות המקצועיות, ביניהן אנבל טמיר, יהודית נגר ונטע רימון — הופיעו בהתנדבות. אנבל טמיר, הידועה ביחסה החם לאסירים, הציעה להנהלת הכלא להעביר קורסים לטיפוח החן והיופי לאסירות והצעתה התקבלה בהתלהבות. את התצוגה ערכה שלווה בר־גל.

מצת בצבעי הקשת

חשבתם פעם על מצת שניתן להתאימו לבגד או למצב הרוח? אם לא חשבתם הרי חברת טוקאי היפנית חשבה על כך, והיא מייצרת מצתים אלקטרוניים בצבעים מרהיבים, ממש מתאים לכל בגד ולכל מצב רוח. הם מיובאים ארצה על יד „דיפלומט תמרוקים" וניתן להשיגם בתמרוקיות ורשתות שיווק, תמורת 4.5 שקל. כיוון שמצת אלקטרוני חד־פעמי שאינו מתאים לאופנה ולמצב הרוח עולה 2.5 שקל (בערך), הרי עכשיו אנחנו יודעים מהו מחיר האופנה.

סוכר מעץ

בצ'כוסלובקיה מייצרים — בינ־תיים בצורה נסיונית — סוכר מסוג חדש, המכונה קסילוזה. הקסילוזה מיוצרת מנסורות של עץ תאשור, והיא מיועדת בעיקר לחולי סוכרת, מפני שאינה מעלה את רמת הסוכר בדם.

מחיטה מלאה

„בית המאפה" של קיבוץ עינת ממשיך להרחיב את מיגוון המוצרים הבלתי גמורים, הכוונה ללחמניות, פיתות וכו', „כמעט אפויות", הנשמרות באריזתן במשך שבועות וכאשר רוצים אותן טריות — מכניסים לחמש דקות לתנור. הלהיט החדש עשוי מחיטה מלאה, לחמניות קטנות, בשתי אריזות מחוברות של שלוש לחמניות בכל אחת (המחיר ל־6 לחמניות — 1.25 ש.) ופיתות ירושלמיות, גדולות, באריזות של 4 (משקל 400 גרם) — 1.40 ש. גם הפיתות וגם הלחמניות — מבטיח היצרן — אינן מכילות כולסטרול.

תכשיטים הולוגרפיים

ראיתם פעם הולוגרמה? זה משהו שכדאי לראות. ב„תערוכה הישראלית" שביפו העתיקה נערכת עכשיו תערוכה של הולוגרמות (כל יום בין 10 ל־10) ובהזדמנות ניתן לרכוש שם תכשיטים הולוגרפיים, מעניינים מאד ומרשימים מאד. המחיר — לכל כיס. החל בתליון (מ־50 ש"ח), דרך עגיל (מ־9 ש"ח) ועד למדבקה (2 ש"ח), ויש גם כרטיסי ברכה עם מיני הולוגרמה. בסך הכל 25 אג'. גם ההולוגרמות למכירה והולוגרמה זה תצלום לייזר תלת־מימדי, לפי הגודל, ומחירן בין 75 ל־1500 ש"ח.

נבחרת הכדורסל של ישראל סיימה אמש את משחקי אליפות העולם בספרד במקום השביעי לאחר נצחון מלהיב על נבחרת קנדה

מרסר ומיקי לבדם לא יכלו לאיטליה — 100:78

על המשחק בין ישראל לקנדה בעמוד ראשון

ישראל פז, שליחנו לאליפות העולם בכדורסל ספרד 1986

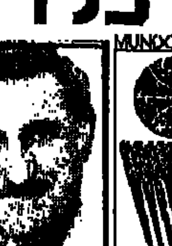

מיקי: אמרו לי לפרוש

מאת ישראל פז

מיקי ברקוביץ מתלבט. כל מי שפוגש אותו שואל אותו: "אתה פורש או לא?" אך מיקי אינו ממהר. הוא עדיין נהנה לשחק בנבחרת ישראל.

כאשר שאלתיו אמר לי: "אמנם בשיחות טלפון מהבית אמרו לי לפרוש, אך אני עדיין לא החלטתי. אולי נתראה גם באליפות אירופה ביוון".

הרושם שלי הוא שהקפטן, שעדיין יש לו כדורסל מעולה, אינו ממהר להחליט.

סין – קובה 78:93 יוון – ארגנטינה 88:102

מאת ישראל פז

סין גילתה יכולת מצויינת בנצחונה על קובה בבית 9–12 — 78:93.

באותו בית ניצחה יוון את ארגנטינה 88:102. גאליס הנאבק עם הברזילאי אוסקר שמידט על תואר מלך הסלים, קלע 40 נקודות ויאנקיס 27.

לאוואן מרסר ומיקי ברקוביץ לא יכלו בכוחות עצמם להכניע את איטליה בליל שבת בבית המשחקים 5–8.

במשחק שנערך במדריד קלעו השניים 41 נקודות — למעלה ממחצית הנקודות שקלעה כל הנבחרת שנוצחה 100:78.

בפתיחת המחצית השניה עדיין נאבקה ישראל בשיוון כוחות עם איטליה (47:48) אבל אז חלה התדרדרות בשורות הישראלים שבמחצית השניה לא היו מסוגלים לעשות מאומה ונכנעו לצליפות המצויינות של האיטלקים ובמיוחד לריבה שקלע 39 נקודות (16 מ־22) מהשדה (72 אחוז), ו־5 מ־7 בעונשין ושני סלי שלוש נקודות.

במחצית הראשונה שבסיומה הוליכו האיטלקים בהפרש 5 נקודות (48:43), שיחקו הישראלים היטב אם כי כבר אז הורגשה עייפות אצל כמה שחקנים. כך היה הווארד לאסוף, השחקן הישראלי היציב ביותר עד כה, שנראה חסר אונים ובקושי סחב את רגליו, גם משחקו של חן ליפין חסר יוזמה ואילו דורון ג'מצ'י המשיך לאכזב ולעיתים גם להרגיז בחוסר דיוקו.

מבין שחקני החמישיה הראשונה התעלו, למרות עייפותם, מרסר וברקוביץ. מרסר קלע 20 נקודות, קטף 10 כדורים חוזרים מתוך 15 שקלטה נבחרת ישראל כולה וכן ביצע 5 חסימות. הוא הסתדר לרוב עם ענקי איטליה אבל העדר גבוה יעיל שני גרם ליתרון מתחת לסלים, לגבוהים המלוטשים שיש לאיטליה.

משחקי היום האחרון
- ב־1 בצהריים: ספרד – איטליה (5–6).
- ב־8: יוון – סין (מקומות 9–10).
- ב־10: בריה"מ – ארה"ב (גמר).

מיקי ברקוביץ פתח את המשחק מצויין. מיקי אוהב לשחק נגד איטליה וכמה ממבצעיו היו מבריקים וזכו לתשואות.

מוטי דניאל ועופר יעקבי היו חלשים.

איטליה עם ותיקיה כמו ויללטה, מרזורטי, פולוזאלו וחבריהם "הנגה" במחצית השניה וניצלה משחק ישראלי פזיז, ולא פעם חסר אחריות, של כמה שחקנים ישראלים. האיטלקים שיחקו בתבונה, תיפקדו כצוות לעומת חוסר סבלנות במשחק הישראלי. אנטולי ריבה היה ללא ספק השחקן הטוב במגרש.

מרסר ומיקי פתחו מצויין — 4:10, 6:12 ו־8:14. כניסתו של הרכז האיטלקי הותיק מארזורטי גרמה למפנה במשחק של איטליה שהישוותה ל־16:16.

היתרון הישראלי האחרון היה בדקה ה־9 — 19:21. האיטלקים נטלו יוזמה והקפיצו את יתרונם ל־12 נקודות לעומת סל בודד של מיקי 23:31. הישראלים עוד הורידו את הפער — 34:37 לאיטליה אך ריבה קבע — 39:46 ובהפסקה — 43:48.

מרסר ולאסוף צימקו ל־47:48 בפתיחת המחצית השניה. מיפנה? האיטלקים הגיבו ב־9 נקודות רצופות — 47:57, ג'מצ'י צימק ל־62:66 לפני שיצא בחמש עבירות. נבחרת ישראל התמוטטה ואיטליה עלתה ליתרון 62:73 ואחר כך 65:79, 78:95 וריבה סיים — 78:100.

איטליה היתה טובה מישראל כמעט בכל. בקליעות שדה — 41 מ־73 (56 אחוז) לעומת 34 מ־70 של ישראל (48 אחוז).

בעונשין 16 מ־23 (69 אחוז) לאיטליה לעומת 4 מ־7 (57 אחוז) של ישראל.

בקליעות 3 נקודות היה יתרון לישראל (6 מ־17) לעומת 2 מ־7 של איטליה.

היתרון המשמעותי של איטליה היה בריבאונד — 29 לעומת 15 של ישראל. מאגניפיקו — 10 ופולוזאלו — 9 בלטו באיטליה ואילו מרסר היה המצטיין בישראל עם 10 כדורים חוזרים.

שיפוטם של מאניני מצרפת והרווי מארה"ב נטה חסר לצד השחקנים מארץ המגף.

לאיטליה קלעו: ריבה 39, מאגניפיקו 16, וילטה 15, מארזורטי 10, פולוזלו 9, פרמייר 5, קוסטה 2, ברונמונטי 2 וסקטי 2.

לישראל קלעו: ברקוביץ 21 (9"19, 1"1 2 סלי 3), מרסר 20 (10"15, 0"2), שפע (3"7, 1"1, סל אחד של 3 נקודות), ג'מצ'י 7 (3"10, סל של שלוש נקודות), רוזנברג 3 (2"3, סל של שלוש נקודות), ליפין 4 (2"6), דניאל 4 (2"4), לאסוף 4 (1"3, 2"2), גורדון 3 (1"4, סל שלוש נקודות) ויעקבי (1"1, 0"1).

מיקי ברקוביץ קולע בין ידיים איטלקיות במשחק בליל שבת שנוצחנו 100:78. (צילום: אי.פי.)

יומן אישי מישראל פז ממדריד

הילדים רוצים הביתה

אמת, כולנו כבר עייפים מאליפות העולם אבל עדיין נותרו משחקים עוצרי נשימה. בכל זאת היתה מורת רוח בקרב הצוות של המאמן בנבחרת ישראל צבי שרף (ראה ידיעה נפרדת) בסוף השבוע כי ראשם של שחקניו כבר בבית.

למדתי כי משימה יש לבצע עד הסוף, גם אם היא קשה ומתישה. תארו לכם פעולה צבאית, להבדיל, שהיו מפסיקים באמצע... לא כל יום, אפילו לא כל 4 שנים, אנו מתמודדים באליפות העולם. 32 שנים ציפינו להתמודד שוב במסגרת יוקרתית זו. לאחר זמן לא רב התעייפו לפתע ה"ילדים" ורצו הביתה. המטרה המירבית של נבחרת ישראל היתה להגיע לבית ה־5–8 אבל מקום חמישי טוב מאשר מקום שמיני.

אם יבואו לאסוף, מרסר, ברקוביץ ואפילו ליפין ויטענו על עייפות יהיה הצדק עימם. אך יש שחקנים שאין להם זכות לדבר על עייפות, סבורני, שאלה שלא התעייפו עד כה הם צריכים ללחום גם בדקות המעטות שנתנו להם לשחק. זו התרשמתי מהם, כך במשחק נגד איטליה ביום שישי.

הבעיה היא בחינוך השחקנים. ראשית יש למלא משימה עד הסוף, גם אם נופלים מהרגליים. איני זוכר מאז שאני מלווה נבחרות (1951) גישה אחרת.

כאשר נשוב ארצה ונעשה את החשבון המקצועי אסור יהיה להתעלם גם מכמה דברים שאמר המאמן שרף.

הקרב שהיה בו הכל

כדאי היה לבוא לאליפות העולם בספרד רק בשביל הקרב הגדול ביום חמישי כאשר נערכו במדריד משחקי חצי הגמר (ארה"ב־ברזיל, בריה"מ־יוגוסלביה). זה היה ערב שהיה בו הכל. כדורסל משובח, התלהבות, מתח שיא ודרמה.

חוק שלוש הנקודות. העניק לכדורסל מימד חדש. נבחרת המוליכה ב־9 נקודות, פחות מדקה לסיום המשחק, אינה בטוחה בנצחונה.

מתח היה בקרב בין ברית המועצות ויוגוסלביה. שלוש קליעות של 3 נקודות חיסלו את היתרון היוגוסלבי.

אבל יש עוד חוק חדש המשפיע רבות. זהו חוק של "עבירה במתכוון" כלומר אם בוצעה עבירה במתכוון מעניקים לקבוצה שתי זריקות עונשין ואת הכדור מהצד. נדמה לי שבשתי הדקות האחרונות במשחק בין ברית המועצות ליוגוסלביה, לא הזיזו השופטים חוק זה לשפת המציאות. לפחות פעמיים פגעו שחקנים סובייטים ביוגוסלבים והשופטים פסקו על עבירה רגילה.

למחרת המשחק בו ניצחה ברית המועצות את יוגוסלביה לאחר הארכה 91:90, פגשתי ברחוב עיתונאים יוגוסלבים. עולמם חרב עליהם. הם לא עצמו עין כל הלילה וכמה מהם היו קרובים לבכי. הם כעסו על כל העולם. על המאמן שלהם צ'וסיץ שלא שלט בשחקנים (במקרה אחד ביקש להוציא את אלכסנדר פטרוביץ שסרב לצאת), על הקהל הספרדי שתמך בנבחרת היוגוסלבית החל ממשחק הפתיחה באליפות העולם בטנריף.

ההסבר של היוגוסלבים הוא שהשנאה באה לאחר הנצחון של ציבונה זאגרב על ריאל מדריד במשחקי גביע אירופה לאלופות בשנה שעברה. היוגוסלבים כעסו על השופטים ועל מי לא. כשאתה מדבר עם אנשים מובסים זה לא נעים.

הרציניות של יוון

תעמולה יוונית. יוון תארגן בשנה הבאה את אליפות אירופה בכדורסל באתונה ובסלוניקי. מתברר שהיוונים מתייחסים לארגון אליפות מעין זו ברצינות מירבית. הם הביאו למדריד מנות של חומר ואף אירגנו מעשם עיתונאים. פלאקטים ענקיים, חוברות מהודרות, סמל האליפות ואולי מחזיק מפתחות, כל אלו כבר חולקו לעיתונאים.

יש עוד שנה לאליפות האירופית שתערך בפעם הראשונה במתכונת הנוכחית ונדמה כי: אפשר לקיימה כבר מחר.

הנימוס של נייט

השתלמות של מאות מאמנים נערכה במסגרת אליפות העולם במדריד ובין המרצים נמצא גם בובי נייט, המאמן האולימפי של ארה"ב וקיי סי ג'ונס מאמן הבוסטון סלטיקס אלופת הליגה המקצוענית.

בין השתלמות להשתלמות נפגשו השניים עם עיתונאים. התרשמות השניים היא שחלה התקדמות גדולה בכדורסל מחוץ לארה"ב.

מה חושבים נייט וג'ונס על הגמר הערב? מבחינת ההגנה יעשו האמריקנים צרות לסובייטים. השאלה היא האם שחקני ארה"ב יהיו מספיק טובים כדי לנצח ובאיזה כושר יהיה סבוניס.

מה חושב נייט על נבחרת ישראל. "יש לכם כמה שחקנים טובים, יותר לא אוכל להגיד". נימוס של מאמן.

שרף: השחקנים הישראלים מפונקים. שפע, דניאל וגורדון: קופחנו

מאת ישראל פז, שליחנו לאליפות העולם

"השחקנים הישראלים הם מפונקים ולא מספיק אגרסיביים" — באשמה זו יצא אתמול במדריד המאמן הלאומי צבי שרף.

בסכמו את הטורניר הודה שרף שנבחרת ישראל לא היטיבה לשחק. "במשחקים האחרונים היה ראשם של השחקנים בבית. שאיפתם של הכדורסלנים היתה להגיע לבית ה־5–8 ואת זה הם השיגו. הטורניר ארוך מרי והמאמץ גדול" — אמר שרף.

המאמן הדגיש כי הבעיה של ישראל היא שאין לנו מחליפים לשחקנים הגבוהים: "לאסוף עמד בקושי על הרגליים במשחק נגד איטליה. כללית" — הוסיף שרף — "היתה אליפות העולם בית ספר מצויין לכולנו. נפגשנו עם סגנונות אחרים, בנוסף לאלו שאנו רגילים באירופה."

שרף התאונן כי נגד איטליה שיחקו הישראלים בחוסר התלהבות ולא לחמו מספיק.

"אחוז הקליעה של שחקני החוץ שלנו לא היה טוב. אין סיבה שזה יהיה כך, עם שחקני החוץ היו יעילים יותר היה הכל נראה אחרת" — ציין שרף.

הוכחנו עצמנו בבלגיה

כמה שחקנים ישראלים התאוננו על קיפוח מצד המאמן צבי שרף. נודע שבין אלו שטענו כי לא קיבלו מספיק אשראי היו שלושה שהצטיינו באליפות אירופה דרגה ב' בבלגיה. דורון שפע, מוטי דניאל ועדי גורדון.

"הוכחנו את יכולתנו בבלגיה ובאליפות העולם חיממנו יותר מדי את הספסל." אמרו.

נראה שיש מידת צדק בדברים, אך כשהוכנסו מידי פעם לא הוכיחו גורדון ודניאל את עצמם.

[illegible]

שים לב

שרף אחד, יחיד ומיוחד

לא הייתי באליפות העולם בכדורסל. לא באל־פרול, לא בברצלונה, לא במדריד. איני מתכוון גם להיות אכספרט. עקבתי, כמובן, אחרי הכתוב בעתון, המוקרן על המירקע, המשודר מעל גלי האתר. מכאן ברור שאיני מסוגל לשטח נטורליום. אבל...

בין אלפי המילים שהוזרקו מספרד מצאתי יותר בקורת קטלנית על המאמן הצעיר שלנו — צבי שרף — מפירגון. ניהלו מעליו מנקסנות בטרם עת.

הלוגיקה אומרת שמי שישב בארץ לא יכול לחוות דיעה על שהיה שם. נכון. זאת אותה לוגיקה של אלה המבינים במרכאות כפולות. אני כאן, בארץ, ובשורה התחתונה, יודע את המיקום הסופי והעובדה הזו תדבר שבחים, ורק שבחים, על צבי שרף.

ספורט נמדד מאז ומעולם בהישגים. צורתם, הדרך בה הושגו, היא דבר מישני. גיל לנראו כן כבש מגבדיל, או לא כבש מגבדיל, זו רק שאלה. הפועל תל־אביב אלופה בכדורגל — זו עובדה. מישהו יכול לקום ולהתווכח עם עובדות?

שיטת המשחק של צבי שרף יכולה לא להתאים לאיש. המיקום הסופי מתאים לכולנו. תשאלו את זה שיושב/עומד לידכם.

יכול להיות שהנבחרת שלנו זקוקה בדחיפות לרקונסטרוקציה, אבל זה לא צריך לכלול את המאמן צבי שרף, גם לא את עוזרו משה ויינקרנץ. עבורי הם קמה.

קל מאד לבקר, לנקב אנשים. הייתי רוצה לפגוש את אלה שעמדו, בגילו, במשימה דומה. בינתיים איני מכיר כאלה.

צבי שרף, "עם כדורסל מימי הביניים". "עם שיטות שהאבק ההיסטורי מכסה אותן" רשם פרק נכבד בהיסטוריית הכדורסל הישראלי ועל כך הוא ראוי למלוא התשבחות.

אגב, מישהו יכול להזכיר לי הישגים דומים בכדורגל, כדוריד, כדורעף..

רגיסטרציה על מיקי ברקוביץ

אני נשאר באותו עניין. מתחלף רק השם. הפעם אני עם מיקי ברקוביץ.

העם שלנו עבר פלצות כשמיקי לא קלע ולו גם נקודה אחת בתבוסה מול הספרדים — 95:64. שומו שמיים. כאילו שהוא נכנס ללבירינת.

נכון, זה היה נוגה אבל מכאן ועד להכנת דברי הספד, המרחק הוא רב. התגובה היתה מוקדמת. השכינה היתה מיותרת.

לפני שיצא לאליפות העולם שמעתי אותו אומר בראיון רדיו "את מה שאני עשיתי בכדורסל הישראלי לא יעשו הרבה אחרים גם אם יהיה גלגול נשמות" כמה שהוא צודק.

הרגיסטרציה על מיקי אומרת הכל. כולל האליפות הזו. אפשר כבר לסכם כמה נקודות הוא קלע באליפות הזו וכמה קלעו האחרים שזכו בחודש האחרון ליותר כותרות מתמיהות ממנו.

מיקי הנאצל הוא שלנו. כחול־לבן. ג'ים בוטרייט בא והלך. באיר לייבוביץ היה ונסע. אולסי פרי הגיע ונבלע. הרשימה עוד ארוכה. מיקי — היה, ישנו ונשאר. 160 הופעות בנבחרת. 160!

ובתוך ה־160 הופעות האלה, גם האליפות הזו. אליפות, של מיקי נתנה מכובד בה.

מוטי חביב

צבי שרף מתדרך את שחקני הנבחרת באחד מפסקי הזמן במשחק עם איטליה. מימין נראים לאוואן מרסר ומשה ויינקרנץ. מאחורי שרף עומד ראש המשלחת לספרד, שמעון מזרחי. משמאל נראים דורון שפע, עדי גורדון (מספר 6) ומוטי דניאל (5). (צילום: אי.פי.)

אחרי שהחמצתי גמר כזה בלוס אנג'לס וכמעט שיוגוסלביה קלקלה לי שוב

סוף סוף אראה את הענקים זה מול זה

הערב ב־10 לפי שעון ישראל, גמר גביע העולם בכדורסל בין ברית המועצות לארצות הברית ■ שידור ישיר בטלוויזיה

מאת ישראל פז, שליחנו המיוחד לאליפות העולם בכדורסל

בלוס־אנג'לס החמצתי קרב גמר צפוי בין ארצות הברית וברית המועצות. הסובייטים החרימו את המשחקים האולימפיים. הערב, ב־10 לפי שעון ישראל, אראה במדריד את שני הענקים בגמר אליפות העולם.

גמר טוב ומסקרן מזה, לא יכול להיות. נבחרת ארצות הברית למונדובאסקט אמנם אינה אותה הנבחרת חזקה למשחקים האולימפיים, אבל בחוריו הצעירים (18–19) של המאמן ליאו אולסון הוכיחו כי הם יודעים לשחק והם השתפרו ממשחק למשחק.

כמעט שהחמצתי ביום חמישי שוב משחק גמר בין ברית המועצות לארצות הברית, שכן 50 שניות לסיום המשחק בין יוגוסלביה וברית המועצות הוליכו היוגוסלבים ביתרון בן 9 נקודות (76:85). מה צריך יותר? אך היוגוסלבים, כמו טיפשים שגו כטירונים ואיפשרו לסבוניס, טיכונקו וולטרס לצלוף שלושה כדורי שלוש נקודות ולהשוות ל־85:85.

גם בהארכה התנהל מאבק צמוד ביותר עד שסבוניס, בשני כדורי עונשין מוצלחים, הצעיד את ברית המועצות לגמר.

המשחק, שהסתיים ב־1.30 אחר חצות לפי שעון ישראל סחף להתלהבות אדירה את רבבות הצופים שרובם היו ספרדים ורצו בנצחון ברית המועצות. הם שאגו, צרחו וכמעט טרפו את השופטים ריצ'רדסון מאנגליה ומורליו מארגנטינה כשאלו קיפחו בצורה קשה את סבוניס וחבריו.

בתום ההארכה פרצו מאות מבעד משמרות המשטרה וחגגו עם שחקני ברית המועצות כאילו היו הספרדים אלו שעלו לגמר...

נודע כלל זוכים הסובייטים לקשנות של בוז. הספרדים הפתיעו כאשר גילו שינאה עזה ליוגוסלבים ובעיקר לכוכבם דרזן פטרוביץ', קרטה לאותה פרה הנותנת חלב ואחר כך בועטת בדלי ושופכת אותו. פטרוביץ ביצע מישגים חמורים בסיום ואין ספק כי יש לו אשמה כבדה בהפסד יוגוסלביה. הוא גם הרגיז את הצופים בתנועותיו ובתום המשחק ממש נמלט לחדרי ההלבשה.

השאגות "רוסיה, רוסיה" ממש הרעידו את האולם הענק, ימות המשיח לשחקני נבחרת ברית המועצות.

חצי הגמר הראשון היה פחות דרמטי. ארה"ב ניצחה את בראזיל — 80:96 — בעיקר הודות לשחקן אחד, טיירון בוגס, שגובהו 1.59 מטר בלבד.

מה שעשה הננס קצר הרגליים היה ממש בלתי יאמן. ברגע שהוא ישב על הספסל צלעה נבחרת ארה"ב שמשחקה הועבר בשידור ישיר בטלוויזיה לארה"ב.

במחצית הראשונה היתה ההצגה של ארה"ב מושלמת — 16:35, 24:50, ובהפסקה — 37:60.

במחצית השניה לא קלעו האמריקנים סל במשך 6 דקות ו־13 שניות. הברזילאי אוסקר שמידט (43 נקודות) דייק בקליעותיו ובראזיל צימקה את התוצאה ל־76:68, אך בוגס (4 עבירות) חזר ונבחרתו זכתה בנצחון.

מה יכולים טיירון בוגס וחבריו לעשות הערב מול אלופת העולם ברית המועצות? הגיל הצעיר וחסר הנסיון עלולים להיות בעוכרי ארצות־הברית. שישה משחקני ארה"ב ובוגס בתוכם, הם צעירים בני 21. שלושה נוספים וביניהם הכוכב דייויד רובינסון — בני 20. שניים בני 19 ושחקן אחד בן 18 בלבד.

אבל דומני כי הגיל אינו קובע אצל האמריקנים. אם הם יוכלו לשחק כמו נגד בראזיל במחצית הראשונה, הם יאיימו, ואולי אף ינצחו, את ברית המועצות. עובדה ארה"ב גברה על יוגוסלביה בשלב השני 60:69.

ברית המועצות אינה בשיאה. היא פתחה את משחקי אליפות העולם בצורה מצויינת, אולם אט אט נחלשה. עייפות? אולי. אך עובדה היא כי ארווידס סבוניס וחבריו נאלצו להזיע בשלושת המשחקים האחרונים לפני שניצחו נגד ספרד — 83:88, מול בראזיל — 101:110 ויוגוסלביה לאחר ההארכה — 90:91. ברית המועצות המנוסה והחזקה, ולמרות שהרכבה 4 שחקנים בני 21 (וולקוב, טיכונקו, סוק וסבוניס), לדעתי פייבוריטית. אך האמריקנים מסוגלים לעשות צרות גדולות לסובייטים אם הם לא יתאוששו מרפיון ודרישות הפוקרים לא פעם את שחקניהם.

צפוי מאבק מסקרן מאד בין הענקים מתחת לסלים. היצליחו סבוניס (2.20) ובלושטיני (2.14) לעצור את הגבוהים המעופפים של ארה"ב ובראשם רובינסון (2.11) וסמית (2.11)?

ארה"ב איבדה במשחק נגד בראזיל, את אחד משני הלבנים שלה — סטיב קאר — שהוא קלעי מעולה של שלוש נקודות. קאר קרע רצועה בברכו. ויצא מכלל שימוש. אבידה קשה.

ברית המועצות נגד ארה"ב — סופר קרב־גמר. לכן גם שמחתי על הנצחון הסובייטי מול יוגוסלביה. סוף סוף אראה מאבק אמריקני־סובייטי.

בנצחון של ברית המועצות על יוגוסלביה 90:91 קלעו את הנקודות לברית המועצות: סבוניס 25, טיכונקו 20, בלושטיני 14, וולטרס 10, קורטינייטיס 10, וולקוב 8, טאראקנוב 2 וחומיצוס 2.

ליוגוסלביה: דרזן פטרוביץ 27, אלכסנדר פטרוביץ 15, צוטורה 10, דליפאגיץ 10, ראדוביץ 8, ראדובאנוביץ 8, דיוויץ 4, ורנקוביץ 4 וצווסטבין 4.

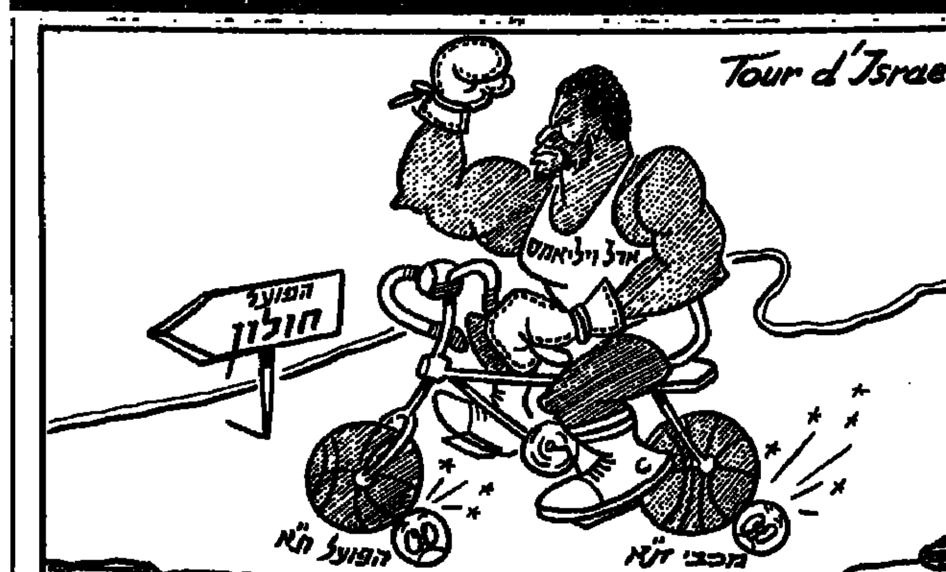

שתן אחרי 4 בירה

מאת ישראל פז

לפניו מוזרים ארעו בשעת בדיקות הסמים שעורכים לשני כדורסלנים מכל נבחרת לפני המשחקים.

בין אלו שעלו בגורל לאחר המשחק עם איטליה, היו הישראלים דורון ג'מצ'י ודורון שפע.

הכדורסלן היוגוסלבי אנדרושטס היה כל כך נרגש עד שבמשך 4 שעות לא יכול היה לתת שתן, [illegible] שנתנו לו לשתות 4 בקבוקי בירה.

ניסנקורן רץ 200 מטר ב־21:93 ביוון

ביום שישי רץ אבי ניסנקורן 200 מטר בזמן 21.93 שניות ודורג במקום ה־28 מבין 86 משתתפים.

אתמול השתתף נחום רוגל בתחרות בקפיצה משולשת וקבע תוצאה של 14.68. הוא דורג במקום ה־22 מתוך 31 מתחרים.

● אתלטיקה

ישראל סיימה את השתתפותה באליפות העולם לנוער באתלטיקה קלה לאחר ששני האתלטים האחרונים שלנו הופיעו בימי שישי ושבת.

הישג השנה לפרנסקי

הישגים נאים נקבעו בסוף השבוע באיצטדיון הדר יוסף בתחרויות הזמנה באתלטיקה קלה.

שמעון פרנסקי רשם את הישג השנה בריצה ל־600 מטר — 1.21 דקה בהקדימו את דב קרמר — 1:21.2 דקה.

בריצת המייל ניצח שלמה אוולאי מהפועל עמק חפר — 4:05.44 דקות, לפני אריה גמליאל ממכבי ת"א.

בריצה ל־60 מטר הגיע ראשון יואב שרון מהפועל ירושלים — 7.11 שניות לפני איתי אילון — 7.14 שניות.

בין הנשים ניצחה ב־100 מטר דליה נבות מהפועל העמקים — 12.40 שניות לפני אורית קולודני.

בריצה ל־600 מטר הגיעה ראשונה פאינה ינקלביץ 1:34.31 דקה, לפני ערגה לנקרי מגליל העליון שקבעה שיא אישי — 1:34.97 דקה.

זהו הסובייטי ולדימיר ססימוביץ שקבע שיא עולמי חדש בזריקת כידון. השיא הקודם היה 76:68 וססימוביץ העמידו עתה על 76.84. (צילום: אי.פי.)

אשפורד: 11.01 שניות בלונדון

את ההישג הטוב ביותר בריצת 100 מטר לנשים בתחרות אתלטיקה על מסלול בריטי קבעה האלופה האולימפית ושיאנית העולם אוולין אשפורד שעברה את המרחק ב־11.01 שניות.

אלוף העולם ב־400 מטר ברט קמרון מג'מייקה קבע זמן טוב — 45.17 שניות.

● כדורמים

הנוער ניצח בטורניר רוט

מאת יצחק אשל

נבחרת הנוער של ישראל בכדורמים זכתה אמש בגביע השלושה בטורניר מסורתי לזכרו של חגי רוט.

בגמר גברו הנערים על אס"א ת"א 6:7 לאחר שהוליכו בכל השלבים.

בנבחרת הנוער הצטיין בני אנגל מגוש זבולון שכבש חמישה שערים.

במקום השלישי דורגה הפועל גוש זבולון שגברה על הפועל פ"ת 7:10.

במשחקים המוקדמים גברה נבחרת הנוער על הפועל פ"ת 3:7 ואס"א ת"א ניצחה את גוש זבולון 6:9.

היוגוסלבי ברנקוביץ (מספר 11) חוסם את הענק הסובייטי סאבוניס במשחק חצי הגמר המרתק בו ניצחה ברית־המועצות את יוגוסלביה 90:91 לאחר הארכה. מימין נראה היוגוסלבי דרזן פטרוביץ. (צילום: אי.פי.)

מדליית הארד ליוגוסלביה

גברה, בשיפוטו של הישראלי וירובניק, על בראזיל 91:117

נבחרת הכדורסל של יוגוסלביה זכתה במקום השלישי באליפות העולם בכדורסל לאחר שגברה על בראזיל 91:117.

במשחק זה שפט מצויין הישראלי ראובן וירובניק שסחט תשואות מ־5000 הצופים שהריעו לשיפוטו המצויין. וירובניק בן ה־36 שפט יחד עם הקנדי ויילנר.

ראובן וירובניק שפט במשחקי אליפות העולם בשישה משחקים וזכה להערכה רבה מצד כל המומחים. בתום המשחק בו גברה יוגוסלביה על בראזיל אמר וירובניק: "אני חושב שלשפוט במשחק על מדליית הארד באליפות העולם זה כבוד גדול לעבורי ועבור מדינת ישראל" אמר וירובניק הנרגש.

במשחק עצמו לא הוטלה עליונותה של יוגוסלביה בספק. בתום 20 דקות היה יתרונה 47:59. הכוכב הבראזילאי אוסקר שמידט קלע רק 27 נקודות, מכאן אחד הגורמים להפסד בראזיל.

ליוגוסלביה הירבו לקלוע דליפאגיץ 30, דרזן פטרוביץ 23 וראדובנוביץ 22 נקודות.

היתרון המוחלט של יוגוסלביה הקל על שיפוטם של וירובניק ווילנר.

בספרד משתמשים במחשבים אישיים

באליפות העולם בכדורסל משתמשים לראשונה במחשבים אישיים של י.ב.מ. וציוד מחשבים היקפי שהעמידה החברה לרשות המארגנים.

המחשבים האישיים של י.ב.מ. המוצבים באולם בו נערכים המשחקים, מחוברים לשעונים ומתקני מדידה של חברת "אומגה" השוויצרית. ומשמשים לאיסוף נתונים תוך כדי המשחק, כגון זמן המשחק, מחצית וניקוד.

במהלך התחרויות מועבר המידע ישירות מהמחשבים האישיים של י.ב.מ. לאולפני הטלוויזיה כדי לשלבם בשידור ישיר מהתחרות ולהציג בפני הצופה נתונים שנאספו והוכנסו למחשב הכוללים פרטים שונים על השחקן כגון שם, גובה, כמה משחקים שיחק, אחוזי קליעה שלו ועוד.

נתונים על השחקנים בזמן שידור כוללים עבירות אישיות, אחוזי קליעה והשוואות בין הקבוצות כגון איבודי כדור קבוצתיים, "ריבאונד" קבוצתי, עבירות קבוצתיות ועוד.

במקומות בהם מעובדים נתונים רבים ויש צורך בעוצמת מיחשוב נוספת ויצירת מאגרי מידע, העמידה החברה לרשות המארגנים גם מחשבי י.ב.מ. 36 אליהם יחוברו המחשבים האישיים המשמשים תחנות עבודה בתחרויות.

שווייצר מועמד לנבחרת

● כדורגל

מאת יצחק ויסוקר

מאמנה המיועד של נבחרת הכדורגל, היוגוסלבי ואליבור ואסוביץ הסיר סופית את מועמדותו.

יו"ר ההתאחדות לכדורגל שאול סווירי אמר אתמול כי לשני מאמנים ישראלים יש סיכוי לאמן את הנבחרת. השניים הם מאמן האלופה דוד שווייצר ומאמנה של מכבי חיפה — שלמה שרף.

סווירי שהופתע מהודעתו של ואסוביץ אמר כי בשיחה שקיים אתמול עם יוגוסלביה נמסר לו שואסוביץ חתם עם קבוצה יוגוסלבית ולפיכך לא יכול לאמן בישראל.

חיזוק לגאנט מאלופי העולם

עוד כוכב כדורגל של אלופת העולם — ארגנטינה — חתם עם קבוצה אירופאית. היה זה אוליגואנאציה. שחקן זה חתם חוזה עם קבוצת נאנט מצרפת והצטרף לחברו בורוצ'אגה שכבש את שער הנצחון במשחק הגמר נגד מערב גרמניה.

קשרה של נבחרת מקסיקו, אגירארה, הצטרף לקבוצת אוססונה בספרד.

בלמה של נבחרת אנגליה טרי פנוויק מקבוצת ק.פ.ר. עבר לקבוצת צ'לסי תמורת חצי מיליון לירות שטרלינג.

שיאי גילאים באליפות ישראל בשחיה

איילת שלזינגר ממכבי נהריה וגלעד חן מהפועל גלבוע שיפרו בסוף השבוע שיאי גילאים באליפות ישראל בשחיה לגילאי 13–18 בה השתתפו יותר מ־400 שחיינים.

איילת שלזינגר שיפרה שני שיאי גילאים לבני 14. ב־100 חופשי היא קבעה 1:01.40 דקה וב־200 גב — 2:35.35 דקות.

גלעד חן מהפועל גלבוע שיפר שיא גילאי 15 ב־400 מעורב אישי — 4:50.06 דקות.

בגילאי 18 בלט יוסי אפל ממכבי קרית אונו שזכה בסוף השבוע ב־4 זהב. ובסך הכל גרף באליפות... הוא קבע ב־100 חופשי 55.85 שניות. כן ניצח בסוף השבוע ב־400 חופשי.

שגיא שטיגמן (גש"מ) קבע ב־100 חזה — 1:09.05 דקה.

בגילאי 16 יש לציין את ערן גרומי ממכבי ירושלים שצבר בסוף השבוע 3 זהב ובאליפות כולה 4 זהב וביניהם שיא גילאים ב־100 פרפר — 58.86 שניות.

ערן חירש ממכבי חיפה ניצח בשלושה משחי התחירה 1.00, 200 ו־400.

בין הבנות יש לציין את שובה המחודש של הדר קליגמן ממכבי קרית אונו. הדר, שלא קבעה אף שיא, גרפה חמש מדליות זהב.

הישגה הטוב ביותר היה ב־400 מטר מעורב אישי — 5:30.06 דקות. היא גם ניצחה ב־200, ו־400 חופשי ו־100 ו־200 פרפר.

סר סטנלי רוס — איננו

האנגלי סר סטנלי רוס, אחד מהמנהלים הגדולים בתולדות הכדורגל העולמי, הלך ביום שישי לעולמו כשהוא בן 91.

סר סטנלי ביקר בארץ בחודש פברואר יחד עם הנבחרת האנגלית והתקבל לפגישה אצל ראש הממשלה שמעון פרס, יחד עם חברי המשלחת האנגלית שבאו עם הנבחרת שניצחה את ישראל 2:1.

סר סטנלי נחשב לאחד הידידים הגדולים של הכדורגל והעם הישראלי. הוא שימש בתחילה כמזכיר ההתאחדות לכדורגל באנגליה במשך שנים, משנות ה־30, ולאחר מכן היה יו"ר ההתאחדות לכדורגל האנגלי לפני שהתמנה כנשיא פיפ"א בהיותו בן 66. הוא תיפקד במשרה רמה זו עד שמלאו לו 79 שנים. את מקומו תפס הברזילאי ז'ואאו האוולאנג'.

סר סטנלי הרים את קרנו של הכדורגל העולמי וביקר ב־140 מדינות החברות בפיפ"א. הוא אירגן משחקי צדקה שהכניסו כמה מאות מיליוני דולארים.

סר סטנלי רוס שביקר בכל משחקי גמר הגביע העולמי מאז שאנגליה הצטרפה למשחקים בראשית שנות ה־50, ביקר גם במקסיקו סיטי אך במהלכם חש ברע ונחפז חזרה לאנגליה. כעבור שלושה שבועות הלך לעולמו. אין ספק כי זו אבידה לכדורגל האנגלי והעולמי וידיד טוב לישראל.

יהי זכרו ברוך.

ספורט

אחרי 1:1 במשחקי היחידים השיגו גליקשטיין ופרקיס נצחון

● טניס

נבחרת הטניס של ישראל מוליכה 1:2 מול הולנד בתום היום השני של תחרויות גביע דייויס בשלב חצי הגמר באיזור ב' של אירופה. המשחק נערך בהאג.

אתמול נאלצו הישראלים למתוח היטב את שרירי רגליהם וידיהם כדי לגבור במשחק הזוגות על הצוות ההולנדי ב־4 מערכות.

שלמה גליקשטיין ששיתף פעולה עם שחר פרקיס ואשר להם נסיון רב במשחק הזוגות הכניעו את מאנו אוסטינג וואן־בוקל 4:6, 6:2, 8:10, 0:6.

המערכה הראשונה התנהלה ביתרון הולנדי כשפרקיס לא הצליח להתאקלם במשחק וברגעים רבים היה חלש.

אט אט נכנסה המכונה הישראלית להילוך גבוה, דבר שאופיין בנצחון במערכה השניה ולאחר מכן במערכה השלישית כששתי הנבחרות גילו יכולת יציבה ולא אפשרו אחת לרעותה ליצור יתרון עד כדי נצחון. הדבר התאפשר רק במצב של 8:9 לזכות ישראל כשאז הצליחו הישראלים לזכות במשחקון המיוחל ולנצח במערכה.

המערכה הרביעית היתה הקלה מכולן לאחר שהישראלים היו ביכולת מצויינת ואילו ההולנדים נמלשו בצורה קיצונית.

ביומה הראשון של התחרות, ביום שישי, הופתענו כאשר במשחק הראשון נוצח עמוס מנסדורף בידי מאנו אוסטינג 6:0, 6:4, 6:2.

אולם את ההצגה גנב כתרגלו

נבחרת הטניס של ישראל מוליכה 1:2 מול הולנד בחצי הגמר באזור ב' של אירופה ● היום יסתיים המאבק וישראל זקוקה לנצחון אחד

שלמה גליקשטיין אשר נאבק במשך 270 דקות עם יריב שעל הנייר, ובחינת יכולתו העכשווית, עולה על גליקשטיין בכמה דרגות. זהו המדורג מספר אחד של הולנד – מיכאל סחייפרס המדורג בגבולות מקום 60 בעולם.

במערכה הראשונה ניצח גליקשטיין – 5:7. סחייפרס התאושש וניצח 2:6. כאן באו שתי המערכות החשובות ביותר וגליקשטיין, בזכות משחקו המחושב והאיטי, הצליח לסחוב את יריבו לשתי מערכות קשות ומתישות. עובדה שהביאה לישראל את הנקודות המיוחלות לאחר נצחונות 9:11 ו־8:10.

היום בצהריים יחלו שני המשחקים האחרונים. גליקשטיין יתייצב ראשון מול אוסטינג המדורג שני בנבחרת ההולנדית ומנסדורף יסיים את הופעת ישראל במשחק מול ההולנדי סחייפרס.

ישראל זקוקה לנצחון אחד בלבד משני משחקים אלו כדי להעפיל לגמר.

ארה"ב — מקסיקו 1:1

הטניסאי היהודי בראד גילברט שזכה באוקטובר בפרס הגדול ברמת השרון פתח ביד ימין את הופעותיו בנבחרת ארה"ב במשחקי גביע דייויס. הוא ניצח במקסיקו סיטי את ליאונרדו לאווייה ב־4 מערכות — 6:2, 3:6, 4:6, 4:0 והישווה את התוצאה ל־1:1 בין ארה"ב למקסיקו לאחר שקודם לכן נוצח טים מאיוט במפתיע ע"י מאסיאל גם כן ב־4 מערכות שנמשכו 4 וחצי שעות, 6:2, 8:10, 13:11 ו־3:6. זה היה במסגרת רבע גמר הבית העליון של גביע דייויס.

עד כה הבטיחו את עלייתן לחצי הגמר אוסטרליה, שניצחה את בריטניה 0:3 מבלי להפסיד מערכה. בדרכה הלכה שבדיה נגד איטליה (0:3) וצ'כיה שניצחה את יוגוסלביה בסאראייבו — 0:3 כשמצ'יר ניצח את זיוינוביץ ב־4 מערכות קשות.

מהאזור האירופאי בשלב חצי הגמר הבטיחה צרפת את עלייתה לגמר כשגברה על בולגריה 0:3 ותשחק בגמר בית א' עם המנצחת אוסטריה המוליכה 1:2 נגד רומניה.

בחצי הגמר תשחק צ'כיה נגד שבדיה ואוסטרליה נגד המנצחת בין ארה"ב למקסיקו.

● שייט

גל ויעקובוביץ מדורגים במקום השני בבלגיה

השייטים גל יעקובוביץ ואלון קפלן מהפועל גינוסר מדורגים במקום השני במפרשיות מדגם 420 בתום שני שיוטים בגביע מבת הנערך בבלגיה בהכנה לאליפות העולם בהשתתפות 71 סירות מ־12 מדינות.

ישראלים נוספים הם אמיר אבינועם ודרור אילני המדורגים במקום השישי ויצחק סויסה ואלון רגן במקום השמיני.

בטורניר הטניס הבינלאומי לנכים הנערך ברמת־השרון:

הצלחה בזוגות — אכזבה ביחידים

הצלחות במשחקי הזוגות, ואכזבות במשחקי היחידים – היו מנת חלקם של טניסאי ישראל בהמשך משחקי הטורניר הבינלאומי לנכים שנערכו ביום שישי ובשבת ברמת השרון.

במשחקי חצי הגמר בזוגות ניצח הצמד הישראלי חגאי ומלצקי את פוסר ופרדריק מצרפת 1:2.

הצמד הישראלי השני – בן יורם ושר־טוב – גברו על ההולנדים בוב ושאנטל 0:2.

במשחק הגמר לנשים גברה הלן מהולנד על מילר מישראל 0:2.

שני המשחקים המרכזיים במסגרת חצי הגמר לגברים נערכו אתמול בחום לוהט ובמהלכם הצליח פוסר מצרפת לגבור על הישראלי היחידי שהגיע לשלב זה שאבי בן־יורם בתוצאה 1:2.

במשחק חצי הגמר השני ניצח המדורג מספר 1 מרטיני מצרפת את ההולנדי כוב בשובר שוויון.

המשך התחרויות היום ברמת השרון.

גאמביה הצטרפה בשבת לחרם על חבר העמים

גאמביה היתה בשבת למדינה האפריקנית העשירית שהבריזה על כוונתה להחרים את משחקי חבר העמים באדינבורו, סקוטלנד.

בהודעה מטעם משרד החוץ בבאנג'ול צויין, כי החלטתה של מדינה מערב אפריקנית זו עולה בקנה אחד עם מדיניות השחרור של הארגון לאחדות אפריקה.

מבין 15 המדינות האפריקניות הנימנות עם חבר העמים הבריטי, בוטסואנה וסוואזילנד לבדן הצהירו בצורה ברורה כי יש בדעתן ליטול חלק במשחקים שייפתחו בסקוטלנד ביום חמישי.

מאלווי, מאוריציוס ואיי סיצ'ר טרם הודיעו על החלטתן, ואילו כל יתר מדינות אפריקה שבחבר העמים הודיעו על החרמת המשחקים.

החלטת החרם, שעליה הכריזה לראשונה ניגריה לפני עשרה ימים, התפשטה עתה על פני 16 מדינות באפריקה, באסיה ובים הקאריבי.

הודו, המדינה בעלת האוכלוסיה הגדולה ביותר שבחבר העמים, שוקלת עדיין האם להחרים את המשחקים או ליטול חלק בהם.

15 מדינות כבר הודיעו עד כה על פרישתן מתחרויות חבר העמים במחאה על התנגדות ממשלת בריטניה להטלת סנקציות כלכליות על דרום אפריקה.

בלונדון מצפים כי מדינות נוספות יצטרפו לחרם הזה.

ביום שישי החליטו מדינות העימות עם דרום אפריקה, אלה הנמצאות ליד הגבול שלה או בקרבתו, לפרוש מן המשחקים לאחר ועידת פיסגה שקיימו בזימבאבואה.

נמסר כי הודו שוקלת אף היא פרישה, לאחר שקודם לכן מסרה כי היא תפעל כפי שיחליטו מדינות העימות עם דרום־אפריקה.

אשר להחלטת בנגלדש, אמר שר הספורט במדינה זו שייך שהידול איסלאם לרויטרס: "אנו מצטערים, אולם זהו הצעד ההגיוני ביותר שניתן לעשות נוכח החלטות המדינות והחברות שלנו באפריקה".

שר החוץ של בנגלדש חומאיול ראשיד סודרי אמר כי ניתן להציל את המצב אם ראש ממשלת בריטניה תשקול מחדש את עמדתה בעניין הסאנקציות.

דברים דומים אמר נשיא זמביה, קנט קאונדה, שהדגיש כי מדינות העימות ישקלו מחדש עמדתן אם גב' תאצ'ר תודיע על סאנקציות לסיום האפרטהייד.

אחת ממדינות העימות עם דרום אפריקה, בוטסואנה סירבה להשתתף בחרם על משחקי אדינבורו.

טנזניה כבר הודיעה על פרישתה ואנגולה ומוזמביק, אינן משתייכות לחבר העמים. עמדת בוטסואנה הפתיעה פרשנים מדיניים מאחר שהיה זה קרע גלוי בארגון של מדינות העימות הקיים כבר 12 שנים.

בגדי פייר ליטברסקי החדשים. כדורגלן פ.צ. קלן שעבר מפ.צ. קלן לראסינג פאריז נראה באימון כשמשמאל הקשר הבין־לאומי של צרפת לואיס פרנאנדז. (צילום: איי.פי.)

עדיין לא נס ליחם

בנתניה נערכת אתמול תחרות הטניס השלישית לזוגות בהשתתפות 280 טניסאים ב־8 קטגוריות.

בגילאי 45 זכו הלל הורוביץ ויעקב אמיתי שגברו על אילן רוט ויצחק מורי 3:6, 5:7.

בזוגות מעורבים ניצחו בגמר הרולד ינקלביץ וג'ואי ארגמן את אשר טבקמן ודליה אליאב 4:6, 7:6, 2:6.

● אופניים

הינו עדיין מוליך בטור

רוכב האופנים הצרפתי ברנרד הינו, בעל חמש זכיות בטור דה פרנס, כשהאחרונה אשתקד, ממשיך להוליך בטור בתום הקטע ה־18 עם יתרון של 84 שניות על יריבו וחברו לקבוצה, האמריקני גרג למונד.

המנצח בקטע ה־16 היה הצרפתי גרג כרנרד — 7 שעות 30 דקות ו־58 שניות.

שלושה סיימו בזמן זהה

שלושה רוכבי אופניים סיימו אתמול בזמן זהה מרוץ קשה ומתיש, בתנאי מזג אויר קשים, שנערך באיזור רמלה לטרון וצומת כחשון.

השלושה עברו 70 ק"מ בזמן 1:54.60 שעה.

ראשון היה דקל הדאל מר"ג, שני שי שמעוני מגלגלי העץ גבעתיים ושלישי דני יורעאל מהפועל ב"ש.

מאחורי הקלעים

איך החמיצה אמא רוזנברג את בנה בפעולה בספרד

רוזן פתח ב"רגל שמאל" ● העתונאים יתמודדו בקט־רגל נגד ההתאחדות ● אורי דניאל ממשיך להלהיב ● עודד מכנס מבוקש על ידי מכבי יפו ואלי כהן מבוקש כמאמן מכבי רמת־עמידר ● ירון עוז רוצה לאמן בקבוץ ● הכדורסלן התחתן – המאמן בכלא ● הנציג של הגליל העליון באירופה ובאמריקה ● שלי ברקוביץ שותקת ● שמחות ועצב בכדוריד

* * * לפחות לגבי שידוך אחד בליגה הלאומית כבר ברור שהוא החל ב"רגל שמאל". מדובר בשידוך שבין המאמן צבי רוזן לעולה החדשה לליגה הלאומית, קבוצת הפועל לוד. מתברר שרוזן חותם לעונת אימון בלוד שלא בהסכמת כל חברי ההנהלה. דבר שגרם לחיכוכים. בלוד סברו שרוזן יידע להתעלות ולהסתדר גם עם אלה שלא היו מתומכיו ואולם בינתיים מתברר שלא כך הם פני הדברים. בשבוע שעבר פורסמה ידיעה בשמו של רוזן שהוא אינו שבע רצון מהנעשה בלוד והדבר הכעיס שם "אנשים חשובים". לגיבוי מושלם לבטח לא יזכה המאמן שנכשל אשתקד בהפועל ירושלים ובמכבי נתניה ושנה קודם לכן בהפועל באר־שבע * * * מאמני הנוער הבכירים — שמואל פרלמן וגדעי הררי — היו בשבוע שעבר אורחי הכבוד במסיבה גדולה שערכה קבוצת נוה יוסף שהעפילה לליגה הראשונה לנוער. במסיבה היה גם יושב ראש מחלקת הנוער של מכבי חיפה. נועם רשף * * * לאנשי ההתאחדות לכדורגל תינתן הזדמנות להוכיח את כוחם גם במשחק הכדורגל תורתי משמע. קבוצה שתורכב מאנשי ההתאחדות תתמודד במשחק קט־רגל עם קבוצה שתורכב מעיתונאים. המשחק יקדם לגמר טורניר הערים בקט־רגל ויערך באולם אוניברסיטת תל־אביב. בנבחרת יטלו חלק עיתונאים שהיו שותפים ב־1983 בזכיה באליפות העולם לעיתונאים שנערכה בניס, צרפת: בני ברק הכתב הכלכלי של "ידיעות אחרונות", אלי עוזר ממחלקת הספורט של "חדשות", ישעיהו פורת מ"מעריב", עמוס אורן כתב הכדור של "ידיעות אחרונות", בני פייסיק מ"קול ישראל" ועבדכם הנאמן, מוטי חביב. לנבחרת זו יצורפו אילן כפיר, הכתב המדיני של "חדשות" ואבינועם פורת מ"ידיעות אחרונות" * * * קרית־אתא היתה עד כה בשליטת הפועל — מספר יוסי גלזר — אבל בימים אלה קמה אגודה חדשה והיא מכבי קרית־אתא שכבר העפילה לליגה ב' בכדורגל. העולה הטריה חגגה את נישפה עם ראש עיריית קרית־אתא, יעקב בן־דניאל. מי שהוליך את הקבוצה להצלחות הוא הותיק אורי דניאל שמכבי קרית־אתא היתה לקבוצה ה־14 בקאריירה שלו. לברכות מיוחדות במסיבה זכה יקיר המחלקה, המאמן הותיק אורי וינברג ששימש יועץ בעת משחקי המבחן של הקבוצה * * * מכבי יפו מעוניינת לצרף לשורותיה את החלוץ הבין־לאומי, עודד מכנס שמאז סיום העונה שעברה נעלם מהכותרות. ביפו רואים את עודד כ"מושך קהל". הבעיה היא שיפו רוצה את עודד בלי גדי. התאומים היו מעדיפים להיות שוב ביחד. קבוצה נוספת שתפצה ביקרו של עודד היא בית"ר נתניה * * * אלון בן־דור ששימש אשתקד כעוזרו של גדעם סטלמך באימון קבוצת הפועל באר־שבע, מונה כמאמן הפועל דימונה שעלתה לליגה הארצית ואולם בינתיים הספיק כבר להתפטר. בן־דור עשה זאת עוד לפני האימון הראשון. לטענתו של המאמן בן ה־34 לא מתייחסים בדימונה ברצינות מספקת לקראת העונה החדשה * * * בלם שמשון תל־אביב, אלי כהן, שהגיע לקבוצה ממכבי רמת־עמידר לפני עשר שנים מוצע כמאמן קבוצת האם שלו. בעקרון מוכן כהן למלא את התפקיד אלא שברמת־עמידר רוצים אותו גם כשחקן ואלי כהן טוען שאם שחקן — אז רק בליגה הלאומית * * * מכירים את המשפט אבות אכלו בוסר ושיני בנים תיקהנה. אם כן, כמעט על אותו משקל יורדת מועמדותו של הבין־לאומי ירון עוז מאימון קבוצת הפועל רעננה מליגה א'. ברעננה לא שבעו אשתקד נחת ממיקי בלו כמאמן ולכן אין הם רוצים להעסיק עוד אחר מיוצאי מכבי תל־אביב. מי שכן מעוניינת בירון עוז היא מכבי הרצליה שלה זכרונות עכר נעימים משחקני מכבי תל־אביב (נסים בכר, שמשון לבקוביץ, רוני לוריה, חיים רוזנבלום, עופר נמני, יעקב קרקו ואחרים). עוז אינו נלהב מההצעה משום שמדובר בליגה ב' ולדבריו אם יאמן בליגה ב' הוא מעדיף לעשות זאת בקבוצה של קבוץ... * * * שוער מכבי חיפה, אבי רן יצא לאיטליה כדי להבחן בקבוצת אסקולי מהליגה הראשונה. במכבי חיפה לא מתרגשים מנסיון זה של השוער * * *. שחקני קבוצת הנוער של מועדון נוה יוסף חיפה מצטיינים, לא רק בכדורגל, אלא גם בפעילות התנדבותית בקהילה. בעת שביתת האחיות עשו השחקנים הצעירים את הלילות בשתי מחלקות בבית החולים כרמל. יחד עם הכדורגלנים היה גם יושב ראש המועדון גל אטינגר והמאמן ינון שלום. יצויין ששחקני הקבוצה עוסקים בכל ימות השנה בפעילות התנדבותית * * *

לארצות הברית בלי המאמן

* * * יוסי גלזר מספר שאימו של כדורסלן מכבי חיפה והנבחרת הלאומית, ארי רוזנברג, תיכננה בשבוע שעבר לצאת לברצלונה כדי לחזות במשחקי השלב השני באליפות העולם, אלא שבשיחה טלפונית יעץ ארי לאימו שלא להגיע משום שהוא ממילא לא משותף במשחקים. האם קיבלה את ההצעה ולא נסעה. יום לאחר מכן שיחק רוזנברג נגד ספרד ולאחר מכן נגד בראזיל * * * כדורסלן מכבי רמת־גן, אמיר בינו התחתן בשבוע שעבר. מהחתונה נעדר מאמן מכבי רמת־גן, אפי בירנבוים המרצה עונש מאסר של 21 יום על נפקודות משרות מילואים — מספר יצחק ויספוק * * * קבוצת הכדורסל של מכבי חיפה יוצאת למסע משחקים בארצות הברית. מי שלא ייצא עם הקבוצה הוא המאמן פנחס גרשון שביום הטיסה אמור להעתיק את מגוריו מרמת השרון לדירה חדשה בכרמל. את הקבוצה יאמן בארצות הברית עוזרו של גרשון, אריה שיבק * * * גם ארי רוזנברג ביקש מראשי קבוצתו לשחררו מהמסע לארצו של הדוד סם. הסיבה: סירובה של הנהלת מכבי חיפה לאשר לחברתו גלית להצטרף למסע * * * אבי זילברמן, כדורסלן העבר של מכבי רמת־גן, השוהה במסגרת שליחות בצרפת הוא איש הקשר של הפועל הגליל העליון. זילברמן סייע בהחתמת הענק טרי וייט (2.06) בן ה־25. וייט הופיע בעונה שעברה בקבוצה וישי הצרפתית ויהיה אחד הזרים של הגליל העליון בעונה הקרובה. הצלחתו של זילברמן בהחתמת שחקן זה הניעה את ראשי הגליל לאפשר לו לצאת לארצות הברית ולחפש שחקן חוץ. זילברמן קיבל יפוי כח כדי לסכם עם שחקן כראות עיניו. * * * הצעיר המוכשר, נדב הנפלד שהחליט לשחק בגליל, ביקר בשבת שעברה בגליל העליון יחד עם אביו. ברור שהשניים קיבלו אירוח כיד המלך. יצחק ויספוק מספר שהנפלד אשר היה מבוקש גם על ידי הפועל חולון והפועל ירושלים יתגורר בקבוץ עמיר * * * העולה החדשה לליגה הלאומית בכדורסל, קבוצת הפועל איתן גנת סיכמה כבר עם שני כדורסלנים אמריקאים שישחקו בשורותיה בעונה הקרובה. אחד מהשניים שיחק אשתקד באיטליה. איתן גנת סיכמה עם השניים על תנאי. היא הודיעה להם כי הם ישחקו בקבוצה רק אם לא ימצאו שחקנים מתאימים יותר * * * נקבעו הקבוצות שתופענה השנה בגביע בנרל וטורניר כפר תבור — מפעלים שהפכו כבר למסורת. בטורניר בנרל תופענה הפועל חיפה, הפועל הגליל העליון, הפועל תל־אביב והפועל חולון. הפועל איתן גנת תחליף את הפועל חיפה בטורניר בכפר תבור * * * חוסר היציבות של מיקי ברקוביץ במשחקי גביע העולם בספרד הניע את כתבנו יצחק ויספוק לראיין את רעייתו של מיקי, שלי ברקוביץ. ראיון לא יצא מזה משום ששלי השיבה: "אני לא מתראיינת מזה 15 שנה. כשמיקי יפרוש בעוד 3־4 שנים, אולי יותר, אגיד את כל מה שיש לי לומר. בשלב זה עדיפה שתיקה" * * * לקבוצת מכבי חיפה יש בעיות עם שחקנה החדש סטיב שלבטר. שלבטר ששיחק בהפועל רמת־גן לא קיבל שחרור. בינתיים גם לא ברור אם הפועל רמת־גן כלל תשחק העונה בליגה * * * מהעבר השני של הכביש רוצים במכבי רמת־גן להחזיר לעונה הקרובה את ג'ים תומאס ששיחק בתחילת העונה שעברה בקבוצה אבל באמצע העונה עזב ויצא לשחק בוונצואלה. כיום יש בעיה תקנונית עימו. שחקן אינו רשאי לשחק עונה אחת בשתי קבוצות ובאיגוד הכדורסל נדרשים למצוא פתרון לסוגיה זו * * * לכדורסלן מכבי חיפה, תומר שטיינהאואר צפויים בעונה הקרובה חיים קשים. יהיה לו מאמן כושר מיוחד — איתן שלח — שיעבוד עימו במשך כל השנה על חיזוק ופיתוח הגוף. כמו כן הוכנה לכדורסלן תוכנית מיוחדת עם פיקוח צמוד לאורך כל העונה * * *

חיים יבין לא מדבר עם עיתונאים

* * * שמחות בענף הכדוריד. יוסי הכם מספר על נישואיו של אבישי פרי מהפועל רחובות ביום רביעי בשבוע שעבר. השבוע, שוב ביום רביעי, יתחתן שוערה של קבוצת הפועל פתח־תקוה ישראל סלמה. החתונה שהיתה והחתונה שתהיה הן בסיועו של מנהל מכבי רחובות שבבעלותו אולם שמחות * * * שמחה היה בסוף השבוע ביקב בראשון לציון שם חגגה קבוצת מכבי ראשון־לציון את זכייתה באליפות ובגביע המדינה. לא פחות מ־600 מוזמנים היו בחגיגה כולם גם נבחרת רומניה וקבוצת מינסטר מגרמניה ששהו בארץ. בחגיגה היו גם קציני צה"ל בכירים. בתחילת המסיבה הועפו בלונים מעל היקב בשמי ראשון לציון. הופיעה להקת שלום 86 והזמרת אילנית. להקת שלום 86 הלהיבה במיוחד את הרומנים שעבורם רקדה את ריקוד העמים שלהם. הערב כולו הונחה על ידי איש הטלוויזיה יאיר אלוני * * * ואם טלוויזיה אז חיים יבין. בשבוע שעבר הוא הגיע להיכל הספורט העירוני החדש בראשון־לציון וזה במשחקה של נבחרת ישראל נגד נבחרת רומניה 25:20. מי שהביא את יבין להיכל היה גיסו, אריק בלדר, שהוא אביו של הכדוריידן דן בלדר ממכבי רחובות. כשנשאל יבין מדוע לא צילמה הטלוויזיה את בואה ומשחקיה של הנבחרת הרומנית שהיתה בעבר אלופת עולם אמר: "אינני מדבר עם עיתונאים במהלך ואחרי משחקים" * * * והיה גם משהו לא נעים בשבוע שעבר לענף הכדוריד. דוד עמר ממכבי קרית־מוצקין שירדה השנה לליגה הארצית ונמנה על סגל הנבחרת הלאומית, נפצע בשבוע שעבר בפניו ובראשו. עמר שהיה במחנה אימונים במכון וינגייט החליט לקפוץ לבריכה. הוא ניתר מהמקפצה ואז הוברר לו שעומקה של הבריכה הוא מטר אחד... * * *

קרית־חיים תהיה שוב אימפריה

* * * האתלט הותיק אורי זוהר ייצא לשלוש ערים באירופה — מרסיי, אנטוורפן ודנבה — כראש משלחת של מרכז הטניס בחופה. בנו הצעיר של זוהר משחק טניס במשלחת זו * * * אגודת הפועל קרית־חיים תחנוך את ביתה המשופץ בקריה בו הושקעו 40 אלף דולארים. המבנה לבש פנים חדשות וקיום מצפים להפוך שוב את קרית־חיים לאימפריה כפי שהיה הדבר בעבר. אלי פרס, שאן ישראל בהרמת משקולות יהיה מנהל הבית. בטקס הפתיחה שנערך בשבוע שעבר השתתפו מזכיר מועצת פועלי חיפה משה וקטמן וסגן ראש עיריית חיפה גדעון פישר * * *

נשמה יתרה ש...סרחה

הם ידידי ישראל. בשנות ה־70 פעלו ב"שמאל החדש", הפגינו נגד וייטנאם. היום, עורכי־דין ופרופסורים, יהודים אמריקנים לכל דבר – אינם מבינים איך הסתבכו הקיבוצים בפרשת בלאס ואיך הסתבכה המדינה בפרשת השב"כ

מאת ישראל זמיר, ניו יורק

קשה להיות ישראלי בימים אלה בארה"ב. הידיעות מישראל הרחוקות מלהלהיב את האמריקנים. יש להם המון שאלות. כל נושא השב"כ אינו נהיר להם. הם מאמינים שישראל היא מדינה דמוקרטית, מדינת חוק, מדינה שהצדק בה אינו מבחין בין דם לדם, בין אדם לאדם — מדינה יחידה במזרח־התיכון שאמריקה יכולה להצהיר: אחותנו את, בכל הנוגע לזכויות אזרח, משטר ומשפט, שוויון בפני החוק. אתה מתארח בביתם של ידידים בניו־ג'רסי והם "רק שואלים", הם רוצים להבין, להשתכנע.

הם ידידי ישראל. רובם חניכי תנועות־נוער ציוניות שלא עלו. בשנות השבעים הם פעלו ב"שמאל החדש", השתתפו במרד הסטודנטים, הפגינו נגד מלחמת וייטנאם, גידלו שערות, עישנו מריחואנה וכשפרצה מלחמת ששת־הימים מיהרו ארצה, לעזרת ישראל. הם היו "היפיס", התרפאו, חזרו ללימודים, רכשו תארים וכיום הם אקדמאים, פרופסורים, עורכי־דין. יהודים אמריקנים לכל דבר, עם לב חם כלפי ישראל ותחושה שהיא גם שלהם.

הספקולנטים הלכו הביתה?

מטר של שאלות ניתך. הם רוצים תשובות מהירות, משכנעות. הם אינם מבינים כיצד תנועה קיבוצית חלוצית מפוארת מסתבכת בספקולציות פיננסיות, בפרשת בלאס. האם הקיבוץ אינו חי עוד מיגיע־כפיו? האם ההנהלה להוכיכם ל"ענף" חדש וזה היא פרי החלטת מוסדות התנועה? האם אסיפות הקיבוצים ידעו ואישרו? ושמא גזברים בודדים גררו תנועה אל עברי החרפה והבושה? האם הסקו מסקנות? האם הספקולאנטים הלכו הביתה?

"יש לי דוד בקיבוץ בנגב, רפתן כבר חמישים שנה. איש צדיק בדורותיו", מספר אחד מהם. "מעולם לא ראה מנוחה בחייו. כל חייו קודש לקיבוץ, לרפת, לתנועה. וכששאלתי אותו על הבעיה, השיב שעולמו חרב עליו. הוא אינו יודע היכן לשים את נפשו מרוב בושה. הוא כותב שב־1953 כולם נדהמו כאשר נשמתם כשנודעו פשעיו של [illegible]. מאז הם חדלו להאמין בטוב וברע של [illegible]. עתה, הוא כותב, הזעזוע חמור יותר. כנו, חבנו לנעורים הימר בבורסה מטעם "הבעלים האווריריים" והוא, דודי, מוצא עצמו לפתע חלק מחבורת מהמרים מפוקפקת, הבוגדת על כספי הזולת".

אני מנסה להסביר, לתאר את הרקע, את הקושי לשמור על ערך הכסף באינפלציה דוהרת. אך הנימוקים אינם תופסים. הם מתקשים לדעת על ההיבטים המוסריים ועל השלכתם על הקיבוץ. הקיבוץ הוא לדידם חלום, משאת־נפש, נשמה יתרה ש...סרחה.

כמו ווטרגייט

עוד אני משתדל שלא יישפך התינוק עם המים ואני בפרשת השב"כ. מאימתי נותנים חנינה לאנשים שלא נשפטו בבית־משפט? האם נכתבו של נשיא מדינת ישראל להשתיק [illegible] ציבורי לגיטימי? הנשיא ניקסון נחשד בעקבות ווטרגייט במעשים לא חוקיים. בפרשת [illegible] היו שטענו כי הנשיא אינו דובר [illegible]. תגובת ניקסון — פיטורי התובע הכללי ומינוי אדם אחר במקומו, למרבה אכזבתו של [illegible], גם "האחר" תבע חקירה. ניקסון הולך לטאטא הכל אל מתחת לשטיח ולמנוע חקירה. הדרך: חנינה לנאשמי ווטרגייט וזיוף עדויות. הסוף הלא ידוע.

גם אצלכם, הנסיון "לקבור" פרשה מבישה צריך להתנפץ [illegible] לחשיפתה, לחקירתה. כי הרי זו היא מדינת חוק, מדינה דמוקרטית. ועדת־חקירה בנושא השב"כ קום תקום — אם הליכוד רוצה או מתנגד. זה אולי יקרה בעוד שנים, עוברה, חמישים שנה לאחר [illegible] כמה בישראל ועדת חקירה. האם [illegible]

כל הארבעה שקיבלו חנינה אכן אשמים? האמנם הם נזקקו לחנינה? הניתן לחון אנשים מראש? האין סכנה שחנינות מראש יאפשרו לשירותי הבטחון בישראל לנהוג כאוות נפשם ובדרכים חריגות, בלתי־מוסריות, בידיעה שפשעיהם יזכו לחנינה? ואולי מוטב להעמידם למשפט ולשמוע גירסתם — ואז אולי יתברר שההוראה ניתנה או אושרה על ידי הדרג המדיני?

מדוע יצחק שמיר שותק? מוטב שיקום, יודה באומץ באשמה ואני מבטיח לך ששערה מראשו לא היתה נופלת — מצהיר אחד מהם. בישראל רבים רבים יסלחו לו על שנתן הוראה לחסל ערבים. אך כל עוד הפרשה לא הגיעה אל בין כותלי בית־המשפט הם האשמים והוא — יצחק שמיר — חף מכל פשע.

אולי השקר הוא נורמה

לרגע הפסקה. בעלת הבית מגישה עוגות, קפה. אני מנסה לדחוק מלה ומייד מתחיל "סיבוב שני". האם מותר לאנשי שב"כ לשקר לוועדות־חקירה ממלכתיות? "עד כה ידענו", מוסיף עורך־דין ניו־יורקי, כי השב"כ, בדרך כלל, דובר אמת. שופט מכר סיפר כי ביושבו בדין, כאשר שמע את גירסת השב"כ, כמעט תמיד זו היתה אמונה עליו. ואולי השקר הוא אצלם נורמה? ושמא עשרות אנשים חפים מפשע חובשים את בית־הכלא בשל עדויות שקר של אנשי השב"כ? מדוע יצחק מרדכי שתקו שנה וחצי של עינוי דין, ושר הבטחון לבסוף מתנצל בפניו. מדוע הוא נתבע לחפות על השב"כ במעשים שלא עשה? מה קורה לכם שם, בישראל."

שוב הפסקה. אני משיב. מספר בנימה אפולוגטית, איני מצדיק את החריגות והם שואלים: מדוע שמעון פרס מחפה על יצחק שמיר? מדוע הוא מגמגם? ואולי היה שותף לקנוניה? האם הוא ידע שמוליכים שולל שתי ועדות־חקירה? האם תהיה לפרשה השפעה על הרוטאציה?

שוב הגיעו אורחים. היו ב"אינגליש טאון" קנו "שמונצעס" והם מציגים את סחורתם ופורץ ויכוח על מחירים, ולרגע שכחו את ישראל.

משהו חמור קורה לנו בארץ. פצע מוגלתי תפח ובמקום שנחשוף אותו באומץ, נסלק את המוגלה ונחטא אותו עד תום — אנו מעדיפים לחבוש אותו לבל ייראה. פצעים בלתי מטופלים — כואבים מאוד. הצלקות נותרות לכל החיים.

אם כל־כך טוב – למה כל־כך רע?

תשובה לחבר נבוך ומודאג

מאת נפתלי בן־משה

שאלת אותי לדעתי על דרכה ועל עתידה של מפ"ם. כידוע לך, אינני נמנה היום על הנהגת מפ"ם, וכל מה שאני יכול, הוא לחזור ולהשמיע באוזניך דברים שאמרתי על הנושא בהזדמנויות קודמות, מהם משתמע בבירור הכיוון בו צריך ללכת. לדעתי בעייתה העיקרית של מפ"ם היום איננה בעייה של ארגון, הסברה ותקשורת, אלא בעייה של כיוון. ואם הכיוון איננו נכון – מה יועילו המאמצים בדרך?

זמן לא רב לאחר שמפ"ם מצאה את עצמה מחוץ למערך, כתוצאה ממה שנראה אז התפתחות כפוייה שמעבר לשליטתה – זומנה לאחד הקיבוצים פגישה לא־רשמית של חברים מהנהגת מפ"ם, כדי לדון באופציות המזומנות למפלגה במצב החדש.

בפגישה, בה השתתפתי גם אני, חיוויתי את דעתי, כי המהלך שעשתה מפ"ם עם הקמת ממשלת האחדות הלאומית, אשר זכה לתמיכה כמעט כללית (גם לתמיכתי) במרכז המפלגה – היה מהלך שגוי, שלא שירת את המדינה ולא את תנועת העבודה, וכדי־עבר גם נושא באחריות חלקית להסדר הרוטאציה חסר התקדים בין פרס לשמיר ולאיזון הפאריטטי הקרוש בתוך הממשלה, על כל ההשלכות שיש לכך על היוזמות המדיניות ועל תוחלת החיים של ממשלת האחדות.

הוספתי ואמרתי, שהחלום על קיבוץ נידחי השמאל הציוני־סוציאליסטי וגיבושם סביב מפ"ם לכלל כוח גדול ורב משקל על המפה הפוליטית – אין לו על מה לסמוך במדינה השרוייה עדיין במצוקות קיומיות של בטחון והתהוות, ובחברה שהכל בה מעורבב ומקוטב גם יחד, שהקו החוצה אותה בין קידמה לבין ריאקציה עובר לא רק בתחום החברתי אלא גם (ואולי בעיקר) בתחום המדיני־בטחוני.

הציבור המקורב להשקפות מפ"ם, וזה ציבור גדול, אינו חושב בקאטיגוריות של התפלגויות והתפצלויות והוא מעוניין במיקוד מאמצי ההשפעה והמאבק בתוך המסגרת הגדולה ולא מחוצה לה. רובו של ציבור זה משתייך בצורה זו או אחרת למפלגת העבודה. ובלעדיו החלום על גיבוש נפרד של שמאל ציוני־סוציאליסטי, במירווח שבין מפלגת העבודה לבין רק"ח, הוא חלום באספמיה.

לשנות כיוון

הנושא החברתי־כלכלי־מקצועי מכוסה – לטוב ולמוטב – על־ידי ההסתדרות, שהקו העצמאי שהיא נוקטת הופכת אותה בעצם למפלגת העובדים. מפ"ם חייבת להיות גורם פעיל, יוזם ומדרבן בתוך ההסתדרות ועליה להיאבק בתוכה על דרכה ועל השקפתה. אך אם תנסה מתוך קלות דעת ומתוך שיקולים מפלגתיים לפתח פעילות מקבילה ליד ההסתדרות או במקום ההסתדרות – תדרדר בסופו של דבר לשמאלנות מופקרת, תוך התכחשות לעצמה ולאופייה החלוצי והקונסטרוקטיבי (ואנו קרובים למצב של היפוך היוצרות. אפשר שמפ"ם תהיה כנועה ונטולת יוזמה והשפעה בתוך ההסתדרות, אך מאד אופוזיציונית וקולנית בחוץ. זה נשמע כאבסורד, אך מאוד טבעי בשניות האבסורדית בה שרוייה מפ"ם).

אשר לתחום המדיני, יש להשקפות מפ"ם, בנושאי יסוד ובנושאים אקטואליים, תומכים רבים וחזקים ברחבי מפלגת העבודה ובצמרתה, שאותם צריך לעודד ולחזק, ולא להחליש על־ידי ניתוקנו מהם. מפ"ם יכולה לפתח פעילות ענפה, משפיעה ולוחמת בכנסת גם מבלי להיות אופוזיציה למפלגת העבודה.

הבעתי את התנגדותי להקמת "מסד", לאיחוד עם ר"ץ הלא־סוציאליסטית או להקמת רשימה משותפת איתה לכנסת והצעתי שבבחירות הבאות, בין אם יוקדמו ובין אם יתקיימו במועדן, שיעמדו בצל העימות המדיני התריף בין מפלגת העבודה לבין הליכוד – אין למפ"ם לבדה או למפ"ם ור"ץ ביחד סיכוי לקבל את מה שיש היום לכל אחת מהן לחוד או לחשתיק יותר.

הוספתי ואמרתי, שאין אפשרות היום לחזור לשנת 1968 ולהתחיל הכל מחדש כאילו לא היה מערך וכאילו לא חלו בינתיים תמורות פוליטיות ודמוגראפיות מעמיקות (בתקופת המחדל המדיני והצבאי בשנים 73־1972 צעדנו יחד קוממיות תחת דגל מיסמך דיין־גלילי. עכשיו, כשפרס מרחיק לכת בגישושיו־מאמציו לקידום השלום – אנו מתייצבים באופוזיציה נגדו!).

הצעתי לשנות כיוון ולנקוט מהלך יזום לעבר שיתוף־פעולה עם מפלגת העבודה, ואם יש צורך – לשקול אפשרות של איחוד איתה על בסיס פרוגרמטי (והצעה כזו פירסמתי ב"על המשמר" עוד בשנת 1978). שכן רק בשיתוף־פעולה עם מפלגת העבודה תוכל מפ"ם, בתנאים שנוצרו, להביא לידי ביטוי מירבי את ייחודה, את כוחה הסגולי ואת השקפת עולמה המגובשת ולהגיע למצב של השפעה ממשית.

אלה היו דברים אפיקורסיים ויוצאי דופן, שלא זכו לתמיכה מצד איש מן המשתתפים בפגישה. על דברים מרגיזים אלה חזרתי מאוחר יותר והרחבתי בדיונים במוסדות מפ"ם ובמאמרים ב"על המשמר", ועל כך כמובן (ובמשטר הקיים היום במפ"ם – ועל כך בפעם אחרת) גם באתי על עונשי. עכשיו, ידידי, בוא נבחן מה קרה מאז.

מאז עבר זמן רב. כמה מרץ, עצבים וזמן ביזבזה מפ"ם על נסיונותיה הנואשים להתחבר עם ר"ץ ולהפיח רוח חיים ב"מסד". כל זה נסתיים בסופו־של־דבר בפיאסקו גדול ובבושת פנים. באמצע דיון סוער במזכירות המפלגה (ורצוי להשמיע לכמה חברים את נאומיהם המוקלטים מאותה ישיבה), יומיים לפני כינוס מרכז מפ"ם, שנקרא לאשר את הצעת הריכוז בדבר פתיחת שיחות רשמיות על הקמת רשימה משותפת לכנסת עם ר"ץ – נודע שאותה ר"ץ מנהלת שיחות על אותו נושא עם "שינוי". האחראים לכשלון ניגבו את הלחי כאילו נרטבה מגשם נדבות, ועוד יצאו מהעניין מחוזקים ומנצחים. ללמדך, שבפוליטיקה פנימית לא הצודק ולא הרואה את הנולד הוא גם המנצח.

נהנית מכל רגע

עכשיו מפ"ם עצמאית. אין "מסד", אין ר"ץ, אין מערך. ישנה רק מפ"ם. שני המחנות מרוצים. גם אלה מימין (מימינך), שטרם התייאשו מאוריינטאציה על מפלגת העבודה וגם אלה משמאל (ומשמאלך), שטרם גנזו את חלומם על הקמת מחנה השמאל. כל האופציות פתוחות. ובינתיים, בין האופציות, מפ"ם המחודשת, ששילמה מחיר יקר עבור שהותה הממושכת במערך, כפי שאומרים מזכיריה, נהנית מכל רגע של חופש ושל עצמאות.

אם כל־כך טוב מדוע כל כך רע? הנה נזדמנה למפ"ם המשוחררת שעת כושר בלתי רגילה לפרוש כנפיים ולהמריא נוכח מה שהוגדר כבגידתה הגדולה של מפלגת העבודה בהתחברותה עם הליכוד. והנה, על אף מאמציה הראויים לציון להבליט את קיומה, את פעילותה ואת עמדותיה האופוזיציוניות, ולפעמים הקיצוניות בכנסת ובמקומות העבודה – לא נוצר אותו ניצוץ שידליק את הלהבה. הציבור נשאר קר ואדיש. ההמונים אינם נוהרים למפ"ם (על־אף התבטלותה הקרתנית, המגיעה עד לגיחוך, בפני כל חדש מקרוב־בא־נדחק לייצג את מפ"ם, תוך עקירת חברים ותיקים עתירי מאבקים וזכויות ממעגל הייצוג והפעילות). והסקרים – אלה משום־מה, בעוינות עקשנית ומתמשכת, מתייצבים נגדה.

מלבד לפרופ' זאב שטרנהל, שלאחר שבע שנות פעילות במפלגת העבודה גילה שהיא אבודה לתנועת העבודה, כל אנשי השמאל במפלגת העבודה דבקים במפלגתם ואינם חושבים על מפ"ם. סנונית אחת, כידוע, אינה מבשרת את האביב. אני מעריך ומכבד מאד את פרופ' שטרנהל, אך אני דוחה את נסיונותיו להחזירנו לימי האלטרנטיביות מלפני הוועידה ה־20 של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית (אז בתקופה ההיא, היה הגיון, שמפ"ם הפרו־סובייטית כ"חלק בלתי נפרד מעולם המהפכה", תראה את עצמה כאלטרנטיבה למפא"י הסוציאל־דמוקראטית והפרו־מערבית). זאב שטרנהל עזב את מפלגת העבודה ובא למפ"ם – וברוך הבא – ולובה אליאב קם וחזר למפלגת העבודה. גם זה אומר משהו.

מפלגת העבודה, שאינה רווה נחת מממשלת האחדות ומביטה במשותקת על הרוטאציה המתקרבת כעל פורענות בלתי־נמנעת – דווקא היא, למרבה הפלא, נראית ומצטיירת בציבור כמלוכדת ומחוזקת ואטרקטיבית. מה קרה? האם המציאות כל־כך מתעתעת? האם הציבור טחו עיניו מראות? האם כולם כפויי טובה? או שמא בכל־זאת משהו פגום ובלתי־רלוואנטי בדרך ובצורת פעילותנו כמפלגה?

הנה חזרנו לנקודת המוצא, המסקנה, ידידי — צריך לשנות כיוון. אך כדי לשנות כיוון צריך לשנות הנהגה. וכדי לשנות כיוון והנהגה צריך לקרוא לוועידה, לערוך חשבון־נפש, להסיק מסקנות ולתת לחברים לדבר ולהחליט. אך מי יעשה זאת?

הפתח בקצה הסימטה החסומה

מאת סשה קורין

מדבר פוליטי אין באמתחתו מסר מרגיע. בהיקלע אדם או תנועה למבוך ולסימטה ללא מוצא — מתמלא חלל האוויר בזרמי תיסכול הגואים ללא הרף, וגולשים מהם נחלי אכזב למיניהם.

הנה לפניכם קבוצת חולים באמוק השמדה עצמית, המתכנסים לדיון על מצב שהם האשמים העיקריים בו ועמם נשפך דווקא על... מזכירי המפלגה. כל המודחים מיותרים

והנה קמים נביאי הייאוש, המבשרים קיצה של אפיזודה ששמה ישראל. מתארים שתבל שחור ושלא נוכל בתנאים הקיימים להחזיק הרבה זמן מעמד.

ושוב — פנים רשנות ועליהן גיחוך נאיבי: נסתיימו מאה השנים הראשונות של הציונות, העם, החברה, הפועלים, הקיבוץ — הכל השתנה. אולם אל ייאוש, דומה הציונות ל"מלסכת מתמודדת" ועלינו להתחיל — להמשיך הכל מחדש. נבנה למפעל הגאולה הציוני עלילות מחודשות. לכל אלה — יבושם.

גם אני חי בסימטה החסומה בשנתיים האחרונות, אליה לא רק השמש אינה מגיעה, אלא גם כוכבים אינם נראים בה, ואף אני מתוסכל ככל רעיי... איך פועלים בתנאי הבדידות החדשים, כאשר הכל באמת השתנה. כאשר המפעל הציוני רחוק מפריחה, כאשר לא מעטים בורחים מישראל לגולה החדשה וכאשר ההסתדרות והקיבוץ החליפו תכנים, עיקרים וצבעי חיים, והחברה הישראלית חשק לכך. איך יוצאים למרחב? שלושה מחייבים כל תנועה חברתית ואף אותנו:

1. ידיעה והיצמדות מפוקחת למטרה;
2. קביעת קדימויות־עדיפויות ולא שיט במים שקטים;
3. תכונה מדינית — שתמיר רצייה.

תנועת העבודה חייבת לחזור לשלטון ● יש למתן את הביקורת ולהיאבק נגד היריב האמיתי — הליכוד ●

צמודה לכל מה שנקרא: קידמה, סוציאליזם, שמאל או שלום. מה עושים? להתייאש, לשקוע בחלומות פז על התחדשות דמיונית, הדומה לשטר ללא כיסוי, ולקרוא לכינוסים חולניים של הרס עצמי.

השאיפה למצוא מוצא מסימטה ללא מוצא — היא המנחה אותי, עלינו להשלים עם נתוני תרמיתה של ישראל, דמותה של החברה הנוכחית ושל ציבור הפועלים אינן רצויות לנו ומחייבות לנסות להשתחרר משיגרה, תולדת התקופות הקודמות. היום סוציאליזם, שמאל ועוד תרופות פלא מהסוג הנ"ל — אינם קוסמים ולא מרתקים. ורבים וטובים נמנעים מלהאזין להם.

בתנאים הקיימים העיקר אינו להרבות בביקורת צורבת כי אם, בדרכים לא קונבנציונליות ובהתמקשות "מורדנית" — לחמוק ממצבים ומהליכים, שלא תמיד יש לנו

ליכוד שורות

המטרות ידועות: שלום עם שכנינו, ביצור המדינה, יתר קידמה ושוויון בחלוקת העוגה הלאומית. לאורן יש לראות ולבורר את הדרך העיקרית והעשייה לקדם את כל המטרות המוזכרות לעיל: תנועת העבודה חייבת לחזור לשלטון. ללא זה — הכל עלול לרדת לטמיון.

אולם איך? כאן דרוש: א. ליכוד שורותיה של תנועת העבודה בכל דרך אפשרית, גם כשזה נראה כמשימה בלתי־אפשרית או לא אקטואלית;

ב. מלחמה בלתי־מתפשרת נגד היריבים האמיתיים הליכוד, "התחייה" וכהנא. הימין הזה הוא אסון למדינה בהווה ובעתיד הוא הרס, הורס ועלול להמית. הם ציונים גרופים ומזויקים.

ג. האיית ממשלת האחדות, כשלב בסוף לשובה של תנועת העבודה לשלטון.

כמציאות מופנה עיקר מאבקה של מפ"ם נגד מפלגת העבודה ופרס. גם לולא הייתי חבר מפ"ם, הייתי רואה ברגש ובעוצמה מאבק מדיני־הסברתי מסוג זה. בכל תנאי — השותפות היא הנותנת (ולא התמוגות), כי בלעדי מפלגת העבודה — הכל אבוד...

איך נראה סולם העדיפויות שעל מפ"ם לקבוע לעצמה?

1. ביקורת מאוזנת על פרס, תוך הבלטת החיוב שבמנהיגותו;
2. פסילת הלעג שמפלגת העבודה היא ליכוד ב';
3. לרכז כל המאבקים נגד הימין והפאשיזם.

איזון במטרה, ברור, בביקורת, באמצעי המאבק ובראיית הטוב והרע כאחד — רק הוא יכול להחזיר למפ"ם את אמינותה המדינית, בעיני רבים. רק לבקר, רק לתקוף את הכל מעמדות אופוזיציוניים, רק להיות תמיד "צודק" — זה מרחיק את האזרח הבינוני, האפוליטי, מלתת אימון במפ"ם, כי הוא רואה בכך חד־צדדיות.

(המשך בעמוד 16)

עוף החול

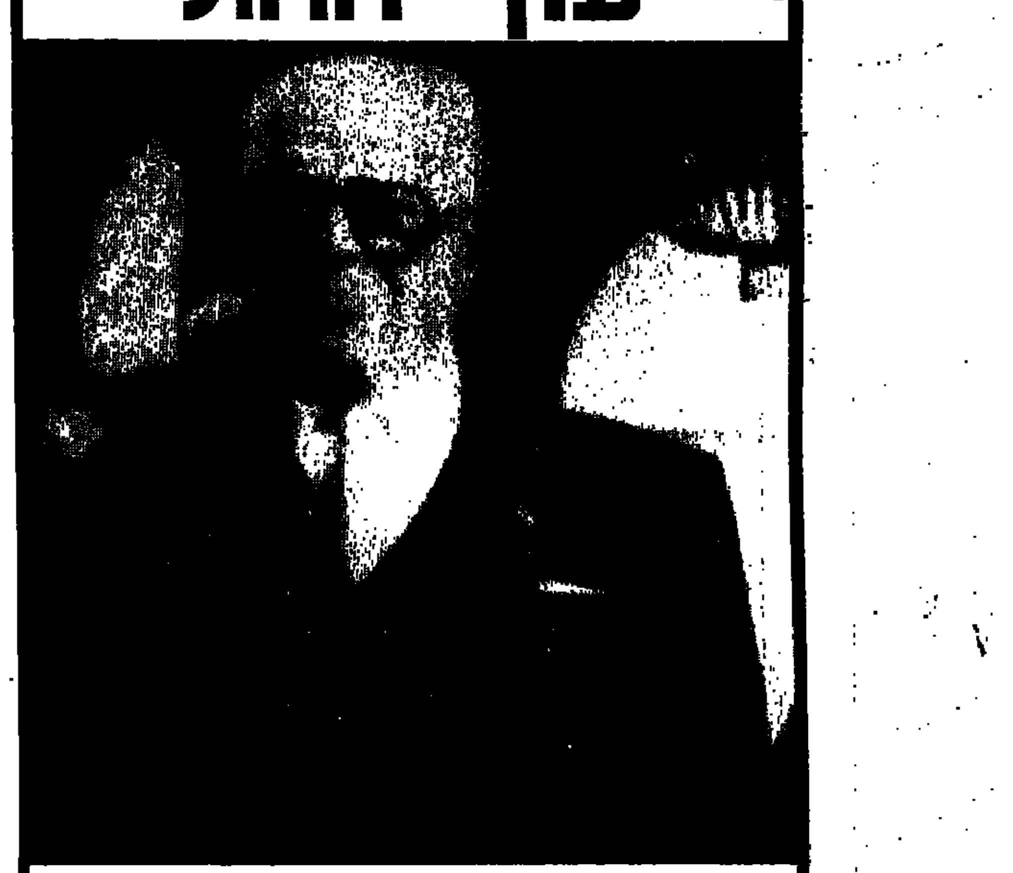

נשיא תוניסיה, חביב בורגיבה, הוא כמעט בן־אלמוות. החיים בארצו מתנהלים לפי עקומת החום שלו. לאחרונה הדיח את יורשו הרישמי, מוחמד מזאלי

מאת ארנון יפת, פאריס

הנשיא הישיש והחולה בשיגרון של תוניסיה, חביב בורגיבה, נטל לעצמו את כל השלטון. בורגיבה, „המנהיג העליון", הדיח את יורשו הרישמי, מוחמד מזאלי, בהודעה לאקונית בת שלוש שורות. חינו של היורש הנאמן, כראש־ממשלה, סר בהדרגה מזה כמה חודשים. הוא הואשם בניהול מדיניות של פתיחות לדמוקרטיה, המערערת את בסיס שלטון היחיד.

בורגיבה, בן 83, המכונה „הלוחם העליון", התאושש פתאום. עד היום כבר קברו אותו פעמים אין ספור, אך אחרי ההודעה על ההדחה ראו אותו התוניסאים בטלוויזיה, כשהוא שוחה במפרץ עיירת מולדתו, מונסטר. „הלוחם העליון" אינו בר־מינן. להיפך, כוחו במותניו. רופאו האישי קיבל כמתנה מינוי לוועדה הפר־ליטית המנהיגה, בזכות החייאתו מחדש.

30 שנה מולך בורגיבה באותה תחבולה. הוא שומר על השלטון הבלעדי בהצבת נאמניו בקו הראשון, כדי להשליכם מותשים מן הקשיים האחרונים ולהפכם לשעירים לעזאזל אחרי כמה שנות שימוש.

בורגיבה שומר על רעננותו והילתו הפוליטית. מזאלי היה היורש החוקי. אילו היה בורגיבה מת, היה היום מזאלי נשיא לכל דבר. כעת הוא לא־כלום.

החיים הפוליטיים בתוניסיה מתנהלים על־פי עקומת החום של בורגיבה. מזאלי משלם על שניסה לכפות את השקפותיו הליברליות בשעה שבורגיבה סבל מהתקפה. הוא העלה את מחירי הלחם המסובסדים, מה שחולל מהומות דמים שזעזעו את השלטון.

הפיכת החצר נגד היורש מזאלי, מיוחסת להשפעתה העולה של רעיית הנשיא, סעידה סאסי, ולאויבו המושבע מנסור שקיארי. סאסי הופיעה כדמות תחוקה בארמונו של בורגיבה עם גירוש אשתו, ואסילה, שנמלטה לארה"ב. ואסילה, שהתיימרה לירושה, הואשמה בתככים עם אש"ף. עדפאת שלשל לארנקה 50 מיליון דולר כעד שירותיה. גם בנו של בורגיבה הורחק בשל שחיתות. תוניסיה תנוהל עתה מארמונו במונסטר.

כבר לפני שלושה שבועות נחשב מזאלי כאיש גמור. בורגיבה הרעיף עליו „שבחים" בנוסח הספר אכזרי. בפני קונגרס מפלגת הדאסטור הוא קרא לו „יה בני מוחמד מזאלי, שבידו הפקדתי את ראשות הממשלה". כלומר, עתה אני נוטל בחזרה את הפיקדון הזה. כולם הבינו כי מזאלי מחוסל, כל נאמניו סולקו ממנהיגות המפלגה, אשתו, שכיהנה כשרת החינוך, הודחה. הרעפת שבחים זו תוארה כ„הנחת פרחים מראש על הקבר הפוליטי שכרה בורגיבה למזאלי".

סמכויות השלטון הופשטו ממזאלי בהדרגה. בהתחלה, הוסרו מקורביו, אחר־כך בני משפחתו, ולבסוף לא זומן עוד לישיבות ממשלה. מזאלי לא שרד בתקופת קץ המלכות האינסופית. רישמית, תוצאות קטסטרופאליות של בחינות בגרות עם 13 אחוז הצלחה בלבד, ומשבר כלכלי חמור, גרמו להרחתו. כשלונו מיוחס למדיניות הערביזציה שכפה על מערכת החינוך. הוא מינה את אשתו, כשרת החינוך, לכפות לימוד בערבית. בורגיבה ציווה עתה לשוב לחינוך הצרפתי להתרחק מן הערבים. בשבילו, כלוחם חילוני, הערבית משרתת את צרכי הקנאים האיסלאמיים. הם יקטפו את פירות הערביזציה.

מזאלי איבד את חינו כיורש עוד בשעת מהומות הלחם. הוא ניהל דמוקרטיזציה מוגבלת, אך הסתבך עם הניגודים בין חופש פוליטי לשליטת מפלגה יחידה. הוא הואשם ברחמנות כלפי הקנאים האיסלאמיים ובהימור על אש"ף. את התקפת חיל־האוויר הישראלי על מטה אש"ף, לא איפשר לו בורגיבה לגנות ברדיו ובטלוויזיה, כדי לא לפגוע בארה"ב.

עתה מינה בורגיבה אישיות מחוקה, שר האוצר ראשיד ספיר, כראש הממשלה החדש. הלה אינו מתואר כיורש. על־פי התוקה אין יורש. המנהיג הישיש הפך עצמו לבן־אלמוות. הוא הבטיח כי „אמלא חובתי לאומה עד מעבר למוות". הוא כבר חיסל שני יורשים חרף מחלתו, ועדיין לא נמצא ברוטוס שינעץ בו את הפגיון הבוגדני.

לפי שעה התהפכו היוצרות. קיסר הקדים ונעץ את הפגיון בברוטוס. התוניסאים ראו בטלוויזיה שלהם, כמה ימים לאחר ההדחה, סצינה מוזרה כה נראה מזאלי מנשק את ידו של בורגיבה לפני אויבו, יועץ־הסתרים בארמון הנשיא, מנסור שאקיארי. מזאלי בא להביע נאמנות ל„לוחם העליון". בורגיבה מקדים להיפטר מיורשיו הצעירים, ה„בנים שלו".

האבא זולל את בניו, הוא ינסה להשתמש בהילתו כמנהיג היסטורי כדי לעמוד בפני שתי סכנות עיקריות: התחירה של קדאפי נגד השלטון הפרו־מערבי, ועליית האינטגריזם האיסלאמי. בפאריס חוששים ממלחמת ירושה גלויה. גם הצבא עלול לקבל תיאבון. ראש הממשלה, ז'אק שיראק, הבטיח לתוניסיה שיגור כוחות במקרה הצורך. הצרפתים פוחדים שמא יתפגר פתאום בורגיבה לפני שמי מיורשיו בכוח יתפוס עמדת שלטון מבוססת.

בורגיבה כבר התחיל לדכא ביד חזקה גורמים מתסיסים. הוא שם קץ לדמוקרטיזציה היחסית. הוא חיזק את שלטון היחיד שלו. הוא הבטיח לאוטוריזציה דיכוי ביד קשה. את העיתונים שתוארו כ„משמיצים" כבר סגר.

עמדה נוקשה מול שערים נעולים

הקהילה היהודית־אמריקנית מאוחדת בדעה, כי אין לשנות את חוק ג'אקסון־ואניק, הקושר הטבות־סחר ומתן אשראי לבריה"מ עם מדיניות ההגירה שלה

מאת זאב בליצר, וושינגטון

הוויכוח בארה"ב, אם לתיקון ג'אקסון־ואניק בדבר „חופש ההגירה" יש עדיין ערך, נפסק — לפחות לפי שעה. אך ייתכן מאוד כי יתחדש במקרה שבריה"מ תקל על מצבם של היהודים בה.

המשך הטרדת יהודים, ואחרים, המבקשים להגר מבריה"מ, וכן המספר הזעום עד כדי גיחוך של אשרות יציאה מיוחדות המוענקות שם, הביאו לדעיכת הוויכוח הקודם על שינוי אפשרי של החוק מ־1974, הקושר ישירות מתן הטבות־סחר ואשראי לבריה"מ עם מדיניות ההגירה שלה.

הכרזותיו הפומביות של אנאטולי שצ'ראנסקי נגד כל שינוי בחוק ג'אקסון־ואניק, בעת ביקורו בארה"ב, תרמו אף הן להפסקת הדיבורים על תיקונו של התיקון. ואכן, דבריו של שצ'ראנסקי בנושא זה הם ללא ספק מכריעים, נוכח מה שעבר עליו ובשל יוקרתו האישית.

הנה כי כן ברור עתה, כי אין ארה"ב עומדת להקל באורח חד־צדדי את הגבלות ג'אקסון־ואניק בטרם יחולו שינויים רציניים במדיניות הסובייטית ביחס להגירה.

קונסנזוס יהודי בעד התיקון

הקהילה היהודית האמריקנית מאוחדת כיום בגישה הזאת. הודעה מנוסחת בקפידה, אשר פורסמה ב־30 במאי על־ידי שבעה אירגונים גדולים העוסקים בשיחרור יהודי בריה"מ, הבהירה זאת באופן שאינו משתמע לשתי פנים. עם היוזמים של הודעה זו נמנים, מלבד המועצה הארצית ליהדות בריה"מ, ה„מימסדית", גם איחוד המועצות למען יהודי בריה"מ, החולק תכופות על שיטותיה של „המועצה".

„אנו חוזרים בתוקף על תמיכתנו בעקרונות ובמדיניות המיוצגים על־ידי תיקון ג'אקסון־ואניק, ומאשרים כי נתנגד בתוקף לכל נסיון חקיקה שיבטלו או ישנה אותו", נאמר בהודעה: „יש להראות לבריה"מ כי כל־עוד לא תקיים את תנאי התיקון, תישאר מדיניות ארה"ב כמות שהיא".

„אין מקום למחוות חד־צדדיות אלא־אם־כן יוכיחו הסובייטים כי הם נכונים לקיים את הכללים המגנים על זכויות האדם הללו, כפי שהבטיחו בהלסינקי. אנו מצפים לשינויים משמעותיים, לרבות צעדים מרחיקי־לכת לשם פתרון בעיות מסורבי העליה ואסירי המצפון, אשר ישימו־קץ להטרדתם הנוכחית של מגישי בקשות לעליה ושל חברי קבוצת מחקר, וכמובן לשם עליה ניכרת בשעורי ההגירה השנתיים, כפי שנקבעו על־ידי הסנאטור (הנרי) ג'אקסון".

פעילים של יהדות בריה"מ חוזרים ומסבירים כי נוסח התיקון של ג'אקסון־ואניק מעניק גמישות, המאפשרת לארה"ב להגיב על הגדלת ההגירה היהודית. כך רשאי הנשיא להעניק לסובייטים מעמד של מדינה מועדפת ביותר בסחר, ולספק להם אשראי פיננסי, בתוקף סמכות ה„ויתור" הניתנת לו בחוק הקיים.

לפי הפרוצדורה הזאת על הנשיא לאשר מדי שנה בפני הקונגרס, כי חלה ליבראליזציה במדיניות ההגירה הסובייטית. „ויתור" כזה הופעל כלפי רומניה במשך כמה שנים.

פעילים מסוימים של יהדות בריה"מ סבורים, במבט אחורנית, כי צריך היה להפעיל את הוויתור הזה ב־1979, כאשר הגיע מתן רשיונות היציאה ליהודי בריה"מ לשיא של 51,000. אשתקד ירדה ההגירה לאלף יהודים בלבד, והשנה המספר אינו גבוה יותר. „ויתור" קודם־לכן ייתכן שהיה מעודד את הסובייטים להשאיר את שעריהם פתוחים. אולם, אז לא הופעל ויתור, והיחסים בין ארה"ב ובריה"מ נשארו קרים בשנים האחרונות. עד לוועידת הפיסגה בז'נבה, שנערכה בנובמבר אשתקד בין הנשיא רונאלד רייגן והמזכיר הכללי מיכאיל גורבאצ'וב לא חל שיפור בולט.

איתות לסובייטים

יש עדיין קבוצות בעלות השפעה בוואשינגטון, שהיו מקבלות בברכה שינויים חד־צדדיים בתיקון ג'אקסון־ואניק כאיתות לסובייטים — אפילו לפני ליבראליזציה מסוימת בזכויות האדם מצדם. הוועד האמריקני להסכם בין מזרח ומערב, למשל, היה בין אלה שלחצו כמה שנים בתוקף רב בכיוון זה.

בחודש מארס האחרון אמר נשיא הוועד, רוברט שמידט, ל„ניו־יורק טיימס", כי הוא דורש מפקידי מימשל רייגן לפעול למען הרחבת הסחר בין ארה"ב ובריה"מ על־ידי ביטול אחדות ממחיצות הסחר הקיימות. „לעולם לא נגיע לעמק השווה עם אנשי ימין המתנגדים לסחר כלשהו עם הרוסים", אמר, „אך לדעתנו נוכל להשפיע על בעלי הגישה הפרגמאטית במימשל לעודד יותר סחר".

„הפעם נזכה לתמיכה מצד הקהילה היהודית", הוסיף דונאלד קנדאל, אחד מיושבי־הראש של הוועד, ויו"ר חברת פפסיקו, המייצאת פפסי־קולה לבריה"מ. „הגברת הסחר היא דרך להגביר את זרם ההגירה היהודית".

עד־כה אין האופטימיות שלו מוצדקת. הקהילה היהודית אינה עומדת לוותר על תיקון ג'אקסון־ואניק. המנהיגים היהודים מכל הזרמים מצפים שהסובייטים יעשו את הצעד הראשון.

אחדות דעים „היסטורית"

סיי פרומקין, פעיל ותיק בעניין יהדות בריה"מ מלוס־אנג'לס, תיאר את אחדות הדעים המתגבשת בקרב היהודים בנוגע לתיקון ג'אקסון־ואניק, כ„היסטורית". במאמר ב„הריטייג'", שבועון יהודי המופיע בלוס אנג'לס, הוא כתב: „אנו יכולים אך לקוות כי אחרי קבלת החלטת התמיכה ההיסטורית הזאת (בתיקון ג'אקסון־ואניק), ישתכנע הקונגרס כי על הסובייטים לעשות את הצעד הראשון על־ידי קיום החוזים הבינלאומיים שהם חתמו עליהם, ועל־ידי מתן רשות הגירה לאותם מאות אלפים, המבקשים לצאת".

ואולם, אחדות־הדעים בקרב הקהילה היהודית עלולה להתערער אם הסובייטים יתירו בחודשים הקרובים ליותר יהודים לצאת, והוויכוח על סעיף ה„ויתור" בתיקון ג'אקסון־ואניק יתחדש.

מנהיג הרוב בסנאט, בוב דול מקנזאס, עורר מהומה ב־24 באפריל, כאשר אמר לוועד האמריקני להסכם בין מזרח ומערב, כי לתיקון ג'אקסון־ואניק היו „תוצאות מעורבות". הוא העלה אפשרות בדבר הפעלת „ויתור" במשך שנה אחת.

„אם הסובייטים יגלו עמדה פחות נוקשה כלפי ההגירה", אמר, „יש להאריך את השעיית התיקון לשנה נוספת, וכן הלאה. זה עשוי לחלצנו ממעגל הקיפאון, שבו אנו נתונים כיום, ואשר לפיו אין הם מתירים את רמת ההגירה בגלל תיקון ג'אקסון־ואניק, ואנו אינו מוכנים לבטל את התיקון משום שהם אינם מרככים את עמדתם כלפי ההגירה. עלינו לחפש דרכים לגבש גישה חדשה לפה שלדעתי היא בעיה חמורה מאוד".

לאחר מכן כתב דול למוריס אברם, יו"ר המועצה הארצית על יהדות בריה"מ, וחזר ואישר את תמיכתו בעניין יהדות בריה"מ. „דעתי איתנה כי עלינו לחפש דרכים חדשות וטובות יותר להגדלת ההגירה היהודית ולשיפור מצב זכויות האדם מאחורי מסך הברזל", כתב; „בו־בזמן אין לי כל כוונה להציע או לתמוך במדיניות חדשה, אלא אם כן אהיה בטוח שהיא תזכה לתמיכה רחבה בקרב שתי המפלגות ותהיה לה ההשפעה הרצויה על התנהגות הסובייטים".

בינתיים אין להניח כי יחול שינוי משמעותי כלשהו בחזית הזאת של סחר תמורת הגירה, אלא־אם־כן תהיה הקלה בקשרים הכלליים שבין מזרח ומערב. ובעניין זה עלינו להמתין, ללא ספק, עד לפיסגה הבאה בין רייגן וגורבאצ'וב, יהיה אשר יהיה המועד שבו תתקיים.

„בריגדת השלום" לא מוותרת

מאת ד.ק. ג'ושי, ניו־דלהי

אנשי השבט צ'אקמה, מהרי צ'יטאגונג, בבנגלדש, החודרים מארצם להודו, הפכו לבעיה רצינית ביחסי שתי המדינות. ביקורו הממלכתי של נשיא בנגלדש, ארשאד, בהודו, נועד לפתור בעיה זו.

לאחר שובו מכינוס האיחוד הדרום־אסייני לשיתוף פעולה אזורי (סאאר"ק), שנערך בדאקה בחודש דצמבר האחרון, השמיע ראש־ממשלת הודו, ראג'יב גאנדי, תחזית אופטימית, כי צורת החדירה של אנשי השבט המורדים, העוברים מאזור הביטחון ההודי בבנגלדש אל הודו עצמה, תחלוף בקרוב. גאנדי קיים, אז שיחות עם הנשיא, ליוטננט־ג'נראל ה.מ.ארשאד, והשניים הגיעו לכלל הסכמה לעזור איש לרעהו בבלימת האיום. אולם, יציאת אנשי השבט הבודהיסטיים מאזור הרי צ'יטאגונג קיבלה בינתיים — כהערכת ההודים — מימדים מסוכנים.

נירדלהי מעריכה כי בחודשיים האחרונים חצו קרוב ל־20,000 אנשי השבט את הגבול עם החלק הדרומי של מדינת טריפורה בהודו, הנמצאת תחת שלטון קומוניסטי — דרך הג'ונגל הבלתי־מסבירי־פנים, המפריד בין שתי השכנות.

לגבי הודו בעיית החדירה של שבטי צ'יטאגונג אינה רק עניין של ביטחון ושל כניסה בלתי־חוקית של זרים, אלא גם בעיה הומניטרית, מאחר שהצ'אקמה ושבטים האחרים נחשבים כקורבנות של נסיון ריכוי תרבותי־דתי מצד דאקה.

נירדלהי טוענת, כי אין ברצונה להתערב בעניינים הפנימיים של בנגלדש, אך אין בידה לשבת בשקט ולהסתכל מן הצד כאשר אלפי אזרחיה של בנגלדש נכנסים לתוך שטחה וגורמים מתיחות כלכלית, חברתית, ואפילו פוליטית. כן מטעימה נירדלהי, כי ההיבט ה„הומניטרי" של מצב השבטים בהרי צ'יטאגונג, כבר זכה לתשומת־לבם של אירגונים בינלאומיים, כגון „סורבייבל אינטרנשיונל", גוף למען שבטים בסכנה שבסיסו בלונדון; החברה נגד עבדות המוכרת על־ידי או"ם, והפדראציה העולמית של הבודהיסטים שבסיסה בבאנגקוק.

דאקה, מצידה, מאשימה את נירדלהי במתן בסיסים ומקלט ללוחמי הגרילה השבטיים של „שאנטי באהיני" (בריגאדת השלום), הפועלים בג'ונגל שבגבול ובהרי טריפורה ומיזוראם. כן טוענת דאקה כי נירדלהי גם מעודדת אותם במרדם. נירדלהי מכחישה את ההאשמות הללו בתוקף. היא טוענת, כי צרותיה של דאקה בצ'יטאגונג נובעות ממעשיה שלה, שכן אין היא מעריכה את הבעיות המיוחדות ואת רגשותיהם של מיעוטים אתניים ודתיים בעלי תרבות שבטית.

איזור צ'יטאגונג (המשתרע על־פני כ־10,300 קמ"ר) מאוכלס על־ידי 600,000 בני צ'אקמה ו־12 שבטים קטנים יותר, כגון המוגים, הכאונים והטריפורים. הבריטים, שרכשו את ההרים ב־1860, העניקו זכויות מיוחדות מסוימות לשבטים, ואלו נהנו מהן עד שנעשו חלק מפאקיסטן בשנת 1947. (מאחר ש־98 אחוזים מן האוכלוסיה אינם מוסלמים, ביקשה צ'יטאגונג להיות חלק מהודו בעת חלוקת תת־היבשת ב־1947. אך האזור נמסר לפאקיסטן על־ידי סר סיריל רדקליף, יו"ר ועדת הגבולות).

בני הצ'אקמה טוענים, כי המתיישבים המוסלמים שינו מן הקצה אל הקצה את המיבנה הדמוגראפי של האזור: שיעורם הקטן מ־2% ב־1947 ל־60 אחוזים מכלל האוכלוסיה של צ'יטאגונג כיום. לדבריהם, הם אחזו בנשק משום שלא התקבלו תביעותיהם לאוטונומיה של צ'יטאגונג, לזכותה להקים בית־מחוקקים משלה ולמעמד מיוחד.

כפיית ההתיישבות המוסלמית על צ'יטאגונג יוצרת מתיחות. ואנשי „שאנטי באהיני" תוקפים מתיישבים מוסלמים ומציבים מארבים לכוחות בנגלדש. לאחר יוני 1984 הצטמצמו המהומות למימדים מוגבלים, אך הן התלקחו שוב ב־29 באפריל השנה, כאשר באהיני התארגנה מחדש. לאחר שיישבה סיכסוכים פנימיים בתוכה, ויצאה להתקפת־נגד על צבא בנגלדש. קרוב ל־10,000 בני צ'אקמה חצו עקב כך את הגבול לטריפורה תוך שבועיים, מאחר שפחדו שבנגלדש ירצה בתגמול אנשי שבט בלתי חמושים.

גאנדי מנסה לפתור את הבעיה. הרגשת המיוחדות של חיי השבטים בצפון־מזרח של הודו בכך שהוא מעניק להם תחושת זהות ומימשל עצמי. הוא מאמין בפתרון „פוליטי" של מרידות שבטים — כפי שפתרון הוסכם האחרון שלו עם מנהיג מורדי המיזו, לאלדנגה — יותר מאשר בטיפול להן כבעיית „חוק וסדר" גרידא.

ארשאד יכול לחקות את הדוגמה של נירדלהי. לגאנדי בפתרון בעיית הצ'אקמה. לנירדלהי עניין עקיף בשלום בצ'יטאגונג, מאחר שבכוונה להישאר צופה אדישה במתרחש שם.

ההסכם האחרון של גאנדי עם המיזו, משבט מיזו, לאלדנגה, וסיומו בן ארבעה־עשר הימים במיזוראם, הגובלת עם צ'יטאגונג, עשה פגישתו עם ארשאד בנירדלהי, הם בעלי חשיבות ניכרת ונועדו לעורר הד לראשי שבטי ההרים בגבולה הצפון־מזרחי של הודו, המבקשים לשמור על זהותם בתוך הודו, ולשמש דוגמה לנשיא בנגלדש.

מעניין יהיה לראות, כיצד יתמודדו בעתיד גאנדי וארשאד את עקרונותיהם ובעיות הבטחוניות, כדי להשכין שלום בין השבטים, משני עברי הגבול בין הודו ובנגלדש.

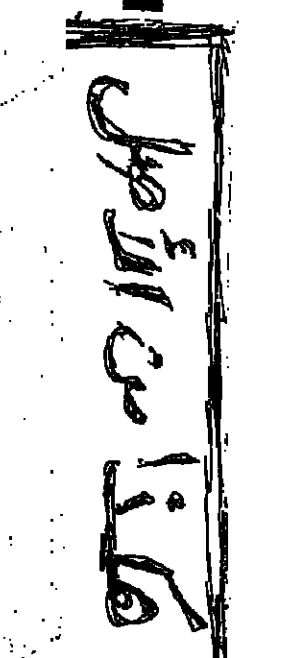

פרו לא מאמינה בוועדת חקירה

יוקרתו של נשיא פרו, אלן גרסייה, תלויה על בלימה. הצבא מסרב לאפשר הבאתם לדין של קציניו, שרצחו מאות עצורים מורדים. השמאל דוחק בו לערוך את המשפט

מאת יהודה צור

חודש לאחר הדיכוי האכזרי של 350 עצורי המחתרת „סנדרו לומינוסו" („נתיב זוהר") על־ידי כוחות הצבא בלימה, נמצא נשיא פרו, אלן גרסייה, באחת משעותיו הקשות ביותר. כל זאת, שנה בלבד מאז שהחל לכהן בתפקידו. כשבועיים לאחר שהודיע על מעצרם של 15 קצינים גבוהים, ביניהם גנרלים ולמעלה ממאה אנשי המישמר הרפובליקני, כאשמים בהוצאתם להורג של עצורי המחתרת שהתמרדו בשני בתי־הכלא, ניקלע הנשיא בצבת בין ביקורת של היבשת לאש צולבת של הימין והשמאל. הצבא מסרב בתוקף לאפשר הבאתם לדין של למעלה ממאה מאנשיו, ואילו השמאל המתון יחד עם ארגונים לזכויות אדם בפרו, דוחק בנשיא להביא את הקצינים והחיילים לדין באשמת רציחת עצורים לאחר שנכנעו. יוקרתו הבינלאומית של גרסייה תלויה על בלימה, שכן להתפתחות מצפים ווילי ברנדט, נשיא

אלן גרסייה – „הייתכן שלחיל־הים אין כבר מכנסיים?"

האינטרנציונל הסוציאליסטי, וכל צמרת האירגון הבינלאומית.

לא נמצאו כחוץ אנשי המחתרת הקיצונית. אז הזו ביולי, כדי להמריד בו את כל עצורי הכלא בפרו, באותם ימים התכנס האינטרנציונל הסוציאליסטי, ולמטרתם המרד היה ברור כי יקבל תהודה בינלאומית. הפגנה לווכא את המורדים, פעל באכזריות. הוא חיסל את כל 180 העצורים בלוריגנצ'ו, ביניהם כאלה שהמתינו חודשים ואף שנים לפתיחת משפטם: 127 עצורים חוסלו באלפרונטון, אי כלא בנמל אלקלאו; ושתי נשים נהרגו במרד שהיה בבתי הכלא לנשים שבעיר. נציגי השמאל כינו את הריגתם של העצורים, שהתמרדו לאחר שנכנעו, „ג'נוסייד".

למה שאירע בפרו אין תקדים בתולדותיה האכזריים של אמריקה הלטינית. הרצח האכזרי, המיספר העצום של הנרצחים וכינוס האינטרנציונל באותם ימים — דחקו את נשיא פרו להכריז מעל מסכי טלוויזיה כי יקים ועדת חקירה. אולם, גם עתה, לאחר שכבר התפטרו שני גנרלים, אין איש בפרו המאמין שהוועדה — אם וכאשר תקום — תסיק מסקנות מעבר ל„היו חריגות מההוראות". בעיתוני פרו מדברים בגלוי על כך שכל הדיבורים על חקירות והבאה למשפט של נאשמים מקרב אנשי הצבא נועדו בעיקר ליחסי־חוץ.

מישאל דעת קהל, שנערך בלימה, העלה ש־65 אחוז מהנשאלים תמכו בפעולת הצבא, ורק 14 אחוז גינו אותה. „סוף סוף היתה נחישות", ענו רוב הנשאלים. אלן גרסייה עצמו, שבוע לפני המרד, שאל: „הייתכן שלחיל־הים אין כבר מכנסיים?" הוא התכוון בכך ליד הרכה מדי שהפעילו אנשי הצבא והחיילים, שהיו מופקדים על בתי הכלא. רבים מהנשאלים גם קבלו על כך שבאותם בתי כלא החליטו העצורים מה ייעשה בהם, ולא הממונים עליהם.

יש לציין, כי כבר לפני מיספר חודשים דנו אמצעי התקשורת בפרו מה יעלה בגורלם של 350 עצורי „סנדרו לומינוסו", שהממשלה תיכננה להעביר אותם מבתי הכלא של לימה לבית כלא החדש שנבנה עבורם במדבר פרו. אמצעי התקשורת טענו אז כי ההעברה תעלה בכ־50 הרוגים מקרב העצורים, שכן אלה הכריזו „רק מתים נעבור מכאן". כאשר התמרדו העצורים הסנדריניסטים בעת כינוס האינטרנציונל רק נתנו אמתלה רישמית לדיכוי האכזרי.

הקיטוב בחברה הפרואנית לא היה מעולם קיצוני כל־כך, כשם שהוא היום. פעולות המחתרת „סנדרו לומינוסו" גרמו להסלמה בפעולות הטרור והדיכוי, שהביאו ל־5000 הרוגים, לאווירה של אכזריות ועינויים ולדיכוי כבד של האיכרים האינדיאניים. „יש היום בפרו אלימות כללית, המתבטאת באורח מחשבתם של רוב הפרואנים — מנהיגים פוליטיים, אנשי צבא ואפילו אינטלקטואלים. הארץ הולכת לקראת מדינה טוטליטרית, אזרחית או צבאית. זאת האווירה שנרשמים היום בלימה", אמר בראיון לעיתונות רודריגז רואנאל, פסיכואנליסט וחבר בוועדה לפיוס לאומי שמינה נשיא פרו. הסופר הפרואני ורגס ליאוסה כתב במכתב גלוי לנשיא פרו: „יש כאן הר של גופות. הדבר מחייב את כולנו לחשוב מה יקרה לשיטה הדמוקרטית בפרו".

היום סבורים רבים בפרו שמלחמת האזרחים האמיתית לא תתרחש בין ה„סנדרו לומינוסו" לבין הצבא. הם מאמינים כי המלחמה האמיתית תהיה בין המוני חברי ה„אפרה", מפלגת השלטון, לבין הכוחות המזוינים. רבים בלימה סבורים שהנשק הסובייטי, שנתפס על ספינת דייג בתעלת פנמה, ושהיה, מיועד לפרו, לא נועדו לסנדרוניסטים. על דברי אותם גורמים נועד הנשק למיליציות העממיות של מפלגת השלטון בפרו, ועובדה זו מוכיחה עד כמה קרובה ארץ זו למלחמת אזרחים.

*

„סנדרו לומינוסו" הוא שמה של קבוצה שנוסדה בשנת 1970 באוניברסיטת צ'קבוקו. מנהיגה היה הפרופ' אבי מהל גוסמן. מאוחר יותר כונתה הקבוצה — המפלגה הקומוניסטית של פרו, והוגדרה כ„מרכסיסטית לניניסטית מאואיסטית, פרי מחשבתו של החבר גונסלו". (גונסלו היה כינויו של פרופ' גוסמן שירד למחתרת ב־1974). חברי הקבוצה מצייצים אידיאולוגיה דוגמטית ופשטנית, שהצליחה לחדור לעולם הסגור של קהילות האינדיאנים באנדים. פעולותיהם המזוינות האכזריות דומות להפליא לפעולות פול־פוט בקמבודיה. אך הסיסמאות הפשטות, הטרור והמשמעת האכזרית מתאימים במיוחד למסורות התרבותיות של האינדיאנים. השלטון המרכזי והעוני שאין לתארו, שהם מנת חלקם של האינדיאנים ושל המעמדות העממיים בפרו משמשים קרקע פוריה לצמיחתה של המחתרת הקיצונית. מניחים, כי עד כה הצטרפו לחבר גונסלו כ־13 אלף איש. הימנון המחתרת שלהם נקרא „רק השלטון מציאות". כל היתר אשליה.

חייבים לאכול תירס

אירופה תבלע הרבה מן הצהוב הצהוב הזה בעקבות שביתת־נשק זמנית בין ארה"ב לקהיליה האירופית

מאת גרג מק'קיון, רויטר

הסכם הסחר החקלאי הזמני בין ארה"ב לקהיליה האירופית, מעניק ספק [illegible] למשא ומתן להגיע להסכם [illegible] יותר, אך אינו מבטל את חילוקי הדעות רבי־השנים בעניין החקלאות.

[illegible] שאין הסלמה במלחמת הסחר, [illegible] ואולם אין זה פותר את הבעיה", [illegible] מן האיגוד הארצי של מגדלי [illegible] בארה"ב.

לפי ההסכם, שנחתם ב־2 ביולי, הסכימו 12 [illegible] של הקהיליה האירופית לייבא 234,000 טונות תירס וסורגום — אמריקני [illegible] במשך ששה חודשים, כדי לפצות את [illegible] של אובדן מכירות הגרעינים מאז [illegible] של ספרד לקהיליה. בתמורה, [illegible] וושינגטון תימנע מפעולות גמול נגד [illegible] אירופיים, כמו יינות, גבינות ומוצרי [illegible], כדי שמנהלי המו"מ יספיקו להגיע להסכם שלם יותר עד סוף השנה.

פעולות הגמול נועדו ל־2 ביולי, אך נידחו כל זמן שהשיחות נמשכות.

כמה מומחים לחקלאות אמריקניים רואים בהסכם הביניים עם הקהילה תקדים לעתיד. „הסכם זה מהווה את הפירצה הראשונה שזכינו לה אל הקהילה האירופית", העיר ג'ון כיין, סגן־נשיא איגוד הסויה האמריקני, ואולם, רוב הפקידים האמריקניים הביעו ספקות, אם עוד ששה חודשים של משא־ומתן יספיקו לפתור את חילוקי הדעות היסודיים ביחס לחקלאות, הקיימים כבר שנים.

שר־החקלאות האמריקני, ריצ'ארד לינג, ציין השבוע בסמינר שדן בסחר החקלאי בין ארה"ב והקהילה האירופית, כי שני הצדדים רבים על החקלאות מאז נוצרה הקהילה — לפני כמעט 30 שנה — ואמר שמלחמת־סחר בין שני עברי האוקיינוס תיתכן בהחלט.

„הם (הקהילה האירופית) אינם מתכוונים לתת לנו גישה קבועה", אמר לינג, והוסיף שמימשל רייגן מתכוון להתמיד בתביעתו לפתרון קבוע.

מצידם, הדגישו פקידי הקהיליה האירופית, שההסכם הזמני אינו מפר כל עיקרון של המדיניות החקלאית המשותפת והשנויה במחלוקת של הקהיליה, או את הסכם ההרחבה בין הקהיליה לספרד, שעורר את המריבה הנוכחית.

בזמן שפקידים אחרים מסרו על שביתת־הנשק בוושינגטון ובבריסל, האשימו זה את זה לינג ופרנס אנדריסן, הממונה על החקלאות בקהיליה באחריות למשבר החקלאי העולמי. הירידה והקלה ביצוא החקלאי האמריקני — אמר לינג — נובעת בחלקה ממדיניות הקהיליה. „העולם מוצף על־ידי מבול של סחורות מסובסדות של הקהיליה", טען. בתגובה השיב לו אנדריסן: „נמאס לי כבר מכמה דברים שנאמרו כאן בקשר למדיניות החקלאית המשותפת. הם ראויים לפרס „שטויות השנה".

אנדרו ושרה פרגסון – ירח־דבש ביעד סודי

מה תלבש הכלה?

אפשר כבר לספור לאחור. בעוד שלושה ימים בדיוק יינשאו הנסיך אנדרו וכלתו האדמונית בכנסיית ווסטמינסטר. אין מקום לאילתורים, הכל ינוהל על־פי כללי הטקס

מאת מאיר בלייך, לונדון

אנגליה מתכוננת לחתונה הממלכתית. היום, שלושה ימים לפני היום הגדול, נעשים המירוקים האחרונים. נישואיהם ביום רביעי של הנסיך אנדרו וליידי שרה פרגסון הם החדשה המרתקת ביותר, והעיתונות העממית מקדישה מידי יום ביומו עמודים רבים לדיווחים על בני הזוג ועל הצפוי ביום החתונה.

1700 איש חייבים להכין עצמם באורח מיוחד. הללו הם המאושרים שזכו לקבל את הזמנתו המוזהבת של הלורד צ'מברלין בשמם של הורי החתן, המלכה והנסיך מאדינבורו. לזוג הצעיר (26) אין זכויות רבות בקביעת שמות המוזמנים. רבים מהם כלל אינם מוכרים להם. הללו הם מוזמני הפרוטוקול, וכהם שגריר ישראל, יהודה אבנר.

רק 100 איש מבין הבאים יהיו מומלצים של הכלה. 400 מבין החוגגים הם „הקבועים", הנמצאים תמיד ברשימות מוזמנים מעין אלו. הללו הם שמנא וסלתא של האומה. האחרים יוכלו לצפות באירועים מעל המסך הקטן. שתי רשתות הטלוויזיה מתכוננות זה שבועות. השידורים יתפרשו על פני כל היום.

החתונה נוצלה בידי האנגלים לקדם תיירות מארצות־הברית. האמריקנים לקחו את העסק בצורה רצינית, והחתונה נהפכה למאורע תקשורתי מעבר לאוקיינוס. רשתות הענק שלחו צוותי ענק עם כיסים מלאים. הללו שכרו את אחיה של הנסיכה דיאנה כפרשן, תמורת 10,000 ליש"ט, ואביה של הכלה, ומגור פרגסון, גובה 25 לירות תמורת דקה של ראיון. למעשה, לחתונות הממלכתיות יש כבר מסורת משלהן, כך שיכולת התמרון אינה רבה והעיקר הוא הביצוע המדויק.

בני הזוג, „הצוות" — כלשונה של פרג'י, הכלה האדמונית — בחרו לבוא בברית־הנישואים בכנסיית ווסטמינסטר. אחיו הבכור של אנדרו, צ'רלס, חרג מן המסורת כהעדיפו את קתדרלת סנט־פאול. הוא ודיאנה נישאו על־פי כללי טכס מודרניים שנקבעו ב־1928. אנדרו ושרה חזרו למקורות. הם יינשאו בטכס מוכר יותר, שתחילתו ב־1662. ההבדל הבולט בין השניים הוא — שהכלה, על פי הטכס העתיק, מתחייבת „לציית" לבעלה. דיאנה נמלטה משבועה זו.

דיאנה כבר רכשה לה שם כמובילה בתחום האופנה. כל גרב או אופנה שהיא שמה על עצמה סוחפת אלפי נערות אנגליות אל הבוטיקים, כדי לקנות דוגמתה לה. כמו לכמה מאות המוזמנות האחרות, יש היום התירוץ הטוב ביותר לתפור שמלה חדשה, והשוב יותר — לקנות כובע חדש. לעומת זאת לרבים מן הגברים המוזמנים יש כבר הציוד הדרוש מאירועים קודמים. לאלו שזה מקרוב הצטרפו לחוג המכובד, מסייעים מן הארמון. שרי הטכס של בקינגהאם והוציאו מורה נבוכים, וכדי להנחיל את הכללים לנזקקים, אף פורסם מיספר טלפון מיוחד, אליו אפשר להתקשר ולדבר. בין ההמלצות: נעליים שחורות ועניבה שאינה צבעונית.

לשמלתה של הכלה יש כמובן חשיבות מיוחדת, והאופנאית שנבחרה לעצבה זוכה בתהילת־עולם ובעתיד עסקי מובטח. פרג'י הקדישה ימים אחדים למדידות, וכתבות האופנה עמלו גם הן קשה בנסיונן לפצח את חומת הסודיות מתוך רצון לזכות בטקס הגדול ולדווח באורח בלעדי כיצד נראית השמלה. בהיעדר מידע מדויק, הן התמקדו בניחושים. הקוראים מסוגלים בוודאי להתאפק עד ה־23 ביולי. ביום זה, שהכל מתפללים שלא יהיה גשום, ייפתחו שערי כנסיית ווסטמינסטר למוזמנים בשעה 9.30 בבוקר. המקדימים לא יזכו במושב טוב יותר. סידורי הישיבה, כמו פרטים אחרים, הם מדוקדקים מאוד ולכל אחד נמסר מקום מושבו במצורף להזמנה.

הטכס יחל בשעה 11.30. כמה דקות לפני כן ייצאו הנסיך ורעייתו־לעתיד, בנפרד, לעבר הכנסיה. אנדרו, לבוש מדי צי, מלווה בתאומו, הנסיך אדוארד, יסעו במרכבה מארמון בקינגהאם. שרה תובל במרכבה אחרת, עשויה זכוכית, לתגאת ומזוודים, ממשכן האם־המלכה. על אף שלא הוכרז יום חג ושבתון רשמי, צופים שאלפים יתייצבו ויריעו לאורך המסלול והמרכבות יעברו לאורך המול, כיכר טרפלגר, לווייטהול ועד לכנסיה.

הטכס עצמו, שינוהל בידי הארכיבישוף מקנטרבורי, יימשך 50 דקות ואחר־כך ישובו בני הזוג הטרי ובני משפחתם בשיירה לארמון. הם יעלו למרפסת לטכס הנשק הידוע המסורתי. בעוד שאר המוזמנים מתאספים באחד האולמות שם ילגמו תחילה כוסית של שרי. באולם אחר הם יסעדו את ליבם בסעודה ממלכתית שתכלול בוודאי דג סלומון, שנדוג בנהר הפרטי של בית המלוכה בסקוטלנד, וירקות שגודלו בחממותיה. בשעה 4.00 אחה"צ ייצאו אנדרו ופרג'י את הארמון ויטוסו אל ירח־הדבש. היעד הוא הסוד השמור ביותר בבריטניה בימים אלה. יחידות הקומנדו של פליטסטריט, המגושות במשקפות ומצלמות ארוכות טווח, ימתינו לכל מידע מוד־עיני כדי לצאת בעקבותיהם. ולנו, הזרים, לא נותר אלא להביט, להשתאות וגם ליהנות מזוהבים, החוגגים ומתרגשים מן האירוע.

איום שנתי

(המשך מעמוד 6)

אופי שונה לביקורת על הסוכנות הבינלאומית.

שיקול הדעת, שבעיתון זה פורט שוב ושוב בעשורים האחרונים, מורה שדברי אותם שרי ביטחון הם נאמנים, גם כאשר הם מגלים רק טפח.

נבחן, איפוא, את שאלת היחסים עם הסוכנות והביקורת עליה, משתי נקודות המוצא.

● כוונה להונות

נפתח בהשקפה שהיא נחלת רוב שרי הליכוד והמערך מנקודת מוצא זו — ככל שירחק, או יימנע חימוש גרעיני באיזור, כן ייטב — כוונת מנגנון הסוכנות הבינלאומית, להעדיף הפצת טכנולוגיות חסינות, במידה רבה מפני הטייה לצרכים צבאיים, היא חיובית ורצויה. הטענה נגד מדיניות זו הועלתה בעיקר על־ידי צרפת, שהתנגדה להעדפת הטכנולוגיה האמריקנית, המסתמכת על אורניום מועשר. דלק זה מכביד על שימושים לא כשרים. לכך מצטרפת העובדה שטכנולוגיה זו הוכיחה עצמה גם מבחינת היעילות ובעיקר מבחינת הבטיחות, והראייה: צרפת עצמה אימצה טכנולוגיה זו למפעל החישמול הגרעיני האדיר והמוצלח, שפיתחה בעשור האחרון.

הטענה השנייה היא שמנגנון הפיקוח אינו אמין דיו. לקביעה זו יש להתייחס באופן דינאמי. גיבוש מנגנון הפיקוח והתאמתו לתמורות הוא תהליך מתמשך. יש בו שני אלמנטים — קונסטיטוציוני וטכנולוגי. הראשון משקף בתוך הסוכנות עצמה את התמודדות מחוצה לה, בין נאמני מניעת תפוצתו של הנשק הגרעיני לבין מתנגדיהם, השמים מכשולים לביסוס האמינות של הפיקוח, השני משקף היערכות המתחייבת התחדשות מתמדת, מבחינה טכנולוגית, כדי להשיג את קצב החידושים של השימושים התעשייתיים.

עמדה שאינה מתכוונת לנצל את מכשילי הפיקוח מבפנים כגייס חמישי להרס הפונקציה העיקרית של הסוכנות — תמצא את שביל הזהב בין ביקורת עניינית על פגמים במערכת לבין סיוע אקטיבי לחיזוקה.

ובאותו הקשר, טוענים שלסוכנות אין "שיניים", ובכוחה רק להתריע. מה ייעשה בהתרעה — תלוי במדינות החברות. עד כה, בריה"מ וארה"ב דבקות באופן קנאי למדי בהתנגדותן לתפוצה — ובתיאום ביניהן, כל אחת אוכפת משמעת בתחום המדינות הנתונות להשפעתה הידידותית. על כן, די בהתרעה לחשד הונאה — כדי שמדינות אלה תטלנה סאנקציות. אמר על כך אחד הפקחים האמריקנים של הסוכנות: מנגנון הפיקוח אינו יכול לגלות את תוכן ההונאה שהופעלה כלפיו, אך אין אפשרות להסתיר בפניו כוונה להונות. מנקודת הראות של שוללי הזס"... תמכות על הרתעה גרעינית, אותם זעזועים, שלאחרונה קיבלו תאוצה ופרסום, הם נזק מיותר לבטחון ישראל.

● מעמד של מצורעת

כברה מכל היא הטענה, שהסוכנות היא חממה לאויבי ישראל. ובאמת, למרות הפראנויה, ידוע שלפעמים גם הפראנואיד נרדף באמת. המדינות העויינות את ישראל הצליחו לדחוק אותה למעמד נחות במבנה הארגוני־פרלמנטרי של הסוכנות. יש לכך פנים רבות, ומטעמי קיצור נציין רק שישראל מעולם לא כיהנה במועצת הנגידים של הסוכנות, אם כי מדינות הנופלות ממנה בהרבה מבחינת תרומתן המדעית או הזדהותן עם מטרות הסוכנות, חוזרות ונבחרות, ומנצלות את מעמדן נגדה.

אלא שבהערכת המצב יש להפריד בין היסוד הפראנואידי, המזהה כל ביקורת על ישראל כהזדהות עם אויביה מבין הערבים ("כולם נגדנו"), לבין היסוד הריאלי: התנגדות לישראל מפני שבעליל היא חותרת נגד מטרת היסוד של הסוכנות: מניעת תפוצתו של נשק גרעיני. במאבקים הקונקרטיים המתנהלים בסוכנות ומסביב לה — לישראל יש חלק נכבד בהכשלת המשטר הבין־לאומי שימנע תפוצה. עמדותיה מסייעות לדוחקים אותה למעמד של מצורעת בקהילה העולמית, ממש כדרום־אפריקה. יש לכך תקנה. ישראל יכולה להשתלב במישטר של מניעת תפוצה, תוך העמדת דרישות תקיפות הן לגבי מעמדה בסוכנות והן לגבי הפיקוח והסאנקציות על מדינות חברות, שאינן מוותרות על מעמד של צר לוחם. מבחינה פרלמנטרית עמדה כזו עשוייה להסב את הביקורת של מדינות רבות בדיוני המליאה.

● שוט הגירוש

מדי שנה, בסתיו, מתקיימת ועידה של הסוכנות הבין־לאומית לאנרגיה אטומית. בצד דיון כולל מאושר בוועידה התקציב, נקבעת תוכנית עבודה שנתית ונבחרים מוסדות. בחמש הוועידות האחרונות עמדה ישראל בצל האיום לחיות מגורשת מהארגון, כעונש על הפצצת הכור האזרחי בעיראק, שהיה נתון לפיקוח הסוכנות. ההפצצה נתפרשה כפגיעה מכוונת בסוכנות ובאמינותה. ממשלת ארה"ב הורתה שוב ושוב למשלחותיה בוועידות: אם יוחלט על גירוש ישראל, תפרוש ארה"ב מהסוכנות. האיום הטביע את רישומו. בלי ארה"ב — אין לארגון קיום, ובוודאי לא לקיומו של משטר למניעת תפוצה.

מבחינת ישראל — גירוש מהסוכנות עלול לשים קץ למחקר גרעיני אפקטיבי. בקיץ האחרון נדרשה ממשלת ישראל לנקוט עמדה, מפני ששוב הועמד על סדר היום גירוש מהסוכנות. שוב התחייבה ארה"ב למנוע גירוש.

בממשלת ישראל גברה עמדה אחראית, השוללת את קולות הדעת הפופוליסטית, המזלזלת במוסדות האו"ם ובמה שיאמרו הגויים. האיום בגירוש הוסר לפי שעה. אך עדיין חסר בישראל גיבוש עמדה פנימי, בדיון שקול וחופשי מלחצים חיצוניים, בשאלת בינאום האטום.

הפתח בקצה הסימטה

(המשך מעמוד 18)

לצערנו, גם אם האורחים יטו חסד בבחירות לתנועת העבודה — קלושים הסיכויים שהיא לבדה תוכל להרכיב את הממשלה הגואלת. כאן עולה בעייה מסובכת עם הדתיים. מה לעשות, בלעדי מרכבת הדתיים, שהינם יונים ומוכנים לפשרה טריטוריאלית — לא תוקם ממשלה צרה ומתקדמת? והרי רק ממשלה כזו תהיה מסוגלת להגשים מטרה עוד יותר ראשונית והיא: השלום עם שכנינו. מה עושים?

התשובה לא קלה, כי הדתיים סוחטים. אולם אל לנו לסייע להם: שמירת ה"סטאטוס קוו" היא חובה דו־צדדית, ואנו לא תמיד "נקיי כפיים"... קולנוע בשבת (בפתח תקווה) איצטדיון (רמת־גן) וכו', נותנים להם פתחון פה לפרוץ מצידם את הסטאטוס קוו. לו יכולתי הייתי מעמיד אותם במקום הראוי להם מנציגי ימי הביניים, אולם מה לעשות, שלום, בטחון, ומשטר כלכלי־חברתי יותר צודק — זה חשוב מכל וצריך להוות את תמציתה ומטרתה העיקרית של מפ"ם...

● פירוק בממשלת האחדות

וכמה משפטים על התבונה והמדיניות. בברך ה ס ר ש י ו ת שניתך עלינו בחודשים האחרונים — לא הביקורות, ללא סייג, והדבקת האשמות והצעות אי־אימון בכנסת — לא הם יחבבו את מפ"ם על הציבור. פרס "המגמגם", הפשרן, המהסס, האומר "כן — ולאו" — ימשיך להיות מקובל. טועה מי שחושב שאמינותו יורדת.

שאיפתנו הקרובה צריכה להיות סיוע לפירוק ממשלת הליכוד הלאומי. אולם, התבונה מחייבת ליתר שיקול וזהירות, ניגע בשתי דוגמאות: ועדת בייסקי ופרשת השב"כ. כל יעלה מישהו על הדעת פירוק הממשלה בנושא השב"כ. האורח ברחוב לא יזכור את העיוותים והשחיתויות שהתגלו בפרשה זו, מולו יופיע הקטנצ'יק, זה נפוליאון שלנו בקומה זקופה, ויודה בהריגת שני רוצחים טרוריסטים ... ויגרוף קולות לליכוד. אפילו בתוכנו נמצאים כאלה הטוענים: מה הרעש, רק שני טרוריסטים...

צריך היה לנסות לפרק את הממשלה על דו"ח ועדת בייסקי. כאן ההר הוליד עכבר — רק במנהלי הבנקים לקדם האשמה. זו האמת? והרי העם כולו רצה בו וכל האחראים האמיתיים במרוצה הגנו עליו ביודעין. נדמה לי, שלו מנהלי הבנקים על דעת עצמם היו מפסיקים את הויסות — היה נערך גרם לינץ' ציבורי...

נגררנו לאחר הביקורת נגד מנהלי הבנקים. ומה על שרי האוצר של הליכוד ועל מנחם בגין? על כך היה צריך לפרק את ממשלת האחדות. כאן היינו יכולים בזקיפות להכות הליכוד.

ועוד הערה: אנו נמנעים מלנתח באופן מאוזן את הישגי המדיניות הכלכלית ורואים בה המשך מדיניות הליכוד. לא רבותיו בקווים עיקריים והיא התוכנית האפשרית במסגרת המשטר הקאפיטאליסטי. גם לו עמד חבר מפ"ם בראשות הממשלה — מעשיו לא היו שונים בהרבה. המסגרת, התכנים והאמצעים במשטר הקאפיטליסטי אינם מאפשרים תימרון רב. ונסיונו של מיטראן יוכיח.

דברי אינם בבחינת מצע או דרך מגובשת למאבקים פוליטיים. יש בהם רעיונות, רגשים שונים, ותביעה לסולם עדיפויות או קריטריונים בפוליטיקה הישראלית על המפלגה וקברניטיה לגבש יסודות למצע, שיבטא נאמנות לערכים ולעיקר יותר עם זה הבנה אכיל בתקופה שהשינויים במדינה מתנדנדות. יישבו החכמים עד שעשן לבן יצא מהדרם — ואולי גם תוך כדי כך, נדע לכלכל שוב את שורות המפלגה...

במרכז הפתוח בנצרת בשבוע הבא:

שוויון זכויות הוא הבסיס ביחסי המדינה והאזרח הערבי

סניף מפ"ם בנצרת יארח ביום א', 27 ביולי, את מרכז המפלגה. בישיבה, שתהיה פתוחה לכל, ידון המרכז בנושא האזרחים הערביים בישראל, ויאמץ עקרונות ודרכי פעולה שגובשו בחוברת שהוציאה מפ"ם, בעזרתו של שמואל טולדנו, מי שהיה יועץ רוה"מ לענייני ערבים.

החוברת פותחת בהצהרה, כי ערביי ישראל הם אזרחים שווי זכויות וחובות במדינה, וכי הם מהווים גם חלק מן העם הערבי הפלשתיני. "האזרחים הערביים בישראל", נאמר בחוברת, "הוכיחו שניתן לקיים זיקה מאוזנת בין שני מוקדי השתייכות אלה. במציאות מורכבת זו, עקרון שוויון הזכויות ללא הבדל דת, גזע ומין, כפי שנקבע במגילת העצמאות, הוא הבסיס למערכת היחסים שבין המדינה לבין כלל אזרחיה, והאזרחים הערביים בכלל זה".

החוברת סוקרת את מצבם של ערביי ישראל בתחומי החברה, הכלכלה והמשק, השכלה וחינוך, קרקע, נכסי ההקדש המוסלמי, בעיות מוניציפליות, שירותי רווחה ושירותים קהילתיים וההסתדרות. מפ"ם מציעה גם קווי מדיניות בכל תחום, וקווי פעולה ספציפיים.

קרקע מערבים. מפ"ם שוללת מכל וכל מדיניות של הפקעת קרקע, תאבק נגד החוק המוצע על־ידי חוגי הימין לאסור מכירת קרקע לערבים ותובעת להחזיר את עקורי אקרית ובירעם לכפריהם.

בנושא נכסי ההקדש המוסלמי קובעת מפ"ם, כי ההחלטה שנתקבלה בשנת 1950, לפיה נכסי ההקדש המוסלמי הם נכסי נפקדים, היתה מוטעית, ודורשת כי הנכסים יועברו לידי ועדי הנאמנים המוסלמים.

בתחום החינוכי קוראת מפ"ם לפיתוח תכניות לימוד הנוטעות בלב התלמידים פתיחות, הבנה, כבוד ואחווה הדדיים. כן דורשת מפ"ם לקיים מפגשי תלמידים יהודים וערבים.

בתחום המוניציפלי יוצא המסמך נגד קיפוח הרשויות המקומיות הערביות ומעלה שורה ארוכה של דרישות לשיפור בכל תחומי החיים, בעיקר בהכנת תכניות מיתאר לפיתוח היישוב הערבי.

מההסתדרות דורשת מפ"ם קליטת הנוער ערביים לתפקידים שונים במסגרת ההסתדרותית, כינון מועצת פועלים ביישובים ערבים, בהתאם לקריטריונים המקובלים באיזור היהודי, והרחבת מערכת החינוך והתרבות של ההסתדרות בישוב הערבי.

מסגד שלום בנצרת

בתחום הכלכלי קוראת מפ"ם לתיעוש הכפר הערבי. כן היא תובעת לבטל את המחלקות הערביות במשרדי הממשלה, בהסתדרות ובמפלגות. קיומן של מסגרות אלה, נאמר בחוברת, נוגד את עקרונות השילוב והשוויון.

בתחום ההשכלה עומדת מפ"ם על חשיבות קליטת המשכיל הערבי ושילובו במערכת הממשלתית והציבורית. מפ"ם מציעה צירוף אנשי ציבור ערביים לוועדות המכרזים ופעולה נמרצת לשילוב המשכילים הערבים בשירות המדינה.

נושא הקרקע מהווה אחד ממוקדי התסיסה החמורים ביותר. מפ"ם קובעת, כי "יום האדמה" לא היה נולד אילמלא הופקעה

תאורה פנימית

על המתרחש במפ"ם

למה ועדת חקירה משפטית

[illegible]

מכל מקום

חצור

9 שגרירים ומזכירים מדיניים השתתפו ביום עיון שנערך להם מטעם מפ"ם בקיבוץ חצור ב־12 ביולי. חה"כ אלעזר גרנות, מזכ"ל מפ"ם, הרצה לפניהם על המפלגה ועמדותיה. האורחים גילו התעניינות בעיקר בנושאים חברתיים וכלכליים, נושאי דת ומדינה והמתחים החברתיים בעם.

באותו יום נערך בקיבוץ חצור יום עיון לצעירים ערביים, פעילי מפ"ם מלוד. לפני הפעילים הרצו אורי פינקרפלד ונחום שור.

אילת

בבחירות, שהתקיימו בסניף אילת נבחר יעקב דימנט כמזכיר הסניף. דימנט, המחליף את יצחק מרקוביץ', הוא בן 38, תושב אילת מ־1970, בעל השכלה אקדמית. למפ"ם הצטרף עם קבוצה של צעירים לפני כשנה.

קבוצה זו לקחה על עצמה את חידוש פעילותו של מועדון "צוותא". לאחר 15 שנה של הפסקה בפעילותו שופץ המבנה ובמשך

יעקב דימנט
מבט לצעירים

החודשים האחרונים פעל בהצלחה, הן במישור התרבותי והן במישור החברתי.

יעקב מתכוון לרכז את מאמציו כמזכיר הסניף בגיוס חברים חדשים ובחידוש הקשר עם הוותיקים, כאשר הדגש יושם על הדור הצעיר והקמת נוער מפ"ם באילת.

כפר־סבא

מזכירות מפ"ם בכפר־סבא נענתה באחרונה לפניית מיפקדת צה"ל לערוך תרגיל התייצבות, והעמידה לרשות המבצע את המועדון על מיתקניו וציודו. רכז הסניף, יונה ברטוב, חבר קיבוץ שומרת, הוסיף מיוזמתו שתייה קרה וחטיפים לחיילים, מכל הלב. הענות זו זיכתה את סניף מפ"ם בכפר־סבא במכתב תודה ממפקד היחידה, סא"ל שלמה — "על תרומתכם וחלקכם בהצלחתו של התרגיל".

חנה נגל

הקריות

באסיפת חברים של סניף קריית מוצקין מסר ש. בן־בסט דו"ח על הבעיות המוניציפליות בעיר. בן־בסט משמש כממלא מקום ראש העיר, העושה עתה בחו"ל. החברים העלו בעיות שונות, כמו מיסי הארנונה, הקמת מרכז ספורט, חיסכון במים ושיתוף פעולה בין מועדון "צוותא" והעירייה.

באספה השתתפו גם חברים חדשים ממפמנות ישראל, שהצטרפו באחרונה למפ"ם.

דיון מוניציפלי התקיים גם בסניף קרית ים. המזכירות, בראשותו של א. ורסנו, שנבחר באחרונה לתפקידו לאחר שהיה פעיל במסגרת הדור הצעיר, החליטה לבקר בבתיהם של החברים ממפעלי התעשייה אשר הצטרפו זה מקרוב למפלגה, כדי לתאם עימם את שטחי הפעילות הרצויים להם.

בקצרה...

● סמינר "נופש ועיון" מטעם מפ"ם (מחזור ראשון לקיץ 86') נפתח בגבעת חביבה ב־13 ביולי. את הסמינר מרכז נטע מן, איש האיגוד המקצועי במפ"ם. משתתפי הסמינר נופשים ושומעים הרצאות בנושאים פוליטיים. בסוף החודש ייפתח המחזור השני. כל מחזור נמשך כשבוע ימים.

● משלחת הדור הצעיר של מפ"ם ובה 11 חברים וחברות יצאה לשבועיים לגרמניה המערבית, כאורחי צעירי המפלגה הסוציאל־דמוקרטית הגרמנית, הס.פ.ד.

● כנס נשים יהודיות וערביות ייפתח בגבעת חביבה ב־25 ביולי, ביוזמת מחלקת החברות של מפ"ם והמרכז הבינלאומי לשלום. במהלך הכנס, שימשך כיומיים, יקיימו המשתתפות סדנאות בנושאים שונים וישמעו הרצאות.

● המועצה המקומית גדרה חנכה רחוב ע"ש מתתיהו ביגמן (מצ'יק) ז"ל, שהיה חבר המועצה המקומית בשנים 1948–1984 ומזכיר סניף מפ"ם בגדרה. הטקס התקיים, בהרחבת בית־הספר התיכון בגדרה.

● סיור משותף של חברי ועדת העבודה והרווחה של הכנסת וחברי הוועדה המרכזת בהסתדרות ייערך היום בארבע עיירות פיתוח בנגב, דימונה, ירוחם, אופקים ורהט, על רקע הצעת החוק לשכר מינימום. במשלחת חברי הכנסת וחברי הוועדה המרכזת יכנסו אסיפי פועלים וועדי עובדים, ויקיימו פגישות עם מזכירי מועצות הפועלים המקומיות.

נדגלה חברת כבוד בדור הצעיר

[illegible]

טלוויזיה

09.00 שעת כושר — המעלה גופנית לכל המשפחה. 09.10 כלי סורות — חדריק ז — אלפי מציג את הצלילים מ' י'. מענין מה יביא נתן לכתה? 09.30 אל סיד — פרק 17 — לדי וברמודז מצטרף חבר חדש — למרטין. יחד הם יוצאים להרפתקה חדשה — חיפוש אחר דגלו האבוד של הרוזן פר אנשורס. 09.55 זה רק ויליאם פרק 17 — ויליאם מושפע מהצגה על שרלוק הולמס. הוא מחליט לחקות את הבלש הגדול. 10.20 יותר באתונה על חייו של סוקרטס שלימד את תלמידיו לבחון כל דבר בעיניים פקוחות ולחפש תמיד את האמת. הוא לימד זכות על הדמוקרטיה ושלל שלטון של אדם יחיד. 14.00 שעת כושר — המעלה גופנית לכל המשפחה. 14.10 מי מפחד מאופרה — לה פריקול — אופרה מאת ז'ק אופנבך. 14.40 רכבת ההפתעות — סרט אנימציה. 15.00 רחוב סומסום — מחבואים — קיפי משחק עם מרישה אופניק במחבואים אך לאופניקים יש משחק מחבואים מיוחד במינו... 15.30 החבורה של מרפי — פרק 9 — ילדי ה"חבורה" מחליטים לחלץ את כלבם מידי וינסנטי שמנסה לקחת אותו לאיטליה לקרנות כלבים. 16.00 כוכבי העבר — אדית פיאף — הסרט מתעד את חייה של הזמרת. ילדותה, תחילת דרכה כזמרת בקרנות הרחוב ופרסומה ברחובי צרפת וברחובי העולם. 17.00 ערב חדש — מנחה: דן מרגלית. 17.30 "הלב" — סדרה על פי ספרו של דה־אמיצ'יס פרק שני אנריקו פוגש כמה מחבריו מימי ביה"ס ונזכר כיצד היה אביו מביא אותו לבית־הספר והיה מכריח אותו לשקוד על לימודיו. הוא נזכר גם במקרה ההפוך של חברו פרקוסי: אביו ניסה להניאו מלימודים והוא למד בהיחבא. סופו שסיים את לימודיו בהצטיינות. 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 "הענק המדהים" — פרק אתרוג: "הענק משמר את ברוס באנר" 19.00 יומן השבוע (ערבית) 20.00 כותרות מבט 20.02 "ער פופ" — במרכז התכנית הפעם ריאיון עם רייג' יור — סולן להקת "אלטרה ווקס". במרכז יתארח באולפן ג'קי מקייטן לרגל הופעת תקליטו החדש. עוד בתכנית — סרטון וידאו נדיר של סטילי דן מראשית דרכה. סרטוני וידאו של להקת "ווקס" "פט־שופ־בויס" ועוד. מנחים: ענת ווליב ומנחם גרנית. 21.00 מבט לחדשות 21.30 "שולה" — סדרה אמריקנית 22.35 "סוף ציטוט" — תכנית בענייני ספרות. התכנית עוסקת בקשר שבין קולנוע לספרות. באמצעות הדגמות של קטעי סרטים יועלו הסוגיות של התסריט כז'אנר ספרותי ועיבוד הרומן לתסריט. משתתפים: ד"ר מיכל פרידמן, ניסים דיין ואיתן גרין. 23.15 "מלוא הבית" סדרה אנגלית משעשעת עם הפרק: "נאמן תמיד" מארשה ודיאנה מחליטות לבחון את הגבר, כי מאז ימי אדם וחוה הגבר הוא טרף קל לפיתוי בידי האישה. המועמדים כמבחן הם פול ומארי. 23.45 פסוקו של יום וחדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 "צלילי בוקר". 07.07 "בוקר טוב". 07.30 "קונצרט בוקר". 12.05 "אמנים באולפן" — ה. ברהמס/ח. צור/ג. ישראלי מבחר שירים של מלחינים ישראליים. דן פורת — כינור/מירי — פסנתר. 13.00 "קונצרט צהריים" י.ב. באך: סונטה מס. 1, בדו מג'ור לחליל וצ'מבלו. פרוקופייב: פתיחה על נושאים יהודיים. טורינה: סונטה ספרדית. קונצ'רטו מס. 1 לכנור ולתזמורת. ראבל: בולרו. 15.05 "צלילי מסעדה". 16.00 "קונצרט מנחה" — באך: קנטטה מס. 140. מוצרט: קונצ'רטו מס. 12 בלה מג'ור לפסנתר ותזמ. ק. 414. מאהלר: סימפוניה מס. 7 במי מינור. 18.30 מוסיקה ליום ראשון — באך: קנטטה מס. 10 "נפשי תרומם את האדון". רוסיני: "סטאבאט מאטר". 20.05 "ערב טוב" — היידן: שלישייה בדו מג'ור. מוצרט: אריה מתוך "נישואי פיגרו". עיבוד לחליל ופסנתר. ל. דרואה: וריאציות על אריה מאת פאייזילו. 20.30 הקונצרט הקמרי השבועי — אורי פיאנקה — כנור/יונתן זק — פסנתר. הסונטות לכנור ופסנתר מאת בטהובן — תכנית א' סונטה במי־במול מג'ור, אופ. 12 מס. 3. סונטה בסול מג'ור, אופ. 30, מס. 3. סונטה בפה מג'ור, אופ. 24, "האביב". סונטה בלה מג'ור, אופ. 47, "קרויצר". 22.30 "מסורות מוסיקליות בארץ" — הליטורגיה הרוסית — במנזר עין־כרם ב' — מוסיקה מן העבר הרחוק.

רשת א'

07.30 "חיו שירים" — פזמונים ישנים ואהובים. 08.05 "חגה" — עם בני הורל. 09.05 "השיר לא תם" — שירים עבריים. 09.30 "מפגש" — מגוון לבעיות משפחה וחברה בשידור חי. 10.30 "רדיו קל" — תכנית יומית בעברית קלה. 11.10 שירים עבריים. 11.30 "השכלה דעת לכל" — צרפתית למתקדמים. 12.05 [illegible] 14.05 "לכם ולכל המתעניין" — תכניות לילדים. [illegible] 15.30 [illegible] 16.05 "שכשבת" — "שירי עמים". 17.30 "האוניברסיטה המשודרת" — "תל־אביב במרכז תולדותיו של היישוב בשנות העשרים" — ד"ר מרדכי נאור. 18.05 [illegible] 19.05 [illegible] 19.30 שירותים לעולים. 20.05 [illegible]

רשת ב'

08.05 "חתול במגפיים" — תכנית לתלמידים בחופשה. 09.05 "ביקור בית" — עם רבקה מיכאלי. 10.05 "כל צבעי הקשת" — מגזין יומי. 20.10 גל פתוח — חדשות ופזמונים. 13.00 "חצי היום" — חדשות ופזמונים. 14.05 "יש עניין" — עם גבי גזית. 15.05 "רגעי קסם". 15.51 לוח מודעות. 16.05 "תוצרת הארץ" — תכנית "בבקשתך" לשירים עבריים. 17.10 "יומן כלכלה". 17.30 "על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה. 18.05 "מסיבת עיתונאים". 18.45 היום בספורט. 19.00 "היום הזה". 19.35 "עם ישראל" — מוסף לעניינים יהודיים בעולם. 20.05 "זמר בשבחין". 22.05 "תזמורת בלי־נשימה" — "מסך גדול, מסך קטן, ונוספים" נעימות קולנוע וטלוויזיה שלהיטיהן כתבו לתזמורת כלי־נשיפה. 23.05 "צלצול שלישי" — שעשועון לאמנויות.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת: התפתחות כח המגן העברי מגרילה למלחמה סדירה. מרצה: דר' מאיר פעיל. 06.30 "פוקוס עין" — מידע ומוסיקה לתחילתו של יום. עם לאה עוז. 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי. 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.05 "אילה בוקר" — עם אלי ישראלי. 10.05 "הפסקת 10" — עם מיכל ניב. 11.05 נכון לעכשיו — עם רפי רשף. 13.05 מצעד הפזמונים היומי עם אברי גלעד. 14.05 "רד רה יומי" — עם דובי לנץ ורני קרסל. 15.05 "פגישה יומית" — עם אורלי יניב. 16.05 "רדיו ספורט". 16.55 באוזן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 יומן גלי־צה"ל. 17.30 כוונת — מגאזין גלי־צה"ל לענייני צבא וביטחון. עורך ומגיש: גיא זוהר. 17.50 יומן ספורט. 18.05 "שעה קלה על כלכלה" — עם שמואל נחושתן. 18.40 משירי הלהקות הצבאיות. 18.55 הודעות לחיילים. 19.05 "לילה ראשון בלי אמא" — שאלות ותשובות למתגייסים לצה"ל — על חיל הרפואה, חיל החימוש וחיל הקשר. 20.05 "מוסיקה נגור" — שעה של נעימות. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת: התפתחות כח המגן העברי (ש.ח.). 22.05 "על הדבש ועל העוקץ" — שירים להחבורה אהובים. 23.05 "לילה לילה" — עם יואב קוטנר. 23.55 "שיחת חצות" — עם ניצב דר' ברוך לוי, מפקד המשמר האזרחי. 00.05 ציפורי לילה משוחחות — שלמה ארצי משוחח עם מאזינים. 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר.

רשת ג'

06.11 "בחזרה לאושר" — להיטים וותיקים. 07.07 "שיר בבוקר בבוקר" — פזמונים ישראליים. 09.05 "בא לי" — להתמודד עם הקלישאה. 10.05 "אתי זה מצחיק" — מערכונים. 11.05 "יום יום יש" — עם אבי אתגר. 13.05 "סומך חוזר" — שירים עבריים. 14.05 "בטן גב" — עם עוש עמרי וטוני פיין. 16.05 "תצוגה יומית" — עם יגאל רביד. 18.05 "מצעד הפזמונים הלועזיים". 21.05 "אדום עתיק" — שירים שלא נס ליחם. 23.05 "הלילה הוא שירים".

קולנוע

תל־אביב

4.30, 7.15, 9.30

אסתר: שוכו של מקצוען 5, 7.30, 9.40
אורלי: אהבה מטורפת 5, 7.15, 9.30
בית לסין: סנגראנגו 23.15
בן־יהודה: רכבת אל החופש
גת: הצבע ארגמן 3, 6, 9
גורדון: בר 51 — 10, 8, 11.45
דקל: קרטה קיד
דרייב אין:
השוטר ממנהטן 10.00
סקס 12.00
הוד: הקרב על הוד 5, 7.30, 9.30
מוזיאון תל־אביב: "שואה"
לומר חדש: 9½ שבועות
על שכרון חושים 7.00, 9.30
פאר: רק בין חברים 4.30, 7.30, 9.30
סינמה 1: המורים בזיג זג 5, 7.30, 9.30
סינמה 2: רומן בברלין 5, 7.30, 9.30
פאריס: כוורת 12, 2, 4, 7.30, 9.30
פני צלקת 23.30
רב־חן:
חן 1: בי"ס לשוטרים מתחילים 5.30, 7.50, 9.50
חן 2: שגעון של לילה 5.30, 7.45, 9.30
חן 3: חופשה מטורפת באירופה 6, 8, 9.55
חן 4: מרגלים כאלה 6, 7.55, 10
חן 5: סיפורה של אננס 5.40, 7.45, 9.55
שחף: זכרונות מאפריקה 5.45, 9.15
תל־אביב: קוברה
תכלת: אהבה על הוולגה 4.30, 7.30, 9.30
צוותא: סופו של מילטון לוי 6.00

רמת־גן

אואזיס: שוכו של מקצוען 5, 7.30, 9.30
לילי: רכבת אל החופש 7.15, 9.30
ארמון: בי"ס לשוטרים מתחילים 5, 7.15, 9.30
רב־גן:
גן 1: קרטה קיד II 7.30, 9.50
גן 2: כסע עסקים של אבא 6.50, 9.30
גן 3: הסיפור האמיתי 7.30, 9.40
גן 4: שגעון של לילה 7.20, 9.45

ירושלים

אדיסון: קוברה 4.30, 7.30, 9.30
אורנע: בי"ס לשוטרים מתקדמים 4.30, 7.30, 9.30
בית אגרון:
מלחמת הכוכבים 16.00
רוקי 18.15
נערי הכרך 20.00
החברים של אלכס 22.00
יקטני 24.00
בגליון ואטמה: שלושה רוקים ותינוק 7.30, 9.30

בפיר: אלכס חולה אהבה 4.30, 7.30, 9.30
אורגיל: שוכו של מקצוען 7.00, 9.30
ביטשה: בר 51 — 7.15, 9.15
סמדר: כבודו של פריצי 7.15, 9.15

חיפה

ארמון: תרגיל לשוטרים מתחילים 4.30, 7.15, 9.30
אורה: אלכס חולה אהבה 4.30, 7.00, 9.15
חן: שכרון חושים 4.30, 7, 9.15
עצמון: הקרב על הוועד 5, 7.00, 9.15
פאר: קרטה קיד 4.30, 6.45, 9
קרן אור המתוקים: יחסים אסורים 4.30, 7.00, 9.15
רון: קוברה 4, 7, 9.00
אמפרי: ואב צעיר 4.30, 7.00, 9.15
אורלי: כחום הגוף 4.30, 6.45, 9

נתניה

שרון: בי"ס לשוטרים מתקדמים 8, 10
סטודיו: נאטי נאן 6, 8, 10

חולון

סביון: קוברה 5, 7.30, 9.30
מגדל: בי"ס לשוטרים מתקדמים 7.15, 9.30
ארמון: ואב צעיר 5, 7.30, 9.30

בת־ים

עצמאות: קוברה 5, 7.15, 9.30

הרצליה

היכל: אלכס חולה אהבה 5.00, 7.30, 9.30
מלון דניאל: רמו 19.15, 21.30

באר־שבע

חן: אלכס חולה אהבה 4.30, 7.10, 9.40

תיאטרון

תיאטרוני ישראל

הערב, יום א' 20.7

תיאטרון הבימה

עומן חוף בדייטון: 20.30
הדוד וניה : 20.30
החוות (מעל גיל 18) – בבימרתף

התיאטרון הקאמרי

חוות החיות – הצגות אחרונות
הקן – בצוותא: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום א' 20.7 בשעה 20.30
"הקן"

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה

קונצרט למנויים מס' 11
זובין מהטה, מנצח
יצחק פרלמן, כנור
בתכנית מיצירות: ברוך ומהלר
תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה 8: הערב – 20.7.86

קונצרט למנויים מס' 6
זובין מהטה, מנצח
יצחק פרלמן, כנור
התכנית:
בן־חיים: למנצח מזמור
ברוך: פנטסיה לכנור ולתזמורת
צ'ייקובסקי: סימפוניה מס' 4
חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
סדרה 4: יום ב', 21.7.86

קונצרט למנויים מס' 10
זובין מהטה, מנצח
יצחק פרלמן, כנור
התכנית:
בן־חיים: למנצח מזמור
ברוך: פנטסיה לכנור ולתזמורת
מוצרט: קונצ'רטו מס' 5 לכנור*
צ'ייקובסקי: סימפוניה מס' 4
חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
סדרה 1: יום ג', 22.7.86*
סדרה 2: יום ד', 23.7.86**
סדרה 3: יום ה', 24.7.86**

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים: קופת־חולים — עין יהב, חולון.
חולון: אהרון — הופיין 52. קופ"ח — עין יהב.
ירושלים: הרצל — יפו 36.
נתניה: קופ"ח כללית — ברודצקי 31.
פתח־תקוה: קופ"ח כללית — חיים עוזר.
רמת־גן: המגן — ביאליק — ביאליק 30.
תל־אביב: שחר (ברנרס) — פנקס 27. אחווה — דיזנגוף 165.
חיפה: יבנה — אבן סינה 7.
רחובות: כללית — בני משה.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נהריה
● בי"ח לניאודו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
ביקור חולים – כירורגיה.
הדסה ע"כ – ילדים, עיניים, א.א.ג.
שערי צדק – פנימית.
הדסה הר"צ – נשים, אורטופדיה.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל: בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות 21.00—23.00, בלילות שבת וערבי חג בין השעות 18.00—24.00. בשבתות החגים בין השעות 13.00—21.00. הכתובת: רח' ברכוכבא 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה: המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00–24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. ריתנגו: מטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 03-285822, 294869.

מרכז סיוע לקורבנות אונס: לרעננה והאיזור השרון, טל' 052-32452 בימים א'–ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית:
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03-261111.
ער"ן חיפה — טל' 04-672222.
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111.
ער"ן נתניה — טל' 053-35316.

סילוק מעצורים: מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'–ה' ב־08.00–20.00, בימי ו': 08.00–15.00. טלפונים: 03-433300, 03-433500. [illegible]

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, [illegible]

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100, באר־שבע, חדרה, נתניה, נצרת — טל' 100, אילת — 1244, חדרה — 22444.

רכבות

[illegible]

הועדה המקומית לתכנון ובנייה רעננה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965 (להלן החוק):

ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובנייה רעננה (להלן: הועדה המקומית) בקשה להיתר בנייה בגוש 6578 חלקה 190, רח' מאפו. מבוקשת הקלה 4.72% דהיינו, 44.72% במקום 40% המותרים לפי תכנית רע/1/31.

כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרדי העירייה.

ב. וולפוביץ, יו"ר הועדה לתכנון ובנייה

הועדה המקומית לתכנון ובניה עומר

בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי מר/גב' עשור מיכאל ומרים, הקלה בגובה 60 ס"מ מעל המותר, בגוש מיתר חלקה 5037 רחוב נועם, בניגוד לתכנית/שינוי תכנית 1/113/03/14.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה האמורה במשרד המחלקה הטכנית במועצה מקומית עומר, ברחוב רותם בימים א'־ב'־ג'־ד'־ה' בין השעות 08.00–12.00 לפנה"צ וביום ג' בין השעות 17.00–19.00 אחה"צ ללא תשלום ורשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים לוועדה המקומית האמורה תוך 14 יום מיום פרסום זה.

זק ארז, יו"ר הועדה המקומית עומר
תאריך: 15.7.1986

הועדה המקומית לתכנון ובנייה אילת

הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965

ניתנה בזה הודעה כי הוגשה לועדת בנין ערים מקומית אילת בקשה להתרת הקלה בנכס. חריגה מת.ב.ע. מפורטת מס' 14/105/03/2.

מהות ההקלה: תוספת בנייה בסטייה של 3.93% באיזור התעשייה חלקה 92 גוש 40001 אילת.

שם המבקש: לורוביץ אלון.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרד הועדה המקומית לתכנון ובנייה אילת.

כל הרואה עצמו נפגע או עלול להיפגע ע"י אישור ההקלה רשאי להגיש התנגדות בכתב לבקשה האמורה לועדה המקומית בעיריית אילת רח' חטיבת הנגב 5 תוך שבועיים מיום פרסומה של הודעה זו בעיתון.

רפי הוכמן, יו"ר הועדה

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בניית מגורים לבית על חלקה 669 בגוש 8267 רח' [illegible] מס' 15 בחריגה, מבוקשת הקלה 10 ס"מ מקו בנין קדמי כיישור קו. תכנית 107/86. את התכנית ניתן לראות במשרדי הועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי, יו"ר הועדה המקומית

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בניית מגורים לבית על חלקה 121 בגוש 7705 רח' [illegible] מס' 77 בחריגה, מבוקשת הקלה [illegible] 6% בנייה. את התכנית 159/86 ניתן לראות במשרדי הועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי, יו"ר הועדה המקומית

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי עומר
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה עומר הופקד שינוי תכנית מפורטת מס' 10 לתכנית מפורטת 1/113/03/14 — שלב א' — מיתר, ביחד עם התשריט המצורף אליו. [illegible]

שלום דנינו, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי עומר
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

[illegible]

שלום דנינו, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

חוק התכנון והבנייה, תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי רעננה
הודעה בדבר הפקדה
שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבנייה רעננה הופקד שינוי תכנית מתאר מקומית [illegible]

דב שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבנייה — מחוז המרכז

הפוליטביורו: אסון צ'רנוביל נבע מהפרת נוהלי עבודה

הגוף השליט בבריה"מ, הפוליטביורו, קבע אתמול, כי האסון הגרעיני בצ'רנוביל ב־26 באפריל נגרם כתוצאה מ"הפרות בוטות של כללים" שנקבעו לנוהלי העבודה בכורים הגרעיניים.

סוכנות הידיעות הסובייטית הרישמית "טאס" מסרה אמש, כי בפגישה מיוחדת של הפוליטביורו אתמול נקבע, כי האסון הככר נגרם מ"שורה של הפרות בוטות של הכללים להפעלת הכור על־ידי עובדי תחנת הכוח האטומית".

בין היתר נקבע, כי "ניסויים בוצעו ביחידת ההפקה הרביעית, אף כי יחידה זו היתה אמורה לעבור תיקונים בשעות הלילה".

עוד נמסר בידיעת "טאס", כי מאז האבדות מן האסון הגיע לעשרים ושמונה הרוגים. שלושים פצועים מאושפזים עדיין ואילו 203 בני אדם מקבלים טיפולים שונים, ללא אישפוז, נגד ניזקי הקרינה שנגרמו להם.

בידיעה נמסר עוד, כי הנזק החומרי "הישיר" מן האסון נאמר בשני מיליארדי רובל (כ־2.6 מיליארד דולר).

עוד נמסר, כי הליכים משפטים נפתחו נגד אנשים שהואשמו באחריות לאסון.

(רויטר, עתי"ם ועי"צ)

שיראק מחזר אחרי היהודים והסורים

מאת ארנון יפה, כתב "על המשמר" בצרפת

פאריס. — ראש ממשלת צרפת, ז'אק שיראק, טילפן אתמול במיוחד לשגריר ישראל בפאריס, עובדיה סופר, על מנת למסור לו, כי "על־פי הנחייתי, לא פגש שר החוץ את ראש אש"ף ערפאת במהלך ביקורו בתוניס".

מניעיו להוראה זו לא הוסברו, אך ידוע כי שר החוץ ריימונד הזמין את ערפאת לפגישה במעון שגריר צרפת בתוניס ומנהיג אש"ף סירב.

סופר מסר, כי הוא פעל מאחורי הקלעים לסכל פגישה בין ריימונד לערפאת. הוא הצליח, אולי, בזכות שר החוץ הסורי עבדול חלים חאדם, שייעץ לשיראק בשיחותיו כאן לנטוש את ערפאת כ"מזיק לעניין הפלשתינאי". בעיני הצרפתים, ערפאת אינו שווה הרבה והם זקוקים, לעומת זאת, לחסדי אויבו המושבע הנשיא אסד.

מעריכים, כי שיראק הורה למנוע את הפגישה מאחר שלא רצה לעצבן לא את הסורים ולא את היהודים. באורח פרדוכסלי, במחווה זו מסב שיראק נחת לישראלים, ליהודים ולסורים בעת ובעונה אחת.

שיראק עמל קשה לשבות את לב היהודים לקראת הבחירות לנשיאות. ביום שישי, במחווה היסטורי ליהודים הצרפתים, הוא נכח בקריאות ככר ע"ש "הקורבנות היהודים של וולודרום ד'איבר", לזכר 8160 יהודים גברים נשים וטף, שרוכזו במקום על־ידי 4500 שוטרים צרפתיים במצוד ענק ב־1942, כדי להישלח למוות במחנות ההשמדה הנאצים.

דרושה
קיבוצניקית
בשיכון דן
לטיפול בחינוך בן שנה + לינה
טל: 03־483981

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה
גבעתיים

הודעה על פי סעיף 149 ו־161 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה — 1965
גוש 6168 חלקה/ות 354 (חלק) רח' סירקין 38, תיק בנייה מס' 3238.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה בקשה להקמת בית מגורים בן 3 קומות מעל קומת עמודים מפולשת על מחצית החלקה עם הקלה של 6% ועוד 5% הקלה עבור מעלית ומקלט עלקרקעי, סה"כ 101%.

בהתאם לתכנית המתאר מותר באזור זה בית מגורים בן 3 קומות מעל קומת עמודים עם 90%.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך המועד של 15 יום החל מיום הפרסום של הודעה זו, באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישור של הועדה.

יצחק ירון, יושב ראש הועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים
תאריך יולי 86

הקומוניסטים האיטלקים שבים לזירת המזה"ת

מאת אהרן ניר, כתב "על המשמר" באיטליה

רומא. — ועידת של 35 מפלגות סוציאליסטיות "מתונות פרוגרסיביות" מאיזור הים התיכון תתכנס בטוניס בנובמבר לדיון בבעיות בטחון ושיתוף פעולה באיזור.

אנטוניו רובי, ראש מחלקת החוץ של פ.ק.י. (המפלגה הקומוניסטית האיטלקית) אותו מזמנת הוועידה אמר, כי לפניה תתקיים במלטה ועידה של המדינות "הנייטראליות" של אזור הים התיכון.

נוסף לארצות המזרח התיכון וצפון־אפריקה, ישתתפו בה גם נציגי "ממשלות וכוחות פוליטיים מהשוק האירופי".

רובי שב מטוניס, לשם יצא בראש משלחת פ.ק.י. לשיחות עם יאסר ערפאת ונציגי אש"ף אחרים.

אחרי תקופה של התנערות מהמזרח התיכון, מבקשים הקומוניסטים האיטלקיים לחזור לתפקיד פעיל באיזור הים־תיכוני.

מלבד ערפאת, נפגשה משלחת פ.ק.י. בטוניס גם עם קליבי, מזכיר הליגה הערבית ועם מסאריה שריף חבר הפ.ל.ן. האלג'ירי. נציגות פ.ק.י. הוזמנה זו הפעם הראשונה לוועידת המפלגה הסוציאליסטית הטוניסית "דסטור".

האחראי לתיק החוץ של פ.ק.י. מסר, שנציגי מפלגתו עומדים להיפגש בזמן הקרוב עם מנהיגים פוליטיים לבנוניים, סוריים ומאלטים. את ישראל לא הזכיר כלל וכן לא פרט אם לוועידות הים־תיכוניות בטוניס ומאלטה יוזמנו גם נציגי ישראל. מתקבל על הדעת שלא יוזמנו. אנטוניו רובי מסר גם על פגישת נציגי לוב אחרי האירועים בחודש אפריל.

מנדט יוניפי"ל הוארך לראשונה פה־אחד

מרכז האו"ם. — מועצת הבטחון אישרה פה אחד הארכה של 6 חודשים למנדט של כוח יוניפי"ל בדרום־לבנון. מנדט זה הוא בתוקף עד ה־19 בינואר 1987.

היתה זו הפעם הראשונה שכל 15 המדינות החברות במועצת הבטחון הצביעו בעד הארכה ל 6 חודשים, לפי בקשת לבנון.

בכוח יוניפי"ל נמצאות כיום יחידות מפינלנד, פיג'י, צרפת, גאנה, אירלנד, איטליה, נפאל, נורווגיה ושוודיה. יחידת או"ם זו הסתבכה בקשיים כספיים וצברה חוב של יותר מ־250 מיליון דולר.

שגריר לבנון ראשיד פאחורי אמר בדיון שקודם להצבעה, כי ישראל אינה מוכנה לפנות את יחידותיה מכל לבנון והתייחס להפצצות מן האוויר, על מספר כפרים ומחנות פלשתינאיים והטלת מצור על נמלי צידון וצור.

שגריר ישראל בנימין נתניהו, השיב כי לישראל אין כל אינטרס להחזיק בטריטוריה לבנונית ולהתערב בענייניה הפנימיים, אולם היא מודאגת מן האיום של התקפות טרור נגד ערים ועיירות בצפון המדינה.

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה של
נהריה
(הודעה על פי סעיף 149 (2), (1)
לחוק התכנון והבנייה תשכ"ח

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבנייה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה, למתן הקלה בקו בניין המערבי דהיינו, הריסת רבע צריף ובניית קוטג' בקו בניין צדדי של 2,7 מ' במקום 3,0 מ' המותרים.

שעל החלקה: 57 בגוש: 18207 רחוב שביל הארז נהריה 3.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה המקומית, בעיריית נהריה.

לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

ח. לבב
יו"ר הועדה (משנה) המקומית לתכנון ולבנייה נהריה

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה של
נהריה
הודעה על פי סעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ח

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבנייה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה להקלה באחוזי הבנייה וקווי בניין, דהיינו, הקמת בית מגורים — חדרים להשכרה בניצול של 54.9% בנייה כוללים והפיכת קומת העמודים מפולשת לקומה מלאה לשימוש אולם כניסה בניצול של 5.2% בנייה, קו בניין קדמי ואחורי הוא 4,5 מ' במקום 5,0 מ' המותרים.

שעל החלקה: 75 בגוש: 18165 רחוב המעפילים 44 נהריה.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה המקומית, בעיריית נהריה.

לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

ח. לבב
יו"ר הועדה (משנה) המקומית לתכנון ולבנייה נהריה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו בקשה ליתן אשור להקלה לשינוי מתוכנית עיצוב ארכיטקטונית ברחוב 2117 מס' 14 גוש 6634 חלקה 68 פינת 2121 מס' 15.

תיק בנין 014—2117/1

בעלי קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

מרחב תכנון מקומי
עומר

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק תכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה באישור שר הפנים לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס' 102/03/14 שינוי מס' 42 לתכנית מפורטת.

עיקרי הוראות התכנית:

תיקון ושינוי בקו בנין חזיתי מ־5 מ' ל־3 מ'.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:

שטח התכנית: 990 מ"ר.

רחוב תמר 13 פינת רחוב פלפלון 33 עומר.

אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט פרסומים מס' 3242 מיום 29.8.85 עמוד 3273.

השינוי האמור שבה הועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה עומר וכל המעוניין רשאי לעיין בה ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שלום דנינו
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

עורך "ניו יורק טיימס" בפקין — במאמץ לשחרר כתבו שהורשע בריגול

ג'ון ברנס, כתב "ניו־יורק טיימס" שנעצר בסין.

פקין. — העורך הראשי של "ניו יורק טיימס" א.מ. רוזנטל, הגיע לפקין אתמול ואמר כי מעצרו של כתב ה"טיימס" ג'ון ברנס, על־ידי משטרת סין בחשד ריגול, היה "אי־הבנה".

רוזנטל אמר לכתבים עם הגיעו, כי הוא מקווה להיפגש עם אנשי מימשל סינים כדי לדון בפרשה, והביע תקוותו כי ברנס לא יגורש מסין. "אני סבור כי חלה כאן אי־הבנה. ג'ון הוא עיתונאי, ועיתונאי בלבד".

ברנס סייר באיזורים במרכז סין, שבדרך־כלל סגורים בפני זרים. לאחר אחד הסיורים נעצר בנמל־התעופה של פקין בעת שהוא ומשפחתו עמדו לצאת לחופשה. הוא נלקח למחנה מעצר.

פקידים סיניים אמרו לאנשי השגרירות האמריקנית, כי ברנס, אזרח בריטי, מוחזק בחשד של "כניסה לאיזור אסור לזרים, איסוף מידע בעל אופי מודיעיני וריגול".

אשתו וגם נציג הקונסוליה הבריטית טרם הורשו לראותו. ידידים מסרו, כי הוא שלח איגרת לאשתו, בה אמר כי מצבו טוב וקרא לה לעמוד על זכותה לבקר אותו. (עד)

חוסיין בבגדד; מתווך בין סוריה לעיראק

רבת עמון. — חוסיין מלך ירדן, טס אתמול לבגדד במסגרת מאמצים מחודשים להביא לידי התפייסות בין עיראק וסוריה.

חוסיין הצהיר עוד בשבוע שעבר, כי יש ברצונו להמשיך בתיווך, על אף שנכשל קודם לכן במאמציו להביא לידי פגישה בין נציגים בכירים של שתי המדינות. (עד)

● סגנית שר־הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, שיגרה מיברק דחוף ונרגש אל ראש־ממשלת נורבגיה, ברונטלנד גרו־הארלם, בבקשה לפעול אצל שלטונות בריה"מ שיאפשרו את צאתה של אניטה פורלובה ממוסקווה, כדי שתוכל לתרום מח עצם לאחיה מיכאל שרמן, השוהה בישראל.

ועדת המשנה לתיכנון ובניה
מרחב תיכנון מקומי
ראשון־לציון

הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התיכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדת המשנה לתיכנון ובניה ראשון־לציון בקשה למתן הקלות, חלקה 345 גוש 3925 רחוב סמילנסקי 32 לפי תיכנון מתאר תוכנית מפורטת נמצאת החלקה הנ"ל באיזור מגורים ב' ומותר לבנות עליה בית מגורים פרטי. בקשת בעלי החלקה הקלה 10 אחוז בקווי בניין.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לועדה תוך מועד של 15 יום החל מיום פירסום הודעה זו. באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל תובא הבקשה לאישור.

מ. ניצן, יו"ר הועדה המשנה לתיכנון ולבניה ראשון־לציון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

מרחב תכנון מקומי שדרות

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה שדרות הופקד שינוי תכנית מפורטת הנקראת שינוי מס' 2/א' לתכנית מפורטת 104/03/21, ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: שינוי והגדלת אחוזי בניה לאזור מגורים מקומה אחת לשתי קומות.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 0.660 דונם, גוש: 2481, חלקה: 112.

כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין, בקרקע, בבנין או בכל ענין תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה. התנגדות תוגש בכתב בפירוט העובדות והמאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.

שלום דנינו, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

מרחב תכנון מקומי שדרות

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה שדרות הופקד שינוי תכנית מפורטת הנקראת שינוי מס' 3/א' לתכנית מפורטת 102/03/21, ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: שינוי יעוד משטח מגורים לשטח מסחרי.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: כ־1.783 דונם, גוש: 1896, חלקה: 45.

כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין, בקרקע, בבנין או בכל ענין תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה. התנגדות תוגש בכתב בפירוט העובדות והמאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.

שלום דנינו, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 18.7.86

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקני	1	1.46	1.53	1.4892	1.5078	1.4976
לירה שטרלינג	1	2.19	2.30	2.2338	2.2617	2.2486
מרק גרמני	1	0.68	0.71	0.6917	0.7003	0.6946
פרנק צרפתי	1	0.21	0.22	0.2142	0.2169	0.2151
גילדן הולנדי	1	0.60	0.63	0.6139	0.6215	0.6163
פרנק שווייצרי	1	0.84	0.88	0.8522	0.8628	0.8550
כתר שבדי	1	0.21	0.22	0.2109	0.2136	0.2120
כתר נורווגי	1	0.19	0.20	0.1991	0.2016	0.2003
כתר דני	1	0.18	0.19	0.1846	0.1869	0.1855
מרק פיני	1	0.28	0.30	0.2933	0.2970	0.2900
דולר קנדי	1	1.06	1.11	1.0822	1.0957	1.0882
דולר אוסטרלי	1	0.92	0.99	0.9514	0.9633	0.9567
ראנד דרום אפריקני	1	0.35	0.58	0.5763	0.5835	0.5796
פרנק בלגי	10	0.32	0.34	0.3335	0.3397	0.3367
שילינג אוסטרי	10	0.97	1.01	0.9840	0.9962	0.9882
לירה איטלקית	1,000	0.99	1.05	1.0073	1.0199	1.0110
ין יפני	100	0.93	0.97	0.9458	0.9576	0.9498

טלקס

● **פרסים למועדונים מצטיינים בשכונות**

ההסתדרות תגביר את פעולתה בשכונות, ותעשה למען השבת הגאווה של תושבי השכונות במקום מגוריהם, אמר מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר ביום השכונות שנערך בסוף השבוע בתל־אביב.

מגן מזכ"ל ההסתדרות למועצת הפועלים המצטיינת בפעילות קהילתית הוענק למועצת פועלי אשדוד.

הפרס הראשון (אלף ש"ח) למועדון הקהילתי המצטיין הוענק למועדון בפרדס כץ והפרס השני הוענק למועדון הקהילתי באופקים.

הפרס הראשון למועצת הפועלים המצטיינת בפעילות בספורט העממי הוענק למועצת פועלי נהריה. הפרס הראשון למועדון המטופח הוענק למועדון שיכון רסקו באלייקים שבעמק חפר. כן הוענקו פרסים נוספים למצטיינים בפעילות בשכונות ולאמנים תושבים מהשכונות שהצטיינו בתחומים שונים. (שע"ח)

● **אוולאי תובע שיפור התנאים בתאי המעצר**

אריה אוולאי, ראש עיריית אשדוד, ש"בילה" 10 ימים בתא המעצר באבו־כביר, פנה למפקד תחנת המשטרה באשדוד, סנ"צ אהרון רביו, וביקש ממנו לעשות נחישות לשיפור התנאים בתאי המעצר בתחנה.

"נוכחתי אישית התברר לי שתנאי המעצר בתחנות המשטרה הינם לעיתים מתחת לכל ביקורת, ומאחר שאדם שנעצר הינו חף מפשע עד שבית המשפט קובע אחרת - חייבים להיות תנאי מעצר מינימליים". כתב אוולאי במכתבו למפקד התחנה עם העתקים לשר־המשטרה ולמפכ"ל המשטרה. **רפאל גאון**

● **מזרקת אגם תפעל כל שעה במשך עשרים דקות**

מזרקת מים ואש בכיכר ציונה דיזנגוף בתל־אביב תפעל החל מהיום בין השעות 10 בבוקר ל־11 בלילה. כל שעה עגולה למשך עשרים דקות.

במהלך המופע תושמע מוסיקה יחד עם מופע אש ומים ממוחשב ובשאר הזמן תפעל המזרקה כמזרקה רגילה - כלומר ללא מופע מוסיקה אש ומים.

דובר עיריית תל־אביב מסר שמזרקה זו, כמו כל המזרקות בעיר, עובדת על מחזור מים סגור ואינה גורמת לכל בזבוז מים. (שע"ח)

● **ליקויי ראייה ל־20% מהנוהגים**

ממימצאי בדיקות שנערכו במסגרת "הכן עיניך לחורף", שערך איגוד האופטומטריסטים בתיאום עם משרד־התחבורה, עולה, שרמת הראייה של 81 מתוך 420 קציני בטיחות ונהגים שנבדקו היא מתחת לתקן הנדרש ע"י משרד־התחבורה.

יו"ר איגוד האופטומטריסטים, יצחק פור, הפנה את ממצאי הבדיקות למשרד התחבורה והציע להרחיב את מסגרת הבדיקות כדי להבטיח את תדירותן, על מנת לקיים מערכת בדיקות קשות ויסודיות של ליקויי הראייה, שתתרום לנהיגה בטוחה יותר, ולמנוע סכנה של תאונות דרכים העלולות להיגרם בנסיבות מסויימות עקב ליקויים אלה. (שע"ח)

● **שבוע הפלגה ב־144 דולר**

הפלגה של שבוע ימים באוניית הנוסעים "סיטי אוף רודוס" בתא זוגי עם מקלחת מלא, עולה 144 דולר. סכום זה כולל מס נסיעות, היטל נמל ומחיר הטיול. חברות מלצ"ט טוענת, כי זה לא מחירו של שבוע במלון 5 כוכבים באילת, שעולה 115 דולר. בהרצליה זה עולה 115 דולר ובטבריה 103 דולר.

יוסף שמי

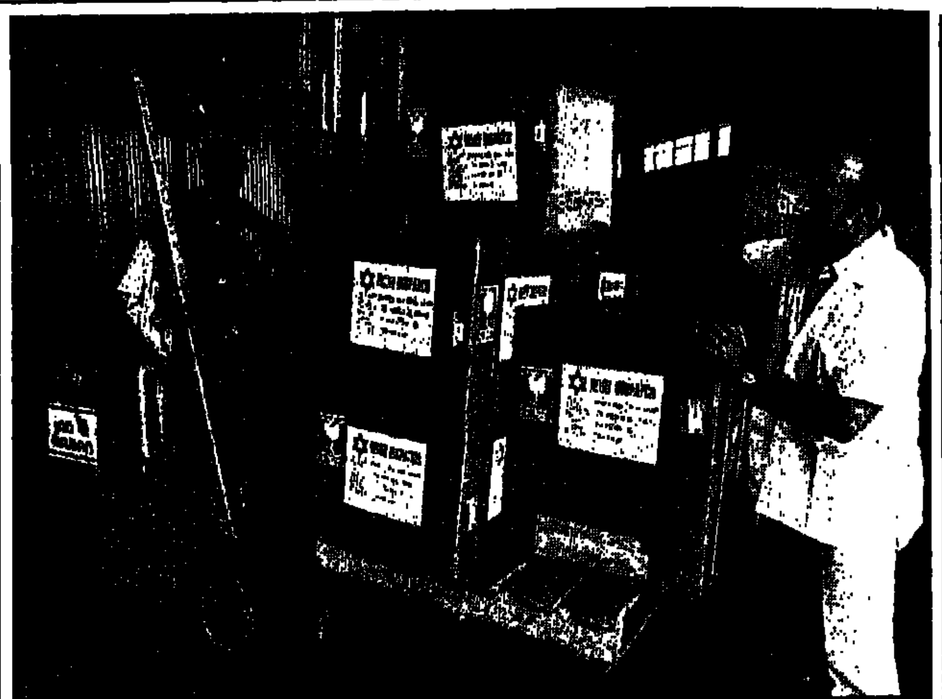

מגן־דוד־אדום שולח תרופות לנפגעי השטפונות בג'מאיקה בעקבות פנייה דחופה של ממשלתה שהגיעה למשרד־החוץ בירושלים. המשלוח מוטס חינם על־ידי "אל־על". בצילום: חלק ממשלוח התרופות בשלב העמסה בנתב"ג
צילום: מיכאל פריידין

רופאים ורוקח חשודים בהונאת קופ"ח לאומית בבאר־שבע

מאת שלי יחימוביץ', כתבת "על המשמר"

משטרת באר־שבע חוקרת חשדות לפיהם חשודים מספר רופאים ורוקח בהונאת קופ"ח לאומית בעיר. שלשום ביקשה המשטרה לעצור רוקח שמעבידו התלונן במשטרה, כי גנב סמים מכספת בית־המרקחת.

לפני זמן מה התלונן בעל בית־מרקחת, כי רוקח העובד אצלו גנב סמים מסוכנים מכספת בית־המרקחת. הרוקח, בן 30, נעצר, ובחקירתו הכחיש כל קשר למעשה. לדבריו, התנקם בו בעל בית־המרקחת לאחר שגילה תרמית שהתבצעה בבית המרקחת. הוא הציג בפני החוקרים מירשמים פיקטיביים החתומים בידי רופאים שונים. מדובר בחשבוניות שהוגשו לקופ"ח לאומית.

לדברי הרוקח, מונפקות, על־פי ההסדר הקיים, תרופות מסויימות תמורת 10 אחוזים בלבד מערכן האמיתי. את 90 אחוזי ההפרש משלמת קופ"ח לאומית. הרוקח אמר, כי גילה את התרמית כשהבחין במספר מירשמים בהם נופקו התרופות לפני שהרופא חתם עליהן. הרוקח צילם את המירשמים, מסר את הצילומים לעורך־דינו וחתם, בסיוע עורכת־דינו, על תצהיר.

בא־כוח המשטרה, רפאל יעיש, אמר בבית־המשפט, כי המשטרה חוקרת בפרשה וכי בדעתה לעצור ולחקור את הרופאים המעורבים.

בא־כוח המשטרה ביקש להפריד בין שתי החקירות ולהאריך את מעצרו של הרוקח שחשף את התרמית, אולם השופט יואב בירון הורה לשחררו בערבות.

ימי ביקור נפרדים לדתיים בכלא באר־שבע

מאת שלי יחימוביץ', כתבת "על המשמר"

אסירים דתיים, הכלואים בכלא באר־שבע מקבלים את הביקור השבועי המשפחתי ביום נפרד משאר האסירים, כדי שלא יאלצו לחזות בנשים הבאות לכלא בעת הביקור הכללי.

עוזרו של נציב שירות בתי־הסוהר, משה קופלמן, ציין, כי הביקורים לאסירים הדתיים מתקיימים בימי שישי. סידור זה נעשה על־פי בקשתם של האסירים הדתיים.

ביום שני האחרון ביקר בכלא באר־שבע שליח של הרבי מסאטמאר. השליח, שנדור דויטש, ראש קהילת חסידי הרבי מסאטמאר בניו־יורק, בא לבקר, כדי לעודד ולחזק את רוחם של [illegible] האסירים [illegible]

[illegible] בכלא באר־שבע.

10 נפצעו מרימון שהושלך על רקע סכסוך סרסורים בעזה

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

רימון רסס שהושלך במחנה הפליטים שאטי בעזה על רקע ריב בין שני סרסורים פצע 10 אנשים, 6 ילדים ו־4 גברים, חלקם פצעים קשים.

שלשום בערב הגיע סרסור תושב עזה עם חבריו למחנה הפליטים שאטי, כדי לנקום בסרסור מקומי, שהעביר לרשותה פרוצה שהיתה קודם ב"חזקתו" של הסרסור מעזה.

מדובר באשה בשנות העשרים לחייה מעזה, שהספיקה להתחתן 5 פעמים, ובין שני הסרסורים פרץ סכסוך חריף לגבי ה"חזקה" עליה.

הסרסור ממחנה שאטי ישב בפתח ביתו ולידו שיחקה קבוצת ילדים, כשלפתע הגיח הסרסור ה"נכבד" זרק רימון לעבר יריבו ונמלט. כתוצאה מהפיצוץ נפצעו, כאמור, 6 ילדים ו־4 מבוגרים, ביניהם הסרסור. משטרת עזה פתחה במצוד אחר משליך הרימון.

מנהלי "גל"ו "אוהליבה" חשודים בהונאת רוכשי מגרשים ביו"ש

שני מנהלי חברות, שרכשו בשעתם קרקעות באזור אלקנה ד' ביו"ש, הובאו ביום ו' לבית־משפט השלום בתל־אביב כחשודים בעבירות מירמה והונאה בהיקף ניכר. לאחר שרוכשי המגרשים מאותן חברות נותרו ללא מגרש וללא כספם.

השניים, עו"ד ישי גלעדי ויחיאל לוין, הם תושבי אלקנה. ב"כ המשטרה, רפ"ק דוד ספור, סיפר בבית־המשפט, כי בשנת 1981 הוקמו שתי חברות — "אוהליבה" שנוסדה לליבדה ו"גל יוזמה ופיתוח". שתי החברות, שהחשודים ניהלו אותן, טענו, כי רכשו קרקעות באיזור המתקרא אלקנה ד' בסדר גודל של כ־1,250 דונם.

החוקר טען כי הקרקעות נמכרו לכ־1,000 איש, שהיו מעוניינים להקים שם את ביתם, ושילמו בממוצע 6000 דולר למגרש ונוסף לכך לעבור דמי פיתוח השטח.

הכספים ששולמו לשתי החברות נאמדים ב־8 מיליון דולר. טען החוקר, אולם רוכשי המגרשים נותרו "קרחים" מכאן ומכאן.

בהסכמת ב"כ המשטרה הורה השופט ארי זיו־אב לשחרר את השניים בערבות של 50,000 ש"ח, מתוכם הפקדה של 10,000 ש"ח בבית המשפט. כן הוציא נגדם צו עיכוב יציאה מן הארץ. (עתי"ם)

נעצרו 2 חשודים בהנחת המטען שהתפוצץ בבאר־שבע

מאת שלי יחימוביץ', כתבת "על המשמר"

שני בדוים, תושבי הנגב, נעצרו ביום שישי בחשד שהיו מעורבים בהנחת מטען הנפץ שהתפוצץ ביום חמישי בבאר־שבע.

[illegible] מסוג "סובארו" כשהוא נמלט מהמקום.

בחקירה התברר כי הרכב שייך לשני העצורים, סאלם אבו גנאם בן 31 משבט אל־עזזמה ואייר אבו אסא בן 41 משבט אבו־רקייק. בבריחתם של השניים נלקחו כדי לבדוק עקבות של חומר נפץ.

בא־כוח המשטרה אמר בבית המשפט, כי לאחר הפיצוץ נראה [illegible]

השופט הורה לעצור את השניים [illegible]

בפלילים

3 שנות מאסר על הונאת רווקים ורווקות

בית־המשפט המחוזי בירושלים גזר ביום ו' שלוש שנות מאסר על מיכאל פרבר, שניהל מועדון רווקים ורווקות וגבה מהם כספים מבלי שסיפק להם מה שהבטיח.

לפני כארבע שנים הקים הנאשם "מועדון חברים אקסלוסיבי" למיפגשים בין נודדים ובודדות בירושלים. הוא גבה מהפונים להירשם כספים, ובתמורה הבטיח לארגן להם אירועים שונים. כן הבטיח, כי רמת החברים במועדון תהיה גבוהה, לאחר מיון קפדני. אך לא עמד בהבטחותיו, תוך ניצול מצבם של הפונים אליו.

לאחר שנחשף הדבר נעצר פרבר ושוחרר בערבות. אך כעבור זמן מה פתח מועדון דומה ברעננה, תחת שם אחר.

פרבר הורשע בעבירות של קבלת דבר במירמה בנסיבות מחמירות. השופט ישראל וינר קבע בהכרעת הדין, כי הנאשם שיקר כאשר הכחיש מעל דוכן העדים את מה שיוחס לו בכתב האישום.

הנאשם נדון לחמש שנות מאסר, מחציתן בפועל, וכן הופעלו ששה חודשי מאסר על תנאי שהיו תלויים ועומדים נגדו בתיק אחר. כמו כן חוייב פרבר בקנס של 1500 ש"ח.

למשמע גזר־הדין פרץ פרבר בבכי וביקש את רחמי ביה"מ, אך השופט ויינר ציין כי אילו לא היה מדובר בעבירות מלפני 4 שנים היה עונשו חמור יותר.

(עתי"ם)

תובע לעקל רכוש אשתו מנישואין אזרחיים

מאת שלי יחימוביץ', כתבת "על המשמר"

בית־המשפט המחוזי בבאר־שבע התבקש על־ידי גבר נשוי, שחתם על הסכם נישואין פרטי עם גרושה, לעכב את יציאתה מן הארץ ולעקל את רכושה. זאת לאחר שנודע לו כי האשה נישאה לאחר בארה"ב, וכי היא מתכוונת לבוא ולהתגורר עם בן זוגה החדש בדירתם המשותפת.

בתצהיר שהגיש הגבר לבית־המשפט נאמר, כי לפני שנים אחדות חתמו הוא והאשה על מיסמך, לפיו הם בעל ואשה לכל דבר, וכי ההסכם בא במקום נישואין רבניים. בהסכם נאמר כי בני הזוג מתחייבים לנהוג כאילו היו נשואים.

בהסכם נאמר גם, שבני הזוג מתחייבים שלא להיפרד עד סוף חייהם, וכי מי שיפר את ההסכם ישלם 50 אלף דולר לבן זוגו, וכי כל הרכוש יעבור לצד הנפגע.

הגבר טען בתצהירו, כי התגורר יחד עם האשה ואף רכש דירה שהיתה רשומה על שמה בשל זכאותה לדיור, אולם מומנה על־ידו.

באפריל השנה נסעה האשה לארה"ב, ולאחר חודשיים שנה ולבן זוגה נודע כי נישאה שם. האשה גם מתכוונת להתגורר עם בעלה החדש בדירה אותה רכש בן זוגה הקודם. הגבר דורש מבית־המשפט לקבל את הדירה לבעלותו על־פי ההסכם ביניהם, ו־30 אלף שקל נוספים בתמורה לתמיכה הכספית שתמך בה.

בית־המשפט ידון בימים הקרובים בבקשתו של הבעל ויאלץ להכריע בשאלה אם הסכם נישואין פרטי תופס לגבי בני זוג שאחד מהם נשוי בנישואין רבניים.

3 מואשמים באונס נערה בת 15

3 צעירים מיפו מואשמים באונס נערה בת 15 בכוח ואיומים לאחר שהורוה לעשן סמים מסוכנים.

השלושה, אחמד סטל (19), סמי קארי (29) ומחמוד בובלי (19), הובאו ביום ו' לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב, שם ביקש התובע לעצרם עד תום משפטם. לבקשת הסניגור, עו"ד אהרון שלנגר, נדחה הדיון לשבוע הבא, וכינתיים יישארו הנאשמים במעצר.

בכתב־האישום מסופר, שבחודש מארס השנה הזמין הנאשם בובלי את המתלוננת, תלמידת חטיבת ביניים ביפו, לדירה בבת־ים. היא הלכה אתו לשם, ושלושת הנאשמים שהיו בדירה הכינו כלים לעישון חשיש ו"כיבדו" בו גם את הנערה.

התובע עו"ד קמר מפרקליטות מחוז תל־אביב מספר בכתב האישום, כי הנערה הוכנסה לחדר השינה, שם בעל אותה אחמד סטל תוך שימוש בכוח ובאיומים, כאשר שני חבריו מסייעים בידו ומחזיקים אותה בידיה ורגליה. לאחר מכן ביצעו את זממם גם סמי קארי ומחמוד בובלי.

השלושה מואשמים, כי לאחר מעשה איימו על התלמידה לבל תתלונן במשטרה, כי אם ייכנסו לכלא — "יהרגו אותה".

בכתב־האישום נאמר עוד, כי בחודש יוני השנה הופיעו השלושה ליד בית־הספר בו לומדת המתלוננת ואיימו שיכו, יחתכו וירדפו אותה אם "ייכנסו לכלא".

(עתי"ם)

מזכירה ב"חרסה" חשודה בגניבות מהמפעל

מאת שלי יחימוביץ', כתבת "על המשמר"

בית־משפט השלום בבאר־שבע האריך בחמישה ימים את מעצרה של יוכבד זוארי בת ה־28 מבאר־שבע, החשודה בגניבות ממפעל "חרסה" בו היא עובדת כמזכירה.

בא־כוח המשטרה, רס"ל רון דמרי, אמר בבית־המשפט, כי במשך השנתיים האחרונות היו במפעל גניבות של פריטים סניטריים בשווי רב. המשטרה טוענת כי הפריטים הועברו ללקוח במירמה וכי זויפו פסקות משלוח. בתמורה לכך קיבלה החשודה מתנות. נציג המשטרה אמר כי החקירה טרם נסתיימה וכי מדובר בחקירה מסועפת. לדבריו, החשודה משתפת פעולה באופן חלקי. הוא הוסיף, כי בידי המשטרה עדויות של אנשים נוספים המעורבים בפרשה.

עם המשפחה וקיבוץ גלעד
משתתפים בצערכם במות
דוד מוקרי
קיבוץ רמת־השופט